

وزارت معارف
معینیت انکشاف نصاب تعلیمی، تربیه
معلم و مرکز ساینس
ریاست عمومی انکشاف نصاب تعلیمی
و تألیف کتب درسی

کتاب معلم رهنمای تدریس جغرافیه

صنف ۹

رهنمای تدریس جغرافیه صنف ۹

کتاب های درسی متعلق به وزارت معارف بوده،
خرید و فروش آن در بازار جداً ممنوع است،
بامتخلفین برخورد قانونی صورت می گیرد.

وزارت معارف

معینیت انکشاف نصاب تعلیمی، تربیه

معلم و مرکز ساینس

ریاست عمومی انکشاف نصاب تعلیمی

و تألیف کتب درسی

کتاب معلم

رهنمای تدریس جغرافیه

صنف نهم

سال چاپ: ۱۳۹۰ هـ.ش.

مؤلفان:

- پوهنمل دوكتور اندوس رحمت خواکمن
- معاون مؤلف سامعه واعظ
- معاون مؤلف رحمن عنايت

ايديت علمي و مسلکي:

- پوهاند غلام جيلاني عارض

ايديت زباني:

- سيد محمود خلیق

کميته ديني، سياسي و فرهنگي:

- داکتر عطاء الله واحدیار مشاور ارشد وزارت معارف و رئیس نشرات.
- حبیب الله راحل مشاور وزارت معارف در ریاست انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی
- مولوی قیام الدین کشف
- مؤلف عبدالرقيب جهيد

کميته نظارت:

- دكتور اسدالله محقق معین نصاب تعلیمی، تربیة معلم و مرکز ساینس
- دكتور شیر علی ظریفی مسؤول پروژه انکشاف نصاب تعلیمی
- معاون سرمؤلف عبدالظاهر گلستانی رئیس عمومی انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی

طرح و دیزاین:

حمیدالله غفاری و حمید کریمی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سرود ملی

دا وطن افغانستان دی	دا عزت د هر افغان دی
کور د سولې کور د تورې	هر بچی یې قهرمان دی
دا وطن د ټولو کور دی	د بلوڅو د ازبکو
د پښتون او هزاره وو	د ترکمنو د تاجکو
ورسره عرب، گوجر دي	پامپریان، نورستانیان
براهوي دي، قزلباش دي	هم ایماق، هم پشه یان
دا هیواد به تل ځلېږي	لکه لمر پر شنه آسمان
په سینه کې د آسیا به	لکه زړه وي جاویدان
نوم د حق مودی رهبر	وایو الله اکبر وایو الله اکبر

بسم الله الرحمن الرحيم

استادان، معلمان و شاگردان عزیز،

تعلیم و تربیه اساس انکشاف و توسعه هر کشور را تشکیل می‌دهد، نصاب تعلیمی یکی از عناصر مهم تعلیم و تربیه می‌باشد، که مطابق انکشافات علمی و نیازمندی‌های جامعه وضع می‌گردد، واضح است که انکشافات علمی و نیازمندی‌های جامعه همواره در حال تطوّر می‌باشد؛ بناءً لازم است نصاب تعلیمی نیز به صورت علمی و دقیق تغییر نماید؛ البته نباید نصاب تعلیمی تابع تغییرات سیاسی، نظریات و تمایلات اشخاص گردد.

کتابی که امروز در دسترس شما قرار دارد بنابر همین اساس تهیه و ترتیب گردیده است، موضوعات علمی مفید در آن اضافه شده است، فعال نگه داشتن شاگردان در عملیه تدریس جزء پلان تدریس گردیده است. امیدوارم تدریس این کتاب با استفاده از روش‌های آموزش فعال مطابق رهنمودها و پلان تعلیمی تعیین شده صورت گیرد، و اولیای شاگردان نیز در تعلیم و تربیه با کیفیت دختران و پسران خود همکاری متداوم نمایند، تا اهداف و آرزوهای معارف بر آورده گردیده، نتایج و دست آوردهای خوبی برای شاگردان و کشور ما داشته باشد.

من باور دارم که استادان و معلمان گرانقدر ما در تطبیق مؤثر نصاب تعلیمی رسالت و مسؤولیت بزرگ خوش را انجام می‌دهند.

وزارت معارف همواره تلاش می‌نماید تا نصاب تعلیمی معارف مطابق اساسات دین مبین اسلام و معیارهای علمی با در نظر داشت نیازمندی‌های مبرم جامعه ما انکشاف یابد.

در این عرصه از تمام شخصیت‌های علمی و دانشمندان تعلیم و تربیه کشور و اولیای محترم شاگردان تمنا دارم، تا با ارائه نظریات و پیشنهادات سالم و مفید خویش مؤلفان ما را در بهبود تألیف کتب درسی یاری نمایند.

از همه دانشمندانی که در تهیه و ترتیب این کتاب سهم گرفته اند، و از مؤسسات محترم ملی و بین‌المللی و سایر کشورهای دوست که در تهیه و تدوین نصاب تعلیمی جدید و طبع و توزیع کتب درسی همکاری نموده اند صمیمانه اظهار امتنان و قدردانی می‌نمایم.

و من الله التوفیق

فاروق «وردک»

وزیر معارف جمهوری اسلامی افغانستان

فهرست عناوین

صفحه	عنوان
۱	فصل اول
۱	کلیات پروگرام درسی علم جغرافیه
۱	۱- مقدمه
۱	اهمیت تعلیم و تربیت و رسالت معلمان
۲	اهداف عمومی تعلیم و تربیه در افغانستان
۲	اهداف اعتقادی و اخلاقی
۳	اهداف علمی و آموزشی
۳	اهداف فرهنگی و هنری
۳	اهداف مدنی و اجتماعی
۴	اهداف اقتصادی
۴	اهداف عمومی دوره متوسطه از صنف (۷-۹)
۵	۲- معرفی برنامه درسی صنف
۵	ارزش آموزش علم جغرافیه در دوره متوسطه
۶	- جغرافیه چیست؟
۷	اهمیت آموزش علم جغرافیه:
۸	اهداف آموزش جغرافیه
۸	دیدگاه برنامه درسی جغرافیه:
۹	جدول وسعت و تسلسل جغرافیه در صنف هفتم، هشتم و نهم
۱۰	ستراتژی‌های تدریس در آموزش جغرافیه
۱۱	آب در افغانستان
۱۴	ستراتژی‌های ارزیابی از معلومات شاگردان
۱۴	۱- روش استفاده از قلم و کاغذ (کتبی)
۱۴	۲- روش ملاحظه (مشاهده)
۱۴	چک لست ارزیابی مبتنی بر عملکرد
۱۵	نمونه چک لست اندازه گیری برای عملکرد شاگردان در درس جغرافیه
۱۵	نمونه چک لست اندازه گیری مهارت‌های ارتباطی
۱۶	لوازم اجرایی برنامه درسی علم جغرافیه
۱۶	- وسایل کمک آموزشی مورد نیاز
۱۶	۲- انتظارات از معلم جغرافیه
۱۶	الف: صلاحیت‌های عمومی
۱۶	ب: صلاحیت‌های اختصاصی
۱۶	۳- انتظار از مکتب
۱۶	۴- انتظار از خانواده
۱۷	فصل دوم

۱۷ رهنمای تدریس دروس جغرافیه
۱۷ پلان سالانه تدریس:
۱۸ پلان سالانه تدریس مخصوص ولایات سرد سیر
۱۹ پلان سالانه تدریس مخصوص ولایات گرم سیر
۲۰ پلان رهنمای تدریس درس (اول)
۲۳ پلان رهنمای تدریس درس (دوم)
۲۶ پلان رهنمای تدریس درس (سوم)
۲۹ پلان رهنمای تدریس درس (چهارم)
۳۲ پلان رهنمای تدریس درس (پنجم)
۳۵ پلان رهنمای تدریس درس (ششم)
۳۸ پلان رهنمای تدریس درس (هفتم)
۴۱ پلان رهنمای تدریس درس (هشتم)
۴۴ پلان رهنمای تدریس درس (نهم)
۴۷ پلان رهنمای تدریس درس (دهم)
۵۰ پلان رهنمای تدریس درس (یازدهم)
۵۳ پلان رهنمای تدریس درس (دوازدهم)
۵۶ پلان رهنمای تدریس درس (سیزدهم)
۵۹ پلان رهنمای تدریس درس (چهاردهم)
۶۲ پلان رهنمای تدریس درس (پانزدهم)
۶۵ پلان رهنمای تدریس درس (شانزدهم)
۶۸ پلان رهنمای تدریس درس (هفدهم)
۷۱ پلان رهنمای تدریس درس (هزدهم)
۷۴ پلان رهنمای تدریس درس (نزدهم)
۷۷ پلان رهنمای تدریس درس (بیستم)
۸۰ پلان رهنمای تدریس درس (بیست و یکم)
۸۳ پلان رهنمای تدریس درس (بیست و دوم)
۸۶ پلان رهنمای تدریس درس (بیست و سوم)
۸۹ پلان رهنمای تدریس درس (بیست و چهارم)
۹۲ پلان رهنمای تدریس درس (بیست و پنجم)
۹۵ پلان رهنمای تدریس درس (بیست و ششم)
۹۸ پلان رهنمای تدریس درس (بیست و هفتم)
۱۰۱ پلان رهنمای تدریس درس (بیست و هشتم)
۱۰۴ پلان رهنمای تدریس درس (بیست و نهم)
۱۰۷ پلان رهنمای تدریس درس (سی ام)
۱۱۰ پلان رهنمای تدریس درس (سی و یکم)

فصل اول

کلیات پروگرام درسی علم جغرافیه

۱- مقدمه

اهمیت تعلیم و تربیت و رسالت معلمان

مربیان هر کدام تعلیم و تربیه را به شکل‌هایی تعریف کرده اند. عده ای تعلیم و تربیت را انتقال، ارزیابی و توسعه یی میراث فرهنگی گذشته گان می‌دانند. عده ای نیز تعلیم و تربیت را تشکیل نهایی، صفات و قابلیت‌های معین در فرد خوانده اند. پاره ای هم تعلیم و تربیت را آشکار ساختن استعدادهای نهفته در فرد یا به بیان روشن تر به فعل در آوردن توانایی و استعدادهای فرد می‌شمارند. برخی از مربیان، تعلیم و تربیت را آماده کردن فرد برای زنده گی کردن در اجتماع معین و آشنا ساختن وی به آداب و رسوم و عقاید و افکار خاص می‌پندارند. امروز نظریات مفیدتری دربارهٔ ماهیت تعلیم و تربیه به وسیلهٔ دانشمندان بزرگ ابراز شده است که نقل آنها در این مقدمه دارای اهمیت خاص است.

از نظر دین اسلام، هدف تعلیم و تربیت، پرورش انسان کامل است. و انسان کامل کسی است که همه ابعاد جسمی او در حد توانایی رشد و تکامل پیدا کند. وظیفهٔ مهم معلمان؛ رشد ابعاد جسمی انسان است چه موضوعات مختلف درسی هر کدام به دنبال تحقیق و پرورش بعد خاصی از وجود آدمی است.

بعضی از مربیان، تعلیم و تربیت را رهنمایی جنبه‌های متعدد ابعاد جسمی فرد، یعنی جنبه‌های جسمانی، عقلانی، عاطفی، اجتماعی، کاری، هنری، معنوی و جنبهٔ اخلاقی می‌دانند.

جان دیویی، تعلیم و تربیت را تجدید نظر در تجربیات و تشکیل مجدد آنها به گونه‌های که موجبات رشد بیشتری را در فرد فراهم نماید، تلقی کرده است.

همه تعاریف فوق از جهاتی درست اند، اما به تنهایی بسنده نیستند. مربیان از تعلیم و تربیت شاگردان انتظار زیادی دارند. آنها از شاگردان انتظار دارند که در کنار فراگیری علم و هنر با فرهنگ و آداب و رسوم کشور خود آشنا شده و به منظور سازگاری با جامعه و ورود موفقانه به اجتماع، عادات، مهارت‌ها و نگرش‌های خاصی را کسب کنند، تا در نتیجهٔ شگوفایی استعداد بتوانند قابلیت‌های خود را تبارز دهند، مهارت‌های کاری و شغلی مورد نیاز را جهت کسب معاش و تأمین نیازهای اقتصادی جامعه یاد بگیرند. از سوی دیگر انتظار می‌رود ابعاد وجودی شاگردان که توسط زیست‌شناسان، روان‌شناسان، جامعه‌شناسان، فلاسفه و علمای اخلاقی شناسایی شده است، از طریق بازدهی تعلیم و تربیت رهنمایی، رشد و توسعه یابد.

هدف تعلیم و تربیت، پرکردن ذهن متعلم از حقایق و واقعیت‌های مختلف نیست. شاگرد خوب الزاماً کسی نیست که معلومات زیادی کسب کرده است، برعکس شاگرد خوب کسی است که ابعاد جسمی او در همه زمینه‌ها رشد پیدا کرده باشد و یاد گرفته باشد که چگونه یاد بگیرد. چنین فردی در تمام عمر در پی یادگیری است. دست آورد

تعلیم و تربیت این نیست که تنها به تربیت نخبگان توجه کند و به بقیه شاگردان بی اعتنائی کنند. نظام تعلیم و تربیت مطلوب، پرورش استعداد همه گان را مورد توجه قرار میدهد. تعلیم و تربیت به معنای صحیح آن به تحقیق همه ی اهداف تعلیم و تربیت توجه می کند. از سوی دیگر معلم آگاه و وارد به مبانی صحیح تربیتی، در همه دوره های تحصیلی به تحقق تمام اهداف عمومی آموزش و پرورش از طریق فعالیت های مختلف درسی براساس برنامه طرح توجه دارد.

شاگردان در دوره نوجوانی دارای ویژه گی های خاصی هستند. در این دوره متعلمین به لحاظ بدنی وارد مرحله جدیدی از تغییرات جسمانی می شوند. ارتباط شاگردان با یکدیگر و گروه همسالان در این دوره شکل مخصوصی به خود می گیرد. آماده گی شاگردان در این دوره برای انجام کارهای اجتماعی و شناخت آداب و رسوم مردم و اقوام مختلف زیاده تر از دوره کودکی آنان است. نوجوانان در این دوره به لحاظ عاطفی از هماهنگی با دیگران و انجام کارهای خوب و کمک به دیگران لذت می برند. آنها دوست دارند که خود به طور مستقل بسیاری از امور مربوط به خویش را انجام دهند. آنان در این دوره، علاقه بیشتری برای درک اسرار عالم و یادگیری درباره طبیعت و عالم معنا از خود نشان می دهند. ذوق هنری و حس زیبا شناسی کودکان در این دوره بیش از دوره کودکی است. نوجوانان علاقه دارند که خود را به شکل های مختلف بیان کنند. آنها فرصت های مختلفی را برای آموزش فراهم می کنند. گاهی برخی از کارهای شاگردان همواره خوش آیند معلم نیست اما این فرصت ها از اهمیت تربیتی بالاتر برخوردارند. یک معلم آگاه، توجه دارد که از این فرصت ها برای رشد ابعاد جسمی شاگردان خود در زمینه های مختلف علمی، اجتماعی، اخلاقی، عاطفی، دینی، جسمانی و عقلانی استفاده بیشتر نماید.

اهداف عمومی تعلیم و تربیه در افغانستان

اهداف عمومی تعلیم و تربیت در افغانستان با در نظر داشت جامعه افغانی و انکشاف همه جانبه علم و دانش در جهت آموزش و پرورش برای افراد آن ضروری پنداشته می شود. نکات ذیل شاخص های تعلیم و تربیه می باشد:

اهداف اعتقادی و اخلاقی

- تقویة ایمان و اعتقاد به اساسات دین مقدس اسلام، توسعه بینش اسلام عاری از افراط و تفریط مبتنی بر تعلیم قرآنی و سنن پیامبر (ص)
- ایجاد روحیه خودشناسی به منظور خداشناسی
- تقویة روحیه اعتماد به نفس و الزام به سجایای اخلاقی
- ایجاد روحیه نظم دسیپلین و رعایت ارزشهای قانونی.
- تقویة روحیه درک مسئولیت در برابر ارزشهای تعلیمی، تربیتی و اجتماعی.

اهداف علمی و آموزشی

در نتیجه مراحل آموزشی که به وسیله نصاب تعلیمی و سایر فعالیتهای ماورای نصاب تعلیمی صورت می گیرد، شاگردان دانش اساسی و لازمی را کسب و مهارتهای عالیتز فکری را انکشاف خواهند داد. بنابر این اهداف مهم علمی و آموزشی زیر در نظر گرفته شده است:

- کسب و تقویۀ مهارتهای آموزشی از قبیل: شنیدن، سخن گفتن، خواندن، نوشتن به کار بردن اعداد و حسن خط در زبانهای رسمی و خارجی.
- آموختن مهارتهای آموزش: انکشاف استعدادها برای ارزیابی خودی در مراحل آموزش و نتایج حاصله از آن.
- تقویۀ قابلیت تفکر، تعمق، مطالعه، تحقیق و ابتکار در زمینههای علمی، فرهنگی و فنی.
- آموزش علوم، فنون تکنالوژی معاصر و کسب مهارتهای فردی و اجتماعی مورد نیاز.
- کسب مهارت‌ها جهت حل معضلات و پرابلمهای فردی و اجتماعی.

اهداف فرهنگی و هنری

- شناخت فرهنگ و هنر (صنایع دستی، سوزن دوزی، خامکدوزی، بافت، رسامی، خطاطی، نقاشی، تزیین خانه و دیگر بخش های هنری) و هنرهای سالم جهانی و نیز پرورش و رهنمایی ذوق و استعدادهای هنری و زیبایی شناسی.
- آگاهی از تاریخ، فرهنگ، تمدن ملی و اسلامی افغانستان و جهان.
- حفظ اصالت و انکشاف فرهنگ، آداب و سنن پسندیده جامعه افغانستان.
- انکشاف مهارت‌های هنری از طریق تمرین و فعالیت‌های انفرادی و جمعی.

اهداف مدنی و اجتماعی

تعقیب اهداف ذیل در انکشاف موقف شاگردان بحیث اعضای یک فامیل، محل، منطقه، اجتماع ملی و بین المللی کمک خواهد کرد:

- تقویۀ روحیۀ حفاظت از نوامیس ملی، تحکیم بنیاد روابط خانواده برپایۀ تساوی حقوق و اخلاق اسلامی.
- تقویۀ روحیۀ برادری، تعاون، صلح، عدالت اجتماعی، همبستگی ملی و بین المللی.
- انکشاف حسن خیر خواهی و ارتقای فضایل اخلاقی، ضدیت با جنگ و مبارزه با مواد مخدر.
- تقویۀ و روحیۀ احترام به قانون و رعایت آن حمایت از حقوق قانونی همگانی بدون در نظر داشت قوم، جنس، سن، موقف اقتصادی و اجتماعی و وابستگی سیاسی و امثال اینها.
- انکشاف روحیۀ مشارکت در فعالیت‌های دینی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی.
- ایجاد روحیۀ حل مسالمت آمیز اختلافات و برخوردها بطور صلح آمیز و سازنده.
- ایجاد روحیۀ فرهنگ شکیبایی و تفاهم.
- تقویۀ روحیۀ استفاده از تجارب و دستاوردهای علمی و تخنیکی جامعه بین المللی.
- تقویۀ روحیۀ احترام به کرامت انسانی و اساسات حقوق بشر.

- رشد انکشاف روحیه احترام به مقام انسانی و اسلامی زن و حمایت از حقوق آنان.
- تقویۀ روحیه رعایت حقوق بزرگان، همسایه گان، شهروندان یا موازین جامعه مدنی.

اهداف اقتصادی

- درک ضرورت‌های انکشافی و اقتصادی جامعه و ارتباط آن با اقتصاد خانواده.
- درک ارزش و اهمیت کار و تقویۀ روحیه اشتغال در مشاغل مفید.
- ایجاد روحیه صرفه جویی، قناعت و پرهیز از اسراف و تجمل گرایی.
- شناخت منابع اقتصادی کشور و شیوه‌های مناسب استخراج و استفاده از آنها و پرورش روحیه حراست از اموال ملی و منابع طبیعی.

اهداف عمومی دوره متوسطه از صنف (۷-۹)

- شاگردانی که دوره ابتداییه را موفقانه سپری نمایند. طبق خواش شامل این دوره تعلیمی و تربیتی می‌شوند.
- هدف کلی این دوره انتخاب مسیرهای مختلف زنده گی مطابق با استعداد و علاقه شاگردان و با در نظر داشت ضرورت‌ها و امکانات کشور می‌باشد، اهداف این دوره را قرار ذیل میتوان در نظر داشت:
۱. انکشاف روحیه خود شناسی به منظور معرفت بیشتر به خداوند (ج).
 ۲. توسعه معلومات و تعمق در مسایل دینی، اخلاقی و مبانی اعتقادی و آشنایی مزید به دانش اسلامی.
 ۳. تقویت دستاوردهای تعلیمی و تربیتی دوره‌های گذشته و آماده گی برای دوره بعدی.
 ۴. تشخیص استعدادهای شاگردان در رشته‌های مختلف درسی
 ۵. گسترش معلومات و انکشاف حس کنجکاوی شاگردان درباره محیط زیست، قوانین طبیعت، علوم و تجارب پیشرفته بشری که با مفاهیم، وسایل و اساسات ساینس استوار باشد.
 ۶. انکشاف متوازن آموزش زبانهای رسمی کشور، تقویۀ زبان‌های مادری و زبانهای خارجی و انکشاف سویۀ علمی شاگردان در افادۀ مرامها به صورت تحریری و شفاهی.
 ۷. انکشاف روحیه اخوت، تعاون، صلح و همبستگی ملی، ضدیت با جنگ‌های ناروا، مبارزه با مواد مخدر و نفی انواع تبعیض و تعصب و سمت دهی شاگردان در راستای رقابت‌های سالم در کارهای شایسته.
 ۸. رشد مهارتهای تصمیم گیری شاگردان برای انتخاب شغل مطابق با ذوق، علاقه و استعدادهای آنها.
 ۹. پرورش روحیه مسئولیت پذیری و انکشاف معلومات شاگردان در فعالیت‌های دینی، فرهنگی و اجتماعی.
 ۱۰. پرورش علاقه شاگردان به کار و سعی و تلاش در جهت فراهم ساختن زمینه‌های علمی آن.
 ۱۱. انکشاف مهارت‌های سنجش خودی در مراحل آموزشی.
 ۱۲. مواظبت از صحت جسمی خویش.

۲- معرفی برنامه درسی صنف

ارزش آموزش علم جغرافیه در دوره متوسطه

وزارت معارف وظیفه دارد که فرزندان کشور را انسان‌های مسلمان، آگاه و متمدن بار آورد، و این کار مستلزم آن است که متعلمان عزیز ما در دوره تحصیلی علاوه بر شناخت رشته‌های علوم و ریاضیات با دین، اخلاق، تاریخ، مدنیت و جغرافیای پیرامون خویش نیز به طور دقیق و عمیق آشنا شوند.

مطالعه تاریخ کشور از یکسو متعلمین را با مفاخر علمی و ادبی و سیاسی گذشته‌شان آشنا می‌سازد و به آنها هویت تاریخی می‌دهد، و از حوادث و رویدادهای تاریخ ذهن متجسس متعلمین را به تجزیه و تحلیل وامی‌دارد و آنها را قادر می‌سازد که حوادث و رویدادهای روز را به خوبی تجزیه نمایند.

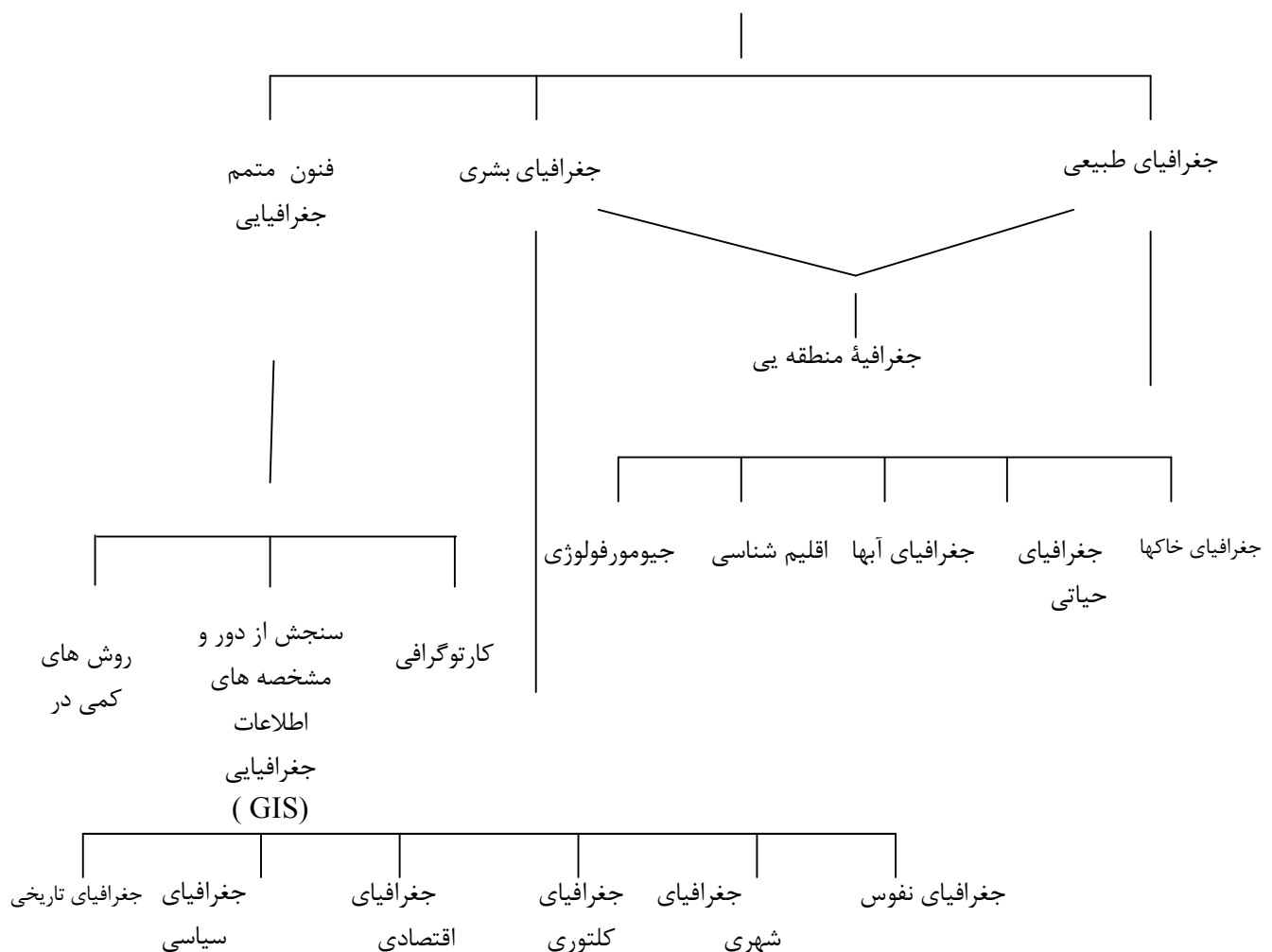
در جهان امروز که برخی آن را به دهکده جهانی یاد میکنند، هر انسانی نه تنها باید با شهر و کشور خویش آشنا باشد، بلکه باید تمام کشورهای جهان را بشناسد و مشخصات طبیعی و اقلیمی، انسانی، اقتصادی و سیاسی مناطق و کشورهای مختلف جهان را بداند. علمی که میتواند این نیاز را بر آورده سازد جغرافیه است. آموزش جغرافیه متعلمین را با کشور، منطقه و جهان و حتی منظومه شمسی و کهکشان‌ها آشنا می‌سازد.

انسان‌ها دارای نیروهای غریزه‌ی هدایت کننده است تا به طور غریزه‌ی نظم و نسق یابند، بلکه آنها باید از ارزش‌های: هنجارها، نمادها و قوانینی که در جامعه خاص و یا همه جوامع بشری پذیرفته شده، پیروی کنند. این مجموعه قواعد و ضوابط رفتار چنان گسترده و پیچیده است که نیازمند آموزش رسمی در مکاتب می‌باشند. فرزندان ما علاوه بر ارزش‌ها و هنجارهای پذیرفته شده اجتماعی باید با قوانین رسمی کشور خویش نیز آشنایی پیدا کنند. تا بتوانند زنده گی آزاد منشانه داشته از عزت و کرامت انسانی برخوردار باشند.

- جغرافیه چیست؟

جغرافیه در یافت روابط پدیده‌های بشری با موضوعات طبیعی است که رابطه متقابل بشری و طبیعی دست آوردها و تسهیلات را برای انسان در سطح زمین فراهم می‌سازد. ضمناً علم جغرافیا از عناصر و منابع سطح زمین بحث می‌کند. در واقع، جغرافیه هم از طبیعت (اقلیم، منابع طبیعی، کوه‌ها، دریاها، بحر‌ها، دشت‌ها، حیوانات، گیاهان، جنگل‌ها و...)، و هم از مسایل بشری (جمعیت و نفوس، کشورها، نژادها، زبان، ارتباطات و حمل و نقل) و هم از رابطه انسان و طبیعت (مسایل مربوط به محیط زیست) و برنامه‌های انسانی برای بهره برداری خردمندانه از منابع زمین بحث میکند.

بخش های علم جغرافیا

علم جغرافیه که روابط انسان با محیط و تأثیرات متقابل آن را بالای یک دیگر مطالعه می‌نماید به دو بخش عمده تقسیم میشود:

- ۱- جغرافیای فیزیکی (طبیعی): پدیده‌های طبیعی و تأثیر متقابل آن را بالای انسان مطالعه می‌نماید.
 - ۲- جغرافیای بشری (انسانی): پدیده‌های بشری و تأثیر متقابل آن را بالای محیط طبیعی مطالعه می‌نماید.
- جغرافیای طبیعی با علوم ذیل رابطه دارد:

- خاک شناسی، هایدروئولوژی (آب شناسی)، هواشناسی، اقلیم شناسی، بیولوژی، جیولوژی و علوم نباتی. جغرافیای بشری با علوم ذیل رابطه دارد:

- نفوس شناسی (جمعیت شناسی)، بشر شناسی، جامعه شناسی، اقتصاد، علوم سیاسی، تاریخ و حتی توریسم همچنین جغرافیه دارای فنون متمم خاص میباشد که با علوم فضایی، هندسه، کارتوگرافی و سیستم معلوماتی جغرافیه (GIS) و غیره ارتباط دارد.

اهمیت آموزش علم جغرافیه:

در جهان امروز که برخی آن را دهکده جهانی می نامند، هر انسانی نه تنها باید کشور خود را بشناسد بلکه خصوصیات طبیعی، اقلیمی، انسانی، اقتصادی، سیاسی سایر مناطق و کشورهای جهان را بداند. علمی که می تواند این نیازمندی را برآورده سازد جغرافیه است.

از آنجاییکه انسان در روی زمین زنده گی می کند و برای زنده گی خود نیازمند اطلاعاتی درباره منابع طبیعی و انسانی روی زمین و نحوه توزیع و پراکنده گی آنها می باشد، مضمون جغرافیه، معلومات و تحقیق درباره توزیع و پراکنده گی منابع طبیعی و انسانی را ارائه می نماید، لازم دیده میشود که در دوره های مختلف مکتب جغرافیه، تدریس شود. دانش جغرافیایی به شاگردان کمک خواهد کرد که درباره حدود و موقعیت کشور خویش آشنایی پیدا کنند، قاره ها و کشورهای مختلف را بشناسد، با اقلیم و آب و هوای کشور و جهان آشنا شوند. منابع طبیعی کشور خود و جهان را بشناسند. میزان و نحوه توزیع نفوس و جمعیت را در کشور خود و سایر کشورها بدانند. خواندن جغرافیه متعلمین را قادر خواهد ساخت که در امور اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی خود آگاهانه تصمیم بگیرند و در زنده گی آینده خود موفقیت های بیشتری را کسب نمایند.

اهداف آموزش جغرافیه

مضمون جغرافیه باید موجبات شناخت و همبستگی شاگردان را در افغانستان با کشورهای همجوار تحکیم و

تقویت بخشد.

از مضمون جغرافیه دوره ثانوی انتظار میرود که اهداف دانشی، مهارتی و ذهنی ذیل را تأمین و بر آورده سازد:

- شاگردان درباره جغرافیای طبیعی کشور و جهان معلومات کسب نمایند؛
- شاگردان در مورد آفات و حوادث طبیعی معلومات پیدا کنند؛
- شاگردان درباره توزیع و مناطق توریستی کشور و جهان معلومات حاصل کنند؛
- شاگردان درباره جغرافیای سیاسی کشور و جهان آگاهی پیدا کنند؛
- شاگردان درباره جغرافیای بشری افغانستان و جهان معلومات حاصل کنند؛
- شاگردان در مورد زمین، سیارات، آفتاب، نظام شمسی و کهکشانها معلومات کسب کنند؛
- شاگردان بتوانند انواع اقلیم را از هم تفکیک نمایند؛
- شاگردان در بخشهای زراعت، مالداری، تجارت و صنعت مهارت کاری پیدا کنند؛
- آنها بتوانند نقشه را بخوانند و عملاً از آن استفاده نمایند؛
- شاگردان بتوانند اوضاع مختلف طبیعی، سیاسی، اقتصادی و مواصلاتی کشور و جهان را به روی نقشهها تشخیص دهند؛
- شاگردان بتوانند عوامل تمرکز و پراکنده گی نفوس را در نقاط مختلف کشور و جهان، تشخیص داده و توضیح دهند؛
- شاگردان بتوانند کهکشانها، سیارات، منظومهها و ستارهها را از یکدیگر تفکیک کنند؛

دیدگاه برنامه درسی جغرافیه:

در آموزش جغرافیه، دیدگاه برنامه درسی کسب بینش جغرافیایی و استفاده کاربردی از این آموزشهاست.

منظور از کسب بینش جغرافیایی شناخت مکان (موقعیت، خصوصیات طبیعی و انسانی، توزیع پدیدهها) رابطه متقابل انسان به مکان (تأثیرات طبیعت بالای انسان و تأثیر انسان بالای طبیعت) درک رابطه مکانها با یکدیگر (مناسبات اقتصادی، فرهنگی و سیاسی...) استفاده کاربردی از جغرافیه در برنامه ریزی شهری، زراعت، نفوس، آسکان و محیط...

جدول وسعت و تسلسل جغرافیه در صنف هفتم، هشتم و نهم

نام درس	صنف هفتم	صنف هشتم	صنف نهم
جغرافیه	<ul style="list-style-type: none"> فصل اول: مبادی جغرافیه مفاهیم و اصطلاحات جغرافیایی تعریف علم جغرافیه فواید خواندن جغرافیه خصوصیات کره زمین دایره قطب شمال و دایره قطب جنوب منطقه حاره، مناطق معتدله شمالی و جنوبی، مناطق سرد قطبی حرکت وضعی و حرکت انتقالی 	<ul style="list-style-type: none"> فصل اول: جغرافیای اروپا موقعیت و حدود اربعه جغرافیای طبیعی جغرافیای سیاسی جغرافیای بشری جغرافیای اقتصادی جغرافیای مواصلاتی 	<ul style="list-style-type: none"> فصل اول: افریقا موقعیت و حدود اربعه جغرافیای طبیعی جغرافیای سیاسی جغرافیای بشری جغرافیای اقتصادی جغرافیای مواصلاتی
جغرافیه	<ul style="list-style-type: none"> فصل دوم جغرافیای افغانستان: موقعیت جغرافیای طبیعی جغرافیای بشری 	<ul style="list-style-type: none"> فصل دوم: جغرافیای امریکا موقعیت جغرافیای طبیعی جغرافیای سیاسی جغرافیای بشری جغرافیای اقتصادی جغرافیای مواصلاتی 	<ul style="list-style-type: none"> فصل دوم: موقعیت آسترالیا، اقیانوسیه و انتارکتیکا جغرافیای طبیعی جغرافیای سیاسی جغرافیای بشری جغرافیای اقتصادی جغرافیای مواصلاتی اقیانوسیه انتارکتیکا (قطب جنوب)
جغرافیا	<ul style="list-style-type: none"> فصل سوم: جغرافیای آسیا موقعیت جغرافیای بشری جغرافیای طبیعی جغرافیای اقتصادی جغرافیای مواصلاتی جغرافیای سیاسی 	•	•

ستراتژی‌های تدریس در آموزش جغرافیه

ستراتژی‌های تدریس نصاب تعلیمی دروس جغرافیه مانند سایر رشته‌ها متنوع بوده. ولی مضمون جغرافیه ستراتی‌های خاص خود را دارد که با محتوای موضوعات آن مناسب است:

در اینجا لازم است که به ستراتی‌هایی بپردازیم که با محتوای مضمون جغرافیه، شرایط افغانستان، سطح علمی و سنی شاگردان سازگار باشد. این ستراتی‌ها بر این اصل استوار است که تعلیم بر محور شاگرد می‌چرخد و معلم تنها کار تعلیم را تسهیل میکند. تعلیم صحیح نیازمند ستراتی‌های گوناگونی است که باید با محتوای مضمون متناسب باشند. مهمترین ستراتی‌ها عبارتند از:

۱- جستجو و حل مسأله

استراتژی حل مسایل یک ستراتی است که سؤالات اساسی ای را مطرح میکند و شاگردان باید جواب دهند و حل آنها را بیابند. شاگردان این کار را باید از طریق تفحص معلومات و حقایق در مراحل زیر انجام دهند:

تعیین مسأله، انتخاب نمونه، فرضیه سازی، گردآوری بیان راه حل‌های ذهنی یا طرح حل مسأله، جمع آوری بیانات و تحلیل، نتیجه گیری از بیانات، اظهار نظر - دقت بیشتر. معلم می‌تواند از این ستراتی در خلال ارائه مسایل زنده گی واقعی (اقتصادی، اجتماعی و محیطی) استفاده کند و شاگردان را به چند گروپ تقسیم نماید تا درباره راه حل‌های ممکن بحث کنند. معلم باید شاگردان را کمک کند تا منابع لازم را در اختیار آنها قرار دهد، عملیات تعلیم و تربیت را تنظیم نماید، و آنها را تشویق نماید تا از مهارت‌های خود در بحث و جستجو استفاده کنند.

۲- تحلیل متن

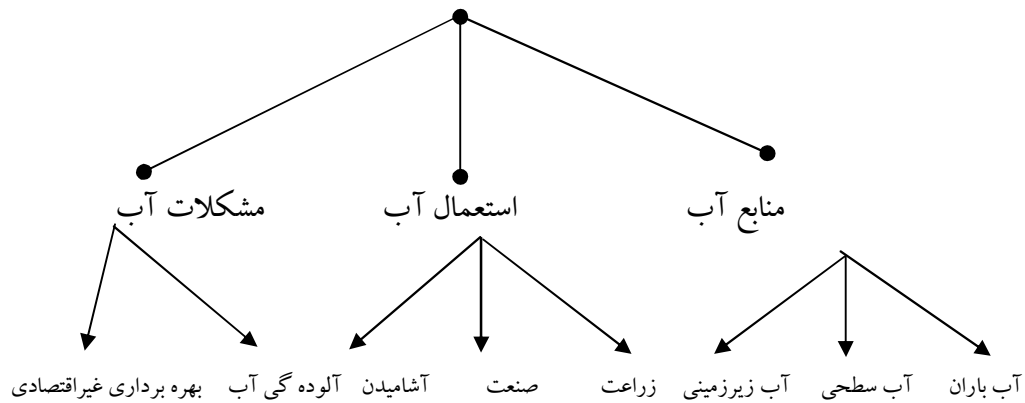
این ستراتی در تدریس مضمون تاریخ و معلومات مدنی و جغرافیه استفاده میشود. این ستراتی از متونی که از مراجع مختلف انتخاب میگردد، استفاده میشود. این ستراتی شامل مراحل زیر است:

- بعد از آنکه متن اصلی برای شاگردان توزیع شد، معلم آنرا می‌خواند؛
- به شاگردان یک فرصت کوتاه میدهد تا متن را بخوانند و روی سؤالاتی که مطرح میشود فکر کنند؛
- معلم و شاگردان در مباحثه گروپی روی جوابها بحث می‌کنند؛
- معلم بین متن اصلی و سایر مواد ارتباط برقرار می‌کند تا رابطه بین مضمون‌های مختلف برقرار شود.

۳- شبکه‌های مفاهیم

در این روش یک مجموعه مفاهیم به شاگردان داده می‌شود تا آنها را بهم ربط دهند از این روش در مضمون جغرافیه استفاده می‌شود که این مطلب به اصطلاح ترکیب و یاسنتیز مفاهیم نیز یاد میشود. به مثال ساده زیر توجه کنید:

آب در افغانستان

۴- فراگیری فعالیت

این نوعی از فراگیری است که معلم شرایط آموزشی مناسبی را فراهم می‌سازد که شاگردان فعالیت‌های فراگیری را به دقت انجام دهند. معلم هنگام فعالیت شاگردان باید موارد ذیل را مراعات نماید: تفاوت‌های فردی شاگردان، تناسب فعالیت‌ها با هدف، تمرکز بر مهارت‌های عالی فکری. به مثال ذیل توجه فرمایید:

- یک مسافرت زمینی را از کابل به ولایت هرات شروع کنید و نام شهرهای مهمی را که از آنها می‌گذرید بنویسید.

۵- استراتژی تدریس مستقیم

زمانی از این روش استفاده میشود که معلم بخواهد مطالب را با استفاده از روش بیان و گفتگو ارائه کند. در این روش نقش اساسی را معلم ایفا میکند. این روش برای تدریس موضوعات تاریخی (مانند جنگ جهانی اول) مناسب است. معلم می‌تواند از این روش برای تدریس مفاهیم و رسیدن به تعمیم استفاده کند، در صورتی که از شیوه قیاسی استفاده کند و مراحل ذیل را مراعات نماید:

- تعریفی را برای مفهوم... ارائه کند؛
- با شاگردان درباره خصوصیات اقتصاد بحث کند؛
- مثالهای از مفهوم اقتصاد (زراعت، تجارت و...) ارائه کند؛
- با ارائه مثالهایی به شاگردان مفهوم بدهد و از آنها بخواهد که آنها را دسته بندی کنند.
- مثالهایی از مفاهیم به شاگردان بدهد و از آنها بخواهد آنها را دسته بندی کنند.

۶- استراتژی کارگروپی

در این روش شاگردان به چند گروه چهار تاشش نفری تقسیم میشوند. این روش فراگیری فعال را از طریق گوش دادن صحیح و مهارت‌های بحث و گفتگو، تشویق می‌کند. در این روش شاگردان هرگروه برای رسیدن به اهداف مشترک با یکدیگر کار میکنند. معلم میتواند از برخی وسایل برای کمک به شاگردان استفاده کند. از روش کارگروپی میتوان در انجام تحقیقات ساده، ترسیم نقشه، اجرای یک نمایشنامه، ساختن یک مدل استفاده کرد.

۷- بازی نقش

این روش از روشهای مهم فراگیری فعال به شمار میرود. در این روش از شاگردان خواسته میشود که نقش‌هایی معینی را که در زنده گی واقعی وجود دارد بازی کنند، معلم باید به هر یک از شاگردان بگوید که چه نقشی را ایفا نماید.

۸- روش تمرین

تمرین یکی از فنونی است که از قدیم در امر آموختن به کار رفته است. امروز که هدف‌های تربیتی در حیطه‌های دانستنی ذهنی و مهارتی تنظیم میشود، مسوولیت معلم در دادن تمرین‌های مناسب به متعلمین بیشتر میشود. تمرین انواع مختلفی دارد مانند تمرین تکراری، تمرین استنباطی تمرین‌های چند جوابه، خانه خالی معلوماتی که همراه با تفکر، استدلال و کار برد مفاهیم است و تمرین‌های عملی: از تمرین‌های عملی میتوان برای کسب مهارت در خواندن نقشه‌های تاریخی، جغرافیایی، پیدا کردن طول و عرض جغرافیایی و شجره نامه رجال و اشخاص برجسته استفاده کرد.

۹- روش توضیحی

روش توضیحی عبارت است از انتقال مستقیم اطلاعات به متعلمین با استفاده از مطالب چاپی، تشریح درس و سایر رسانه‌ها، در این روش معلم مفاهیم و موضوعات درسی را برای شاگردان عرضه میکند، از جمله محاسن روش توضیحی این است که میتوان مجموعه کامل از حقایق، اصول و مفاهیم را به شیوه ای منسجم به متعلمین آموخت. از محدودیت‌های این روش آن است که شاگرد مطالب حاضر و آماده دریافت میکند و در کشف حقایق فعال نمی‌باشد این روش در صورتی که با سایر روشها به کار برده شود مؤثر خواهد بود. از روش توضیحی در آموزش بسیاری از مفاهیم علمی میتوان استفاده کرد.

۱۰- روش مباحثه گروهی

روش مباحثه یکی از کهن ترین روش‌هایی است که در طول تاریخ تعلیم و تربیت به کار رفته است. در روش مباحثه گروهی، معلم ابتدا شاگردان را به چند گروه تقسیم میکند برای هر گروه موضوع را مشخص میکند و از شاگردان میخواهد تا درباره آن بحث کنند. در پایان یک نفر از اعضای گروه نتیجه را به اطلاع سایر شاگردان میرساند.

بحث گروهی روشی است که به افراد فرصت میدهد تا نظریات، عقاید و تجارب خود را با دیگران در میان بگذارند. اگر معلم در بحث گروهی نظارت نکند ممکن است که وقت گروه‌ها صرف صحبت‌های بی فایده شود. از این روش میتوان در آموزش موضوعات اجتماعی، قضاوت در مورد عملکرد قهرمانان تاریخی و یا مسایل مربوط به جغرافیایی استفاده کرد.

۱۱- سیر واحد کار (پروژه یی)

سیر واحد کار مستلزم بررسی، جمع آوری اطلاعات و یافتن راه حل، مطالعه و انجام کار عملی است. این روش معمولاً در خارج از مکتب صورت میگیرد. در این روش معلم موضوعی را با توجه به علایق شاگرد انتخاب میکند و از آنها میخواهد که در مورد آن به جمع آوری اطلاعات و یا انجام یک فعالیت پردازند. برای مثال جمع آوری سنگ‌ها، تهیه عکس از مناظر به کمک دوربین عکاسی، مطالعه یک بنای تاریخی، تهیه نقشه جغرافیایی از یک محل کوچک، مطالعه در خصوص یک موضوع اجتماعی.

۱۲- سیر علمی

سیر علمی یک فعالیت تجربی خارج از مکتب است و بیرون از صنف صورت میگیرد برای مثال گردش در شهر، بازدید از یک کارخانه، بازدید از بازار، کتابخانه، آثار تاریخی، بازدید از یک اداره، یک مزرعه زراعتی، یک معدن، یک موزیم یک منظره جغرافیایی و مواردی از این قبیل.

لازم نیست سیر علمی حتماً دیدن از نقاط دور دست باشد، بلکه مشاهده محیط اطراف شاگردان که امکان کسب تجارب آموزشی را فراهم میکند نیز میتواند سیر علمی محسوب شود.

۱۳- روش سؤال و جواب

روش سؤال و جواب، فنی است که میتوان از آن در تدریس کلیه دروس استفاده کرد. به خصوص در زمانی که معلم میخواهد توجه شاگردان را به تفکر درباره یک مفهوم جدید جلب کند از این روش استفاده میکند، این فن ممکن است که برای مرور مطالبی که قبلاً تدریس شده است برای ارزیابی از میزان آموخته‌های شاگردان مورد استفاده قرار گیرد.

انواع سؤال‌هایی که معلم میتواند مطرح کند، میتوان آنها را به شرح زیر خلاصه کرد:

۱. سؤالات یادآوری

مثال: دریای هلمند از کدام کوه سرچشمه میگیرد؟

۲. سؤالات مقایسه‌ای

مثال: آب و هوای مدیترانه‌ای با آب و هوای صحرایی چه تفاوتی دارد؟

۳. علت و معلول

مثال: علل رشد نفوس در قاره اروپا در صد سال اخیر چه بوده است؟

۴. توضیحی

مثال: آب و هوای براعظم افریقا را توضیح دهید.

۵. سؤال برای خلاصه کردن

مثال: درس کوشانیان را بخوانید و آن را خلاصه کنید.

۶. سؤال برای ذکر مثال

مثال: یک مثال برای هر یک از سنگ‌های رسوبی، متحوله و آتشفشانی بیاورید.

۷. تجزیه و تحلیل

مثال: کدام عوامل بالای اقلیم یک منطقه تاثیر دارد؟

۸. سؤال برای طبقه بندی:

مثال: آب و هوای ولایت ننگرهار جزء کدام یک از انواع آب و هوا است؟

۹. سؤال برای نتیجه گیری:

مثال: اگر دریای کابل خشک شود، تأثیرات آن بر زراعت چی خواهد بود؟

ستراتژیهای ارزیابی از معلومات شاگردان

ارزیابی وسیله تشخیص میزان رسیدن به اهداف آموزشی است. ارزیابی تصویر روشنی از موفقیت روشها و فعالیتهای آموزشی به معلم میدهد. مضمون جغرافیه از روشهای مشابه با مضامین دیگر برای ارزیابی استفاده میکند، ولی به خاطر تفاوت موضوع، از برخی از آنها بیشتر استفاده میکند. از آنجایی که ارزیابی یکی از مهم ترین برنامه‌های تربیتی است، فراگیری یک درس مستلزم آن است که از جمود (تلقین و حفظ معلومات) خارج شود و به فراگیری زنده (بحث و تحلیل، تفسیر، حل مسایل) تبدیل شود. برخی از مهم ترین استراتژیهای ارزیابی به شرح زیر است:

۱- روش استفاده از قلم و کاغذ (کتبی)

در این روش که از قلم و کاغذ استفاده می‌شود، یکی از مهم ترین استراتژیهای است که قدرت شاگردان را در کارهای مشخصی اندازه گیری میکند. در این روش شاگردان به سؤالی که به آنها داده میشود به صورت کتبی جواب میدهند. در امتحانات $4\frac{1}{p}$ ماهه و یا سالانه معمولاً از این روش استفاده میشود تا میزان فراگیری شاگردان برای دوره مشخصی ارزیابی گردد. باید یادآوری کرد که این نوع امتحان به حوزه شناختی و دانشی منحصر میماند.

۲- روش ملاحظه (مشاهده)

در این روش معلم یا ملاحظه کننده، تمامی حواس خود را متوجه شاگرد میکند تا او را در جای معین مراقبت نماید. هدف از این مراقبت این است که معلوماتی درباره شاگرد به دست آورده تا از آنها برای ارزیابی مهارتها، سلوک و اخلاقیاتش استفاده شود. هنگام ملاحظه از وسایل متعددی استفاده میشود. برای مثال اندازه گیری، که گاهی عددی است و گاهی غیر عددی. بعد از اینکه معلم این اطلاعات را جمع آوری کرد باید آنها را به صورت کمی تحلیل کرد تا نقاط قوت و ضعف شاگردان کشف شود. در روش مشاهده از انواع چک لست استفاده میشود. چک لستها انواع مختلف دارد. برای مثال چک لست سنجش مهارت شاگردان در حل مسایل، چک لست سنجش عملکرد شاگردان چک لست سنجش مهارتهای ارتباطی. معلم به حیث مربی می‌تواند خود شخصاً در تهیه چک لست توجه کرده و بصفت مشاهد رفتار و عملکرد شاگردان اقدام کند. به نمونه ای از چک لست‌ها که برای اندازه گیری مهارت شاگردان در حل مسایل به کار میرود، توجه نمایید:

چک لست ارزیابی مبتنی بر عملکرد

شماره	معیار	ضعیف (۱)	متوسط (۲)	خوب (۳)	عالی (۴)
۱	روش				
۲	مشخص کردن مساله و تحلیل آن				
۳	ارائه				
۴	جمع بندی مطالب و تحلیل آنها				
۵	تصمیم گیری				

در این روش شاگرد باید آنچه را که در خلال زنده گی واقعی آموخته است، توضیح دهد، یا فعالیتی انجام دهد که مهارتهایش را نشان دهد. در این روش به معیارهایی مانند توضیحات شاگرد، انجام نقش یا رول، همکاری در گروه، انجام کار فردی و سایر فعالیت‌ها توجه میشود.

نمونه چک‌لیست اندازه‌گیری برای عملکرد شاگردان در درس جغرافیه

شماره	معیارها	متوسط	خوب	عالی
۱	با دوستانش با زبان فصیح و صحیح ارتباط برقرار میکند			
۲	از اصطلاحات و مفاهیم و محتوای مضمون جغرافیه استفاده می‌کند			
۳	به طرف همه شاگردان نگاه میکند			
۴	از شخصیت قوی و با نشاط برخوردار است			
۵	به سؤالات شاگردان با جرأت و اطمینان جواب میدهد			
۶	مفاهیم و اصطلاحات را تعریف میکند			
۷	عناصر مهم محتوا را تعیین میکند			
۸	از نقشه جغرافیایی مربوط به درس استفاده میکند			
۹	از مواد آموزشی (نقشه، کره مجسمه، سلاید، فلم، CD....) به روش درست استفاده میکند			
۱۰	مطلب خود را در وقت معین انجام میدهد			

۳- چک‌لیست ارزیابی مهارت‌های ارتباطی

این روش برای اندازه‌گیری کسب مهارت‌های ارتباط با دیگران به کار گرفته میشود. نصاب مضمون جغرافیه بر انکشاف مهارت‌های ارتباطی استوار است. در این استراتژی معلومات از خلال فعالیت‌های ارتباطی شاگرد، نحوه تفکر و روش او در حل مسایل، جمع‌آوری میشود. به مثال ذیل توجه کنید:

نمونه چک‌لیست اندازه‌گیری مهارت‌های ارتباطی

شماره	مهارت‌های ارتباط	بلی	نخیر
۱	افکار ابتکاری را برای دیگران طرح میکند		
۲	وقتی که مطلب برایش روشن شود رأی دیگران را میپذیرد و از نظر خود دست بر میدارد		
۳	به اندیشه‌های دیگران ارج می‌گذارد		
۴	در کاری که به او سپرده شده، احساس مسؤولیت میکند		
۵	با دیگران همکاری میکند		

توجه: بخشی از نمره صنفی شاگردان از طریق ملاحظه معلم از عملکرد شاگردان در صنف مشخص میشود. و بقیه آن به تصمیم اداره ارزیابی در وزارت معارف بستگی دارد.

لوازم اجرایی برنامه درسی علم جغرافیه

- وسایل کمک آموزشی مورد نیاز

تخته سیاه، تباشیر، مارکر، کتاب رهنمای معلم، روزنامه‌ها، مجلات، چارت آموزشی، فلش کارت، انواع نقشه‌های جغرافیایی، کتاب‌های مرتبط، کامپیوتر و اینترنت در صورت دسترسی به انواع سلاید، تصاویر، فیلم‌های جغرافیایی، اطلس‌های جغرافیایی، کره زمین و گراف‌ها.

۲- انتظارات از معلم جغرافیه

الف: صلاحیت‌های عمومی

داشتن لیسانس علم جغرافیه یا اقلأ فوق بکلوریا، آشنایی با آخرین اطلاعات در رشته خود، آشنایی با مشخصات سنی و ذهنی شاگردان، آشنایی با روش‌های تدریس و شیوه‌های ارزیابی از دانسته‌های شاگردان علاقمند به شغل معلمی، داشتن صلاحیت اخلاقی

ب: صلاحیت‌های اختصاصی

آشنایی با برنامه درسی جغرافیه و شیوه‌های تدریس دروس مختلف

- توانایی در طراحی پلان یادگیری برای دروس مختلف

- توانایی اداره از صنف‌های درسی

- توانایی استفاده از وسایل کمک آموزشی

۳- انتظار از مکتب

- فراهم کردن شرایط برای اجرای برنامه (تهیه کتب، رهنمای معلم و لوازم آموزشی)

- برقراری ارتباط منظم با والدین

- توجه به مصوبات وزارت معارف در اجرای برنامه زمانی

- نظارت بر عملکرد معلمان در صنف و رهنمایی معلمان

- ایجاد کتابخانه در مکاتب

- تهیه کتاب‌های مورد نیاز معلمان با همکاری خانواده‌ها

۴- انتظار از خانواده

- برقراری ارتباط با معلمان اطفال خود در مورد وضعیت تعلیمی شان

- با خبر بودن از پیشرفت درسی اطفال شان

فصل دوم

رهنمای تدریس دروس جغرافیه

در فصل اول این رهنما شما معلمان ارجمند با مقدمه و کلیات برنامه درسی، روشهای تدریس و شیوه های ارزیابی از این برنامه آشنا شدید. در این فصل با پلان سالانه تدریس و روش تدریس هر درس آشنا خواهید شد.

پلان سالانه تدریس: نشان میدهد که محتوای یک کتاب درسی را در طول یک سال چگونه تقسیم بندی کنید. در کشور ما شروع سال تحصیلی برای ولایات سردسیر و گرمسیر فرق میکند. در ولایات گرمسیر سال تحصیلی از پانزدهم سنبله شروع میشود و دو هفته ماه جدی به امتحانات اختصاص داده شده و بعد از امتحان ها ده روز شاگردان به رخصتی میروند. در پایان ماه بهار یعنی جوزا، دو هفته اول به امتحانات اختصاص داده شده و شاگردان در دو هفته آخر نیز به رخصتی آخر سال میروند.

در ولایات سردسیر سال تحصیلی از پانزدهم حوت آغاز میشود. امتحانات چهارو نیم ماهه در دو هفته آخر ماه سرطان آغاز میشود. شاگردان در ماه اسد پس از امتحانات به مدت ۱۰ روز به رخصتی میروند. امتحانات پایان سال در دو هفته اول ماه قوس شروع میشود و پس از آن شاگردان به رخصتی آخر سال میروند. طول سال تحصیلی در مجموع ۳۰ هفته است. برای تنظیم پلان سالانه تعداد صفحات یک کتاب درسی را بر عدد ۳۰ تقسیم کنیم. عدد به دست آمده نشان می دهد که شما معلم عزیز در هفته چه تعداد صفحه از کتاب درسی را باید تدریس کنید. پلان روزانه هر درس شامل اهداف آموزشی هر درس، روشهای تدریس، لوازم تدریس، شیوه ارزیابی از معلومات شاگردان، فعالیتهای تدریس (انجام فعالیت مقدماتی مانند احوالپرسی، حاضری گرفتن، سؤال از درس قبل، ایجاد انگیزه، ارائه درس و ارزیابی از دانسته های شاگردان)، پاسخ به سؤالات متن درس و یا پایان درس و معلومات اضافی برای شما معلمان عزیز است.

پلان سالانه تدریس مخصوص ولایات سرد سیر

فصل	ماه	هفته اول	هفته دوم	هفته سوم	هفته چهارم
زمستان	حوت	رخصت	رخصت		
بهار	حمل				
	ثور				
	جوزا				
	سرطان			امتحانات	امتحانات
تابستان	اسد	ده روز رخصتی تابستانی			
	سنبله				
	میزان				
خزان	عقرب				
	قوس	امتحانات	امتحانات	رخصتی	رخصتی

پلان سالانه تدریس مخصوص ولایات گرم سیر

فصل	ماه	هفته اول	هفته دوم	هفته سوم	هفته چهارم
تابستان	سنبله	رخصتی	رخصتی		
خزان	میزان				
	عقرب				
	قوس				
زمستان	جدی			امتحانات	امتحانات
	دلو	ده روز رخصتی			
	حوت				
بهار	حمل				
	ثور				
	جوزا	امتحانات	امتحانات	رخصتی	رخصتی

پلان رهنمای تدریس درس (اول)

وقت تدریس: (یک ساعت درسی)

مضمون: جغرافیه

شرح مطالب	عناوین مطالب
موقعیت و حدود اربعه براعظم افریقا	۱- موضوع درس
<p>از شاگردان انتظار می‌رود که در پایان تدریس به اهداف زیر دست یابند:</p> <p>هدف کلی:</p> <p>آشنایی با موقعیت جغرافیایی قاره افریقا.</p> <p>اهداف جزئی:</p> <ul style="list-style-type: none"> باموقعیت قاره افریقا به اساس خطوط طول البلد و عرض البلد آشنا شوند.. با حدود جغرافیایی قاره افریقا به اساس آب‌ها و خشکی‌های همجوار آشنا شوند. موقعیت جغرافیایی قاره افریقا را بر اساس طول البلد و عرض البلد روی نقشه نشان دهند. آب‌ها و خشکی‌های همجوار قاره افریقا را به روی نقشه تثبیت و نشان دهند. 	<p>۲- اهداف آموزشی (دانشی، مهارتی و ذهنیتی).</p>
توضیحی، مباحثه ای، کار گروهی، سؤال و جواب	۳- روش‌های تدریس
نقشه افریقا و جهان، کتاب درسی، کتاب رهنمای معلم، تخته سیاه، تباشیر، کره جغرافیایی و در صورت امکان فلم‌های جغرافیایی ویدیویی و تلویزیونی، سی دی‌های کمپیوتری و اینترنت.	۴- سامان، لوازم و مواد ممد درسی
شفاهی، کتبی (سؤال‌های کوتاه و چهار جوابه و آزمون تصویری)	۵- شیوه ارزیابی
<p>فعالیت مقدماتی: ادای سلام و احوال پرسى با شاگردان، تنظیم صنف و گرفتن حاضری ارزیابی درس گذشته، کنترل فعالیت خارج صنف.</p> <p>ایجاد انگیزه: سؤال مطرح گردد: نصب نقشه قاره افریقا پیشروی صنف و معطوف ساختن توجه شاگردان به موقعیت قاره افریقا در اشکال درس.</p>	<p>۶- فعالیت‌های تدریس و آموزش در صنف</p>

وقت به دقیقه	فعالیت‌های یادگیری شاگردان	۷- فعالیت‌های تدریس معلم (آموزش مفاهیم و ارزیابی)
۳۵	<ul style="list-style-type: none"> - به توضیحات معلم محترم دقت نمایند. - نکات مشکل را از معلم محترم بپرسند. - به سؤال‌های معلم محترم جواب دهند. - شاگردان جواب‌های خود را اصلاح کنند. - با استفاده از نقشه داخل کتاب موقعیت آب‌ها و خشکی‌ها را روی نقشه پیدا کنند. - شاگردان آماده گی خود را برای انجام فعالیت داخل و خارج از صنف اعلام دارند. 	<ul style="list-style-type: none"> - موقعیت جغرافیایی قاره آفریقا را بر روی نقشه توضیح دهد. - موقعیت آفریقا را بر اساس خطوط طول البلد و عرض البلد به روی نقشه نشان دهد و بالای تخته بنویسد. - آب‌ها و خشکی‌های اطراف قاره آفریقا را به روی نقشه نشان دهد و نام‌های آن را بالای تخته بنویسد. - سؤال‌هایی در ارتباط با موقعیت جغرافیایی قاره آفریقا طرح کند. - جواب سؤال‌های شاگردان را ارائه کند. - شاگردان را به گروپ‌های مختلف تقسیم کند و برای هر کدام موضوع بحث را مشخص کند. - کارگروپی را رهنمایی و نظارت کند. - سؤال‌های پایانی درس را مطرح کند. - از جواب شاگردان نتیجه‌گیری کند. - مشکلات و سؤال‌های شاگردان را حل کند. - وظیفه فعالیت خارج از صنف را به شاگردان هدایت داده و توضیح دهد.

۸. جواب به سؤال‌های متن درس:

جواب فعالیت داخل صنف

قاره آفریقا در جنوب براعظم اروپا و جنوب غرب براعظم آسیا بین بحر هند، بحر اتلانتیک و بحیره مدیترانه میان ۳۶ درجه عرض البلد شمالی ۳۴ درجه عرض البلد جنوبی و میان ۱۸ درجه طول البلد غربی و ۵۳ درجه طول البلد شرقی واقع شده است.

جواب سؤال‌های پایانی درس:

۱- حفر کانال سویز ایجاد ارتباط آبی میان بحیره مدیترانه و بحیره سرخ را بوجود آورده است.

۲- کانال سویز در شمال شرق قاره آفریقا موقعیت دارد.

۳- آبنای باب المندب

فعالیت خارج از صنف

شاگردان نقشه قاره آفریقا را در کتابچه‌های شان رسم کنند.

ابنای که آفریقا را از اروپا جدا می‌سازد عبارت است از: آبنای جبل الطارق

و آبنایی که آفریقا را از آسیا جدا می‌سازد آبنای باب المندب میباشد.

۹- دانستنی‌ها برای معلم محترم (معلومات و فعالیت‌های اضافی)

افریقا مانند آسیا و اروپا که باهم مرز مشترک دارند نبوده و تنها در ساحت کانال سوئز با براعظم آسیا وصل گردیده. تا پیش از حفر کانال سوئز قارهٔ افریقا مانند مثلث که رأس آن در جنوب قرار گرفته بود به قارهٔ آسیا مربوط بود و بیابان سینا مرز میان این دو قاره به شمار می‌رفت. پس از حفر کانال سوئز قارهٔ افریقا دیگر به آسیا پیوسته نیست و هم چون جزیرهٔ از براعظم آسیا جدا گشته است.

افریقا نه تنها قاره‌ای است که در دو نیم کرهٔ شمالی و جنوبی و نیز شرقی و غربی گسترده شده است، بلکه قارهٔ افریقا به اروپا نیز بسیار نزدیک بوده و از گوشهٔ شمال غربی توسط آبناهی جبل الطارق (۱۳ کیلومتر) از اروپا جدا شده است.

پلان رهنمای تدریس درس (دوم)

وقت تدریس: (دو ساعت درسی)

شرح مطالب	عناوین مطالب
جغرافیای طبیعی، الف کوه‌ها	۱- موضوع درس
<p>از شاگردان انتظار می‌رود که در پایان تدریس به اهداف زیر دست یابند:</p> <p>هدف کلی:</p> <p>آشنایی با عوارض طبیعی قارهٔ افریقا، بخصوص کوه‌ها.</p> <p>اهداف جزئی:</p> <ul style="list-style-type: none"> - با موقعیت کوه‌های قارهٔ افریقا آشنا شوند. - با سطوح مرتفع و صحرای براعظم قارهٔ افریقا آشنا شوند. - موقعیت کوه‌ها را به روی نقشه نشان دهند. - نقشهٔ سفید قارهٔ افریقا را پر و کامل کنند. 	<p>۲- اهداف آموزشی (دانشی، مهارتی، ذهنیتی).</p>
توضیحی، بحث و مباحثه، کار گروهی، سؤال و جواب	۳- روش‌های تدریس
نقشهٔ طبیعی قاره افریقا یا جهان، کتاب درسی، کتاب رهنمای معلم، تختهٔ سیاه، تباشیر، کرهٔ جغرافیایی و در صورت امکان فلم‌های جغرافیایی ویدیویی و تلویزیونی، سی‌دی‌های کمپیوتر و اینترنت.	۴- سامان، لوازم و ممد درسی
شفاهی، کتبی (سؤال‌های کوتاه جواب، و استفاده از نقشه با تصاویر) و کار عملی	۵- شیوهٔ ارزیابی
<p>۱۰ دقیقه</p> <p>فعالیت مقدماتی: تقدیم سلام، احوال پرسى، تنظیم صنف، کنترل حاضری، بازدید از اجرای فعالیت خارج صنف و تأمین ارتباط درس گذشته با درس نو</p> <p>ایجاد انگیزه: نوشتن عنوان درس جدید روی تخته و شمارهٔ صفحهٔ کتاب درسی روی تخته و جلب توجه شاگردان به آن، همچنان معطوف ساختن توجه شاگردان به نقشهٔ قارهٔ افریقا و اشکال مربوط به درس در کتاب درسی</p>	<p>۶- فعالیت‌های تدریس و آموزش در صنف</p>

وقت به دقیقه	فعالیت‌های یادگیری شاگردان	۷- فعالیت‌های تدریس معلم محترم (آموزش مفاهیم و ارزیابی)
۳۵	<p>به سؤال‌ها و توضیحات معلم محترم گوش دهند.</p> <p>- به نقشه دقت کنند و درباره تصاویر ابراز نظر نمایند.</p> <p>- لغات مشکل و سؤال‌هایی که دارند از معلم محترم بپرسند.</p> <p>- به توضیحات معلم محترم گوش دهند.</p> <p>- در گروه‌ها تقسیم شوند.</p> <p>- باهم در انجام فعالیت‌های گروهی بحث و مشوره کنند، نتیجه را ارائه دهند و نیز به سؤال‌های پایانی درس جواب دهند.</p> <p>- فعالیت خارج از صنف را اجرا نمایند.</p>	<p>- نام کوه‌های مشهور قاره آفریقا را به روی تخته بنویسد.</p> <p>- موقعیت کوه‌ها را به روی نقشه نشان دهد.</p> <p>- اهمیت کوه‌ها و تأثیرات آن را (بر اقلیم، تأمین منابع آبی و اهمیت اقتصادی و غیره) توضیح نماید.</p> <p>- سؤال‌ها را راجع به کوه‌ها طرح کند.</p> <p>- مشکلات و سؤال‌های شاگردان را حل نماید.</p> <p>- شاگردان را به گروه‌ها تقسیم کند و وظیفه فعالیت داخل صنف را به آن‌ها توضیح نماید.</p> <p>- از گروه‌ها نظارت کند.</p> <p>- سؤال‌های پایانی درس را طرح کند.</p> <p>- فعالیت خارج از صنف را توصیه نماید.</p>
<p>۸- جواب به سؤال‌ها و فعالیت‌های درس:</p> <p>۱- بلندترین ارتفاعات در شمال غرب خلیج گینه به نام سلسله کوهی (فوتاجالون) یاد میشود.</p> <p>۲- کوه‌های اطلس در شمال غرب آفریقا موقعیت دارد.</p> <p>۳- در شرق قاره آفریقا سلسله کوه‌هایی به نام سطح مرتفع حبشه قرار دارد.</p> <p>۴- کوه‌های تبستی در شمال آفریقا در نواحی صحرایی موقعیت دارد.</p> <p>فعالیت داخل صنف</p> <p>شاگردان در مورد کوه‌ها، موقعیت و اهمیت کوه‌ها بحث و گفتگو کنند و نتیجه بحث خود را به همصنفان ارائه نمایند.</p> <p>فعالیت خارج از صنف</p> <p>شاگردان نقشه سفید قاره آفریقا را در صورت امکان فوتوکاپی و یا در کتابچه‌های شان رسم کنند و تکمیل نمایند.</p>		

۹- دانستنی‌ها برای معلم محترم (معلومات و فعالیت‌های اضافی) جغرافیای طبیعی قارهٔ افریقا (کوه‌ها)

قارهٔ افریقا را از لحاظ تقسیمات طبیعی، به دو بخش متمایز تقسیم می‌کنند سطوح مرتفع (فلات) و صحرا سطوح مرتفع افریقا قسمت اعظم مرکزی و جنوبی را شامل می‌شود و ارتفاع متوسط آن نزدیک به ۱۰۰۰ متر است. صحرایی افریقا که مرکز تقریبی آن از پنج درجهٔ عرض البلد شمالی شروع می‌شود در آن برخلاف سطح مرتفع، کم تر تأثیرات زمین شناسی و تهاجم آب‌ها دیده می‌شود. در داخل فلات یا سطوح مرتفع دریاها بزرگی جریان دارد که از حوزهٔ هر یکی از آن‌ها فرو رفتگی بزرگی پدیدار گشته است. بعد از آسیا بزرگترین و بلندترین قله کوهستانی در افریقا است خود براعظم افریقا از سطح بحر بعد از آسیا به طور متوسط بلندتر از سایر قاره‌ها است.

پلان رهنمای تدریس درس (سوم)

وقت تدریس: (دو ساعت درسی)

شرح مطالب	عناوین مطالب
دریاها	۱- موضوع درس
<p>از شاگردان انتظار میرود که در پایان تدریس به اهداف زیر دست یابند:</p> <p>هدف کلی:</p> <p>- آشنایی با حوزه‌های آبگیر براعظم افریقا.</p> <p>اهداف جزئی:</p> <p>- با تقسیم حوزه‌های آبگیر قاره افریقا آشنا شوند.</p> <p>- با دریای نیل آشنا شوند و در نقشه نشان دهند.</p> <p>- با بندهای اعمار شده بالای دریای نیل آشنا شوند.</p> <p>- موقعیت دریای نیل و بندهای اعمار شده را روی نقشه نشان دهند.</p> <p>- اهمیت اقتصادی دریایی نیل را بیان کنند.</p>	<p>۲- اهداف آموزشی (دانشی، مهارتی، ذهنیتی).</p>
توضیحی، کار گروهی، سؤال و جواب و کار عملی	۳- روش‌های تدریس
نقشه طبیعی قاره افریقا یا جهان، کتاب درسی، کتاب رهنمای معلم، تخته سیاه، تباشیر، کره جغرافیایی و در صورت امکان فلم‌های جغرافیایی و ویدیویی و تلویزیونی، سی دی‌های کامپیوتر و اینترنت.	۴- سامان، لوازم و مواد ممد درسی
شفاهی، کتبی (کار عملی، سؤال‌های کوتاه جواب، ارزیابی فعالیت‌ها)	۵- شیوه ارزیابی
<p>۱۰ دقیقه</p> <p>فعالیت مقدماتی: ادای سلام و احوال پرسی، تنظیم صنف، کنترل حاضری ارزیابی درس گذشته و کنترل فعالیت خارج از صنف،</p> <p>ایجاد انگیزه: حوزه آبگیر چه است؟</p> <p>نصب نقشه دریاهای افریقا در پیشروی صنف بعضی تصاویر و عکس‌های دریاها در صورت امکان و نوشتن عنوان درس جدید روی تخته و معطوف ساختن توجه شاگردان به نقشه و تصاویر کتاب</p>	<p>۶- فعالیت‌های تدریس و آموزش در صنف</p>

وقت به دقیقه	فعالیت‌های یادگیری شاگردان	۷- فعالیت‌های تدریس معلم محترم (آموزش مفاهیم و ارزیابی)
۳۵	<ul style="list-style-type: none"> - درس جدید را خاموشانه بخوانند. - به توضیحات معلم محترم دقت نمایند. - از لغات مشکل پرسیان کنند. - به سؤال‌ها جواب دهند. - در فعالیت گروهی سهم فعال گیرند. - نتیجه بحث خود را ارائه کنند. - به سؤال‌های پایانی درس جواب دهند. - فعالیت خارج از صنف را اجرا کنند. 	<ul style="list-style-type: none"> - نوشتن عنوان درس، طرح سؤال - توصیه مطالعه خاموشانه - نام‌های حوزه آبگیر براعظم افریقا را به روی تخته بنویسد و توضیح نماید. - دریا‌های مربوط به حوزه را نام برده و روی نقشه نشان دهد. - دریای نیل و اهمیت اقتصادی آن را توضیح نماید. - حل لغات و نکات اساسی درس - تقسیم صنف به گروپ‌ها - نظارت از گروپ‌ها - سؤال‌های پایانی درس را طرح نماید - نتیجه گیری از فعالیت‌ها و سؤال‌ها - توصیه فعالیت خارج از صنف
<p>۸- جواب به سؤال‌های متن درس:</p> <p>۱- شهرهای که در ساحل شرقی دریای نیل موقعیت دارند عبارت اند از: اسوان، قاهره و پورت سعید.</p> <p>شهرهای که در ساحل غربی دریای نیل موقعیت دارد عبارت اند از: ازبوت (اسیوط) الفیوم و اسکندریه.</p> <p>۲- بالای دریای نیل بندهای اعمار گردیده که از تولید برق آن استفاده صورت می‌گیرد و همچنان در آبیاری زمین‌های زراعتی از آن استفاده می‌شود.</p>		

۹- دانستنی‌ها برای معلم محترم (معلومات و فعالیت‌های اضافی) دریا‌های افریقا

دریا‌های افریقا برخلاف سایر قاره‌ها با این که مسیر طولانی دارند در هر جاکه به زمین‌های سخت برخورد کرده اند به شکل آبشاری از سطح بلندتر به سطح پایین تر جریان دارند. این وضع در کناره‌های فلات (سطوح مرتفع) و نزدیک ساحل دریا که اختلاف بلندی بین مصب و حوزه مرکزی زیاد است، آبشارهای بزرگی را پدید آورده که این موضوع کشتی رانی داخلی را دشوار ساخته است.

پلان رهنمای تدریس درس (چهارم)

وقت تدریس: (دو ساعت درسی)

شرح مطالب	عناوین مطالب
حوزه کانگو	۱- موضوع درس
<p>از شاگردان انتظار می‌رود که در پایان تدریس به اهداف زیر دست یابند:</p> <p>هدف کلی:</p> <p>- آشنایی با حوزه کانگو و تأثیرات حوزه‌های آبی قاره آفریقا.</p> <p>اهداف جزئی:</p> <ul style="list-style-type: none"> - با دریا‌های کانگو، نایجریا، زامبزی و سنیگال آشنا شوند. - با جنگلات ساحه حوزه کانگو آشنا شوند. - دریا‌های کانگو، نایجریا، زامبزی و سنیگال را به روی نقشه نشان دهند. - اهمیت اقتصادی این دریاها را بیان کنند. 	<p>۲- اهداف آموزشی (دانشی، مهارتی، ذهنیتی).</p>
توضیح درس، کار گروهی	۳- روش‌های تدریس
نقشه طبیعی قاره آفریقا یا جهان، کتاب درسی، کتاب رهنمای معلم، تخته سیاه، تباشیر، کره جغرافیایی و در صورت امکان فلم‌های جغرافیایی ویدیویی و تلویزیونی، سی دی‌های کامپیوتر و اینترنت.	۴- سامان، لوازم و مواد ممد درسی
شفاهی، کتبی (سؤال‌های کوتاه جواب، ارزیابی فعالیت داخل صنف) و کار عملی	۵- شیوه ارزیابی
<p>۱۰ دقیقه</p> <p>فعالیت مقدماتی: ادای سلام و احوال پرسی، تنظیم صنف، کنترل حاضری، فعالیت خارج صنف و تأمین ارتباط درس نو با درس گذشته، ارزیابی درس گذشته.</p> <p>ایجاد انگیزه: سؤال انگیزه شروع درس که: چرا ساحه حوزه کانگو را آفریقای سبز می‌گویند مطرح گردد.</p>	<p>۶- فعالیت‌های تدریس و آموزش در صنف</p>

وقت به دقیقه	فعالیت‌های یادگیری شاگردان	۷- فعالیت‌های تدریس معلم محترم (آموزش مفاهیم و ارزیابی)
۳۵	<p>- به نقشه توجه کنند.</p> <p>- توضیحات معلم محترم را به دقت بشنوند.</p> <p>- در فعالیت داخل صنف سهم فعال گیرند و باهم گروپ‌های خویش همکاری کنند.</p> <p>- جواب سؤال‌ها را بگویند و مشکلات و سؤال‌های خویش را مطرح کنند.</p> <p>- فعالیت خارج از صنف را اجرا نمایند.</p>	<p>- دریا‌های کانگو، نایجریا، زامبزی و سنیگال را بر روی نقشه نشان دهید.</p> <p>- اهمیت اقتصادی این دریاها را توضیح دهید.</p> <p>- تأثیر این دریاها در اقلیم مناطق مربوطه توضیح دهید.</p> <p>- شاگردان را به گروپ‌ها تقسیم نموده و وظایف فعالیت صنفی آن‌ها را روشن سازید.</p> <p>- مشکلات و سؤال‌های شاگردان را حل نمایید.</p> <p>- سؤال‌ها را مطرح کنید.</p> <p>- وظایف فعالیت خارج از صنف شاگردان را مشخص سازید.</p>
<p>۸. جواب به سؤال‌ها و فعالیت‌های درس:</p> <p>سؤال‌ها:</p> <p>۱- دریا‌های براعظم افریقا سبب رطوبت، سرسبزی، شادابی و حاصل خیزی تولیدات زراعتی گردیده است. همچنان وجود این دریاها باعث جذب و جا دادن تعداد زیادی از نفوس در اطراف خود گردیده که این نیز سبب پیدایش تمدن‌های با شکوه و کهن در طول تاریخ شده است.</p> <p>۲- از دریای کانگو برای کشتی رانی و تولید برق استفاده صورت می‌گیرد.</p> <p>۳- دره سنیگال مراکز عمده مسکونی بوده و احداث بندر سنیگال در این دره قابل یاد آوری است.</p> <p>۴- دریای نایجیر باعث سرسبزی کشورهای گینه و سواحل عاج گردیده است.</p>		

دریای کانگو:

دریای کانگو که از لحاظ حجم آب در افریقا بزرگترین دریا است تقریباً ۳۰۰۰ کیلومتر آن برای کشتی رانی مساعد است و بخش زیاد ترانسپورتی در افریقای مرکزی از طریق دریای کانگو صورت می‌گیرد. دو مملکت یعنی کانگوی - کینشاسا و کانگوی - برازاویل نام‌های خویش را از همین دریا گرفته‌اند. مصب دریای کانگو از طرف یک بحر پیمای پرتگالی در سال ۱۴۸۲ م کشف گردید.

پلان رهنمای تدریس درس (پنجم)

وقت تدریس: (یک ساعت درسی)

شرح مطالب	عناوین مطالب
جهیل‌ها	۱- موضوع درس
<p>از شاگردان انتظار می‌رود که در پایان تدریس به اهداف زیر دست یابند:</p> <p>هدف کلی:</p> <p>- آشنایی با جهیل‌های مشهور قارهٔ افریقا.</p> <p>اهداف جزئی:</p> <p>- با موقعیت جهیل‌های قارهٔ افریقا آشنا شوند.</p> <p>- با بزرگترین و کوچک‌ترین جهیل‌های قارهٔ افریقا آشنا شوند.</p> <p>- موقعیت جهیل‌ها را به روی نقشه نشان دهند.</p> <p>- فواید جهیل‌های براعظم افریقا را بیان کنند.</p>	<p>۲- اهداف آموزشی (دانشی، مهارتی، ذهنیتی).</p>
توضیح درس، کار گروهی، سؤال و جواب	۳- روش‌های تدریس
نقشهٔ طبیعی قاره افریقا یا جهان، کتاب درسی، کتاب رهنمای معلم، تختهٔ سیاه، تباشیر، کرهٔ جغرافیایی و در صورت امکان فلم‌های جغرافیایی ویدیویی و تلویزیونی، سی‌دی‌های کامپیوتر و اینترنت.	۴- سامان، لوازم و مواد ممد درسی
شفاهی، کتبی (سؤال‌های کوتاه جواب، چهار جوابه ارزیابی فعالیت‌ها) و کار عملی	۵- شیوهٔ ارزیابی
<p>فعالیت مقدماتی: ادای سلام احوال پرسی، تأمین نظم در صنف، کنترل حاضری، ارزیابی درس گذشته و فعالیت خارج از صنف.</p> <p>ایجاد انگیزه: سؤال انگیزه‌ی شروع درس: راجع به جهیل چه میدانید و از جهیل چه استفاده می‌شود؟ مطرح گردد.</p>	<p>۶- فعالیت‌های تدریس و آموزش در صنف</p>

وقت به دقیقه	فعالیت‌های یادگیری شاگردان	۷- فعالیت‌های تدریس معلم محترم (آموزش مفاهیم و ارزیابی)
۳۵	<p>اظهار نظر پیرامون جهیل</p> <p>- به نقشه دقت کنند و توضیحات معلم محترم را به دقت بشنوند.</p> <p>- نقاط مهم را یادداشت کنند.</p> <p>- در فعالیت داخل صنف سهم فعال گیرند راجع به اهمیت اقتصادی جهیل‌ها بحث کنند و نتیجه بحث خویش را به هم‌صنفان ارائه نمایند.</p> <p>- به سؤال‌ها جواب گویند.</p> <p>- سؤال‌ها را مطرح کنند.</p> <p>- فعالیت خارج از صنف را اجرا نمایند.</p>	<p>- طرح سؤال در خصوص مفهوم جهیل</p> <p>- جهیل‌ها را به روی نقشه نشان داده و درباره آن‌ها توضیح نماید.</p> <p>- در مورد این که از جهیل چه استفاده صورت می‌گیرد بحث نماید.</p> <p>- شاگردان را به گروپ‌ها تقسیم نموده و فعالیت داخل صنف آن‌ها را مشخص کند.</p> <p>- مشکلات و سؤال‌های شاگردان را حل نماید.</p> <p>- سؤال‌ها را مطرح کنند.</p> <p>- فعالیت خارج از صنف شاگردان را توضیح نماید.</p>
<p>۸- جواب به سؤال‌ها و فعالیت‌های درس:</p> <p>فعالیت داخل صنف: از بعضی جهیل‌ها برای کشتی رانی، ماهیگیری، ساحات تفریحی برای توریستان و آبیاری زمین‌ها زراعتی استفاده اقتصادی صورت می‌گیرد.</p> <p>۱- شهر کامپلا که مرکز کشور یوگندا است در ساحل شمالی جهیل ویکتوریا موقعیت دارد.</p> <p>۲- موجودیت جهیل‌ها در افریقا سبب رطوبت و سرسبزی می‌شود در بعضی موارد از آن فایده کشتی رانی، ماهیگیری و توریستیکی می‌گیرند.</p> <p>۳- در کشور بوتسوانا.</p>		

جهیل‌های افریقا:

بعضی از فرورفتگی‌های فلات، حوزه‌های آبی داخلی را به وجود آورده‌اند. جریان آب داخل این حوزه‌ها چون به دریا نمی‌رسد، جهیل‌ها و باتلاق‌هایی را تشکیل می‌دهند، به طور مثال جهیل چاد یکی از حوزه‌های آبی داخلی در ساحات مرکزی افریقا و باتلاق اوکاوانگو Okavango در قسمت شمالی بوتسوانا است.

جهیل ویکتوریا نیز جهیل کم عمقی در ارتفاعات شرق افریقا بین دو قسمت دره شکسته است که جهیل بزرگ آب شیرین جهان است.

جهیل‌های بزرگ دیگری در دره شکسته قرار دارند که عبارت‌اند از جهیل تانگانیکا که طولانی‌ترین جهیل عمیق آب شیرین جهان است، جهیل مالای (نیاسا) جهیل رودلف والبرت.

از جهیل‌های افریقا به مقیاس قابل ملاحظه برای حمل و نقل آبی استفاده می‌شود.

پلان رهنمای تدریس درس (ششم)

وقت تدریس: (دو ساعت درسی)

عناوین مطالب	شرح مطالب
۱- موضوع درس	بحیره‌های افریقا
۲- اهداف آموزشی (دانشی، مهارتی، ذهنیتی).	<p>از شاگردان انتظار می‌رود که در پایان تدریس به اهداف زیر دست یابند:</p> <p>هدف کلی:</p> <p>- آشنایی با بحیره‌های براعظم افریقا.</p> <p>اهداف جزئی:</p> <ul style="list-style-type: none"> - با موقعیت و اهمیت بحیره مدیترانه آشنا شوند. - با موقعیت و اهمیت بحیره احمر آشنا شوند. - موقعیت بحیره‌ها را به روی نقشه نشان دهند. - اهمیت اقتصادی بحیره‌ها را بیان کنند.
۳- روش‌های تدریس	توضیح درس، کار گروهی
۴- سامان، لوازم و مواد ممد درسی	نقشه طبیعی قاره افریقا یا جهان، کتاب درسی، کتاب رهنمای معلم، تخته سیاه، تباشیر، کره جغرافیایی و در صورت امکان فلم‌های جغرافیایی ویدیویی و تلویزیونی، سی دی‌های کمپیوتر و انترنت.
۵- شیوه ارزیابی	شفاهی، کتبی (سؤال‌های کوتاه جواب، چهار جوابه ارزیابی فعالیت‌ها) و کار عملی
۶- فعالیت‌های تدریس و آموزش در صنف	<p>فعالیت مقدماتی: تقدیم سلام و احوال پرسى تأمین نظم در صنف، کنترل حاضری، ارزیابی در گذشته و کنترل فعالیت خارج از صنف</p>
	<p>ایجاد انگیزه: جلب کردن توجه شاگردان به تصویر بحیره مدیترانه در کتاب. سؤال طوری مطرح شود که در تصویر اول این درس چه می‌بینید؟</p>

۱۰ دقیقه

وقت به دقیقه	فعالیت‌های یادگیری شاگردان	۷- فعالیت‌های تدریس معلم محترم (آموزش مفاهیم و ارزیابی)
۳۵	<p>اظهار نظر پیرامون بحیره</p> <p>- به توضیحات معلم توجه کنند.</p> <p>- نقشه را به دقت ببینند و مطالعه کنند.</p> <p>- تصاویر درس مربوط را در کتاب به دقت مشاهده کنند.</p> <p>- در فعالیت داخل صنف سهم فعال گیرند.</p> <p>- سؤال‌ها را جواب گویند.</p> <p>- سؤال‌ها را مطرح کنند.</p> <p>- وظیفه فعالیت خارج از صنف را اجرا نمایند.</p>	<p>- طرح سؤال در خصوص مفهوم بحیره</p> <p>- بعد از شنیدن نظریات شاگردان بحیره را تعریف کنید.</p> <p>- بحیره‌ها را به روی نقشه‌ها نشان داده و در مورد آن‌ها توضیح دهید.</p> <p>- شاگردان را بخاطر اجرای فعالیت داخل صنف به گروپ‌ها تقسیم نمایید و وظیفه آن‌ها را مشخص کنید.</p> <p>- سؤال‌های درس را مطرح کنید.</p> <p>- مشکلات و سؤال‌های شاگردان را حل نمایید.</p> <p>- وظیفه فعالیت خارج از صنف را به شاگردان توضیح نمایید.</p>
<p>۸. جواب به سؤال‌ها و فعالیت‌های درس:</p> <p>فعالیت داخل صنف: از بحیره‌ها برای راه‌های آبی (کشتیرانی) و ماهیگیری استفاده اقتصادی می‌شود.</p> <p>سؤال‌ها:</p> <p>۱- بحیره مدیترانه در شمال براعظم افریقا موقعیت دارد.</p> <p>۲- توسط کانال سوئز.</p>		

بحیره مدیترانه:

در شمال براعظم افریقا بحیره مدیترانه موقعیت داشته که در اقلیم ممالک همجوار تأثیر مهم دارد و سبب اقلیم مدیترانه‌ای آن ممالک شده است. همچنان از بحیره مدیترانه برای حمل و نقل آبی استفاده صورت می‌گیرد که در اقتصاد کشورهای افریقای شمالی اهمیت خاص دارد. سواحل مدیترانه ساحات خوب توریستی را به وجود آورده که این نیز در تقویت اقتصاد ممالک ساحل مدیترانه بی‌تأثیر نیست.

بحیره سرخ (احمر):

همچنان در شرق قاره افریقا بحیره سرخ (احمر) قرار دارد که توسط کانال سویز با بحیره مدیترانه وصل گردیده و زمینه خوب را برای تجارت و حمل و نقل آبی فراهم نموده است. در حقیقت توسط همین بحیره‌ها و آبناهای مربوطه آن است که افریقا با آسیا و اروپا وصل گردیده و ممالک این قاره‌ها می‌توانند روابط تجارتي خویش را توسط راه‌های آبی آن مستحکم سازند.

پلان رهنمای تدریس درس (هفتم)

وقت تدریس: (یک ساعت درسی)

عناوین مطالب		شرح مطالب
۱- موضوع درس		خلیج‌ها
۲- اهداف آموزشی (دانشی، مهارتی، ذهنیتی).		<p>از شاگردان انتظار می‌رود که در پایان تدریس به اهداف زیر دست یابند:</p> <p>هدف کلی:</p> <p>- آشنایی با خلیج‌های مهم قاره آفریقا.</p> <p>اهداف جزئی:</p> <p>- با موقعیت خلیج‌های قاره آفریقا آشنا شوند.</p> <p>- با اهمیت خلیج‌های قاره آفریقا آشنا شوند.</p> <p>- خلیج‌ها را به روی نقشه نشان دهند.</p> <p>- اهمیت اقتصادی خلیج‌ها را بیان کنند.</p>
۳- روش‌های تدریس		توضیح درس، کار گروهی
۴- سامان، لوازم و مواد ممد درسی		نقشه طبیعی قاره آفریقا یا جهان، کتاب درسی، کتاب رهنمای معلم، تخته سیاه، تباشیر، کره جغرافیایی و در صورت امکان فلم‌های جغرافیایی ویدیویی و تلویزیونی، سی دی‌های کامپیوتر و اینترنت.
۵- شیوه ارزیابی		شفاهی، کتبی (سؤال‌های کوتاه جواب، ارزیابی فعالیت‌ها) و کار عملی
۱۰ دقیقه	۶- فعالیت‌های تدریس و آموزش در صنف	<p>فعالیت مقدماتی: ادای سلام، احوال پرسی، تنظیم صنف، کنترل حاضری، ارزیابی درس گذشته و فعالیت خارج از صنف</p> <p>ایجاد انگیزه: سؤال انگیزه‌ی شروع درس مطرح گردد: کدام خلیج‌ها در اطراف براعظم آفریقا وجود دارد؟</p>

وقت به دقیقه	فعالیت‌های یادگیری شاگردان	۷- فعالیت‌های تدریس معلم محترم (آموزش مفاهیم و ارزیابی)
۳۵	<p>- شاگردان به نقشه نگاه می‌کنند و به موقعیت خلیج‌ها آشنا می‌شوند.</p> <p>- به توضیحات معلم محترم گوش می‌دهند.</p> <p>- به روی نقشه طبیعی قاره آفریقا نام خلیج‌ها را مشخص می‌کنند.</p> <p>- به سؤال‌ها پاسخ می‌دهند.</p> <p>- سؤال‌های درس را مطرح می‌کنند.</p> <p>- وظیفه فعالیت خارج از صنف را اجرا می‌نمایند.</p>	<p>- نام‌های خلیج‌های مهم را به روی تخته بنویسد و به روی نقشه موقعیت آن را نشان دهد.</p> <p>- اهمیت خلیج‌های قاره آفریقا را توضیح نماید.</p> <p>- شاگردان را به خاطر اجرای فعالیت داخل صنف، به گروه‌ها تقسیم نماید.</p> <p>- سؤال‌های درس را مطرح کند.</p> <p>- سؤال‌های شاگردان را حل نماید.</p> <p>- وظیفه فعالیت خارج از صنف را به شاگردان توضیح دهد.</p>
<p>۸. جواب به سؤال‌ها و فعالیت‌های درس:</p> <p>فعالیت داخل صنف:</p> <p>شاگردان طبق وظیفه داده شده در کتاب درسی فعالیت داخل صنف را اجرا نمایند.</p> <p>سؤال‌ها:</p> <p>۱- خلیج عدن، خلیج فول و خلیج سویز.</p> <p>۲- در شمال شرق</p> <p>۳- خلیج گینه، خلیج لودریس و خلیج سنت هلنا</p> <p>۴- بزرگترین خلیج گینه، کوچکترین سویز</p>		

خلیج گینه:

خلیج گینه یکی از بزرگترین خلیج های قاره افریقا است و کتله آب عریض بحر اتلانتیک میباشد که در ساحل غربی قاره افریقا تشکیل شده است.

خلیج بنین در شمال غرب و خلیج بونی در شمال شرق، بخش های خلیج گینه را تشکیل می دهد. دریا های زیاد در خلیج گینه می ریزد که از آن جمله دریا های نایجر، ولتا و سنیگال قابل یاد آوری می باشد، به خصوص دریای نایجر میلیون ها سال مواد ارگانیک را انتقال داده و در خلیج گینه انداخته، که بالاخره منجر به شکل نفت خام گردیده و از همین سبب است که این منطقه یکی از مناطق مشهور و بزرگ نفت خیر جهان محسوب می شود.

ممالکی که با خلیج گینه هم سرحد اند عبارت اند از:

ساحل عاج، گانا، توگو، بنین، نایجریا، کامرون، گینه استوایی، سایو تومه و پرنسپی و گابون. به طور کلی بعضی از جھیل ها دارای شهرهای بزرگ بندری اند، حمل و نقل مواد از طریق راه های آبی همین جھیل ها صورت می گیرد، سواحل خوب توریستی را به بار آورده، از جهت ماهیگیری قابل اهمیت است و در رطوبت مناطق همجوار نقش خوب را ایفا می کند.

پلان رهنمای تدریس درس (هشتم)

وقت تدریس: (دو ساعت درسی)

شرح مطالب	عناوین مطالب
اقلیم افریقا	۱- موضوع درس
<p>از شاگردان انتظار می‌رود که در پایان تدریس به اهداف زیر دست یابند:</p> <p>هدف کلی:</p> <p>- آشنایی با اقلیم براعظم افریقا.</p> <p>اهداف جزئی:</p> <p>- با انواع اقلیم در افریقا آشنا شوند.</p> <p>- با مناطق بسیار گرم و سرد قاره افریقا آشنا شوند.</p> <p>- با بارنده گی در قاره افریقا آشنا شوند.</p> <p>- از نقشه پراکنده گی بارنده گی استفاده کنند.</p>	<p>۲- اهداف آموزشی (دانشی، مهارتی، ذهنیتی).</p>
توضیح درس، کار گروهی، سؤال و جواب	۳- روش‌های تدریس
نقشه طبیعی یا اقلیمی قاره افریقا یا جهان، کتاب درسی، کتاب رهنمای معلم، تخته سیاه، تباشیر، کره جغرافیایی و در صورت امکان فلم‌های جغرافیایی ویدئویی و تلویزیونی، سی دی‌های کمپیوتر و اینترنت.	۴- سامان، لوازم و مواد ممد درسی
شفاهی، کتبی (سؤال‌های کوتاه جواب، چهار جوابه ارزیابی فعالیت‌ها) و کار عملی	۵- شیوه ارزیابی
<p>۱۰ دقیقه</p> <p>فعالیت مقدماتی: ادای سلام و احوال پرسى، تنظیم صنف، کنترل حاضری، ارزیابی درس گذشته و فعالیت خارج از صنف</p> <p>ایجاد انگیزه: سؤال انگیزه‌ی شروع درس مطرح گردد:</p> <p>چرا براعظم افریقا دارای اقلیم متفاوت می‌باشد؟</p>	<p>۶- فعالیت‌های تدریس و آموزش در صنف</p>

وقت به دقیقه	فعالیت‌های یادگیری شاگردان	۷- فعالیت‌های تدریس معلم محترم (آموزش مفاهیم و ارزیابی)
۳۵	<p>دربارهٔ اقلیم اظهار نظر نمایند.</p> <p>- به توضیحات معلم گوش دهند.</p> <p>- در گروپ‌ها تنظیم شوند و در اجرای فعالیت صنفی سهم فعال گیرند.</p> <p>- سؤال‌ها را جواب گویند.</p> <p>- مشکلات درس و سؤال‌ها را با معلم محترم شان طرح کنند.</p> <p>- وظیفهٔ فعالیت خارج از صنف را بدانند و اجرا نمایند.</p>	<p>- در مورد اصطلاح اقلیم سؤال را طرح نموده بعد از شنیدن جواب شاگردان اقلیم را تعریف نماید.</p> <p>- موقعیت قارهٔ آفریقا را به اساس خطوط عرض البلد به روی نقشه نشان داده و در مورد اقلیم براعظم آفریقا توضیحات کلی ارائه نماید.</p> <p>- شاگردان را به گروپ‌ها تقسیم نموده و وظایف فعالیت صنفی آن‌ها را مشخص نماید.</p> <p>- سؤال‌های درس را مطرح کند.</p> <p>- سؤال‌های شاگردان را جواب گوید.</p> <p>- فعالیت خارج از صنف شاگردان را توضیح نماید و به خاطر اجرای آن به شاگردان وظیفه سپرده شود.</p>
<p>۸. جواب به سؤال‌ها و فعالیت‌های درس:</p> <p>فعالیت داخل صنف: آفریقا به طور کلی بعد از استرالیا گرمترین قارهٔ جهان است. دارای بارنده گی کمتری می‌باشد که از خط استوا به طرف شمال و جنوب تنزیل می‌نماید در قسمت شرقی آفریقا بادهای غیر منظم مونسونی اوقیانوس هند، در بعضی مناطق بادهای منظم تجارتی و در صحرا بادهای خشکی به نام خمسین معروف است.</p> <p>سؤال‌ها:</p> <p>۱- برف در مناطق مرتفع کوهستانی می‌بارد.</p> <p>۲- گرم ترین منطقه به نام عزیریه در شمال غرب لیبیا موقعیت دارد.</p> <p>جواب فعالیت خارج از صنف:</p> <p>اگر از خط استوا به طرف شمال و جنوب قارهٔ آفریقا حرکت کنیم در مسیر خود به ترتیب به انواع ذیل آب و هوا روبرو می‌شویم:</p> <p>استوایی (ساحهٔ جنگلات بارانی همیشه سبز)، تحت استوایی (ساحهٔ جنگلات بارانی، ساحهٔ جنگلات بارانی کمتر)، سوانای مرطوب، سوانای خشک، ستپ، صحرا و مدیترانه ای</p>		

۹- دانستنی‌ها برای معلم محترم (معلومات و فعالیت‌های اضافی)

اقلیم افریقا:

در مطالعهٔ اقلیم هر ناحیه باید به عوامل مختلف موجود در آن اقلیم توجه کرد تا وضع حقیقی آن ناحیه روشن گردد. عوامل جغرافیایی که در اقلیم افریقا مؤثر اند عبارت اند از:

۱- موقعیت جغرافیایی و فاصله مناطق از خط استوا

۲- موقعیت طبیعی از نظر دوری و نزدیکی به بحر

۳- چگونگی جریان‌های هوایی و مراکز فشار

۴- جریان‌های بحری سرد و گرم

۵- فشار هوا

۶- پستی و بلندی

۷- حرارت

۸- رطوبت متوسط سالانه

به طور کلی آب و هوای قارهٔ افریقا را می‌توان به سه نوع تقسیم نمود:

- آب و هوای استوایی که از خصوصیات آن حرارت و رطوبت زیاد در تمام سال است.

- آب و هوای حاره ای که این نوع آب و هوا در طرفین خط سرطان و جدی دیده می‌شود. به هر اندازه که به استوا نزدیک می‌شویم بارنده گی بیشتر می‌شود.

- آب و هوای مدیترانه که در شمال و جنوب غربی افریقا دیده می‌شود. در مناطق مدیترانه ای تابستان‌ها گرم و زمستان‌ها هوای معتدل دارد.

پلان رهنمای تدریس درس (نهم)

وقت تدریس: (دو ساعت درسی)

شرح مطالب	عناوین مطالب
ساحات مختلف اقلیمی	۱- موضوع درس
<p>از شاگردان انتظار میرود که در پایان تدریس به اهداف زیر دست یابند:</p> <p>هدف کلی:</p> <p>- آشنایی با ساحات مختلف اقلیمی براعظم افریقا</p> <p>اهداف جزئی:</p> <p>- با انواع اقلیم در قاره افریقا آشنا شوند.</p> <p>- با انواع نباتات در مناطق مختلف اقلیمی افریقا آشنا شوند.</p> <p>- با خصوصیات اقلیم‌های گوناگون در افریقا آشنا شوند.</p> <p>- ساحات مختلف اقلیمی را در نقشه نشان دهند.</p>	<p>۲- اهداف آموزشی (دانشی، مهارتی، ذهنیتی).</p>
توضیح درس، کار گروهی	۳- روش‌های تدریس
نقشه طبیعی یا اقلیمی قاره افریقا یا جهان، کتاب درسی، کتاب رهنمای معلم، تخته سیاه، تباشیر، کره جغرافیایی و در صورت امکان فلم‌های جغرافیایی ویدیویی و تلویزیونی، سی دی‌های کمپیوتر و انترنت.	۴- سامان، لوازم و مواد ممد درسی
شفاهی، کتبی (سؤال‌های کوتاه جواب، صحیح و غلط، خانه خالی و...) و کار عملی	۵- شیوه ارزیابی
<p>۱۰ دقیقه</p> <p>فعالیت مقدماتی: ادای سلام و احوال پرسی، تأمین نظم در صنف، کنترل حاضری، ارزیابی درس گذشته و فعالیت خارج از صنف</p> <p>ایجاد انگیزه: جلب کردن توجه شاگردان به تصاویر درس در کتاب درسی و نظر آن‌ها را خواستن.</p>	۶- فعالیت‌های تدریس و آموزش در صنف

وقت به دقیقه	فعالیت‌های یادگیری شاگردان	۷- فعالیت‌های تدریس معلم محترم (آموزش مفاهیم و ارزیابی)
۳۵	<p>- به تخته و نقشه توجه کردن</p> <p>- به توضیحات معلم محترم با دقت گوش می‌دهند.</p> <p>- فعالیت داخل صنف را اجرا می‌کنند.</p> <p>- سؤال‌ها را جواب می‌دهند.</p> <p>- سؤال‌ها را مطرح می‌کنند.</p> <p>- وظیفه فعالیت خارج از صنف را اجرا می‌نمایند.</p>	<p>- نام ساحات مختلف اقلیمی را به روی تخته نوشته و در نقشه نشان دهید.</p> <p>- ساحات مختلف اقلیمی افریقا و انواع نباتات آن را توضیح دهید.</p> <p>- شاگردان را به گروپ‌ها تقسیم کنید و وظایف فعالیت داخل صنف آن‌ها را مشخص کنید.</p> <p>- سؤال‌ها را در مورد درس مطرح کنید.</p> <p>- مشکلات و سؤال‌های شاگردان را حل کنید.</p> <p>- به شاگردان وظیفه فعالیت خارج از صنف را بدهید و وظیفه آن‌ها را مشخص کنید.</p>
<p>۸. جواب به سؤال‌ها و فعالیت‌های درس:</p> <p>- مشخصات اقلیم استوایی: مناطق دارای اقلیم استوایی بسیار گرم و توام با بارنده گی‌های مداوم می‌باشد. در این ساحه جنگلات بلند قامت چترنمایی استوایی اکثریت داشته.</p> <p>- ساحه صحرایی دارای آب و هوای خشک و صحرایی و بارنده گی کم دوام می‌باشد و ریگستان‌های وسیع و لا مزروع در آن موجود می‌باشد.</p> <p>فعالیت داخل صنف: مطابق رهنمود اجرا شود.</p> <p>سؤال‌ها:</p> <p>۱- اقلیم ساحه ستپ: این ساحه بین منطقه تحت استوایی و صحرای اعظم واقع شده، دارای آب و هوای نسبتاً گرم و معتدل بارانی می‌باشد، چراگاه‌های خوبی را برای مالداران این منطقه تشکیل می‌دهد.</p> <p>۲- اقلیم ساحه صحرایی: این منطقه آب و هوای خشک و صحرایی داشته زمینه مساعد زراعتی را فراهم کرده نمی‌تواند.</p> <p>۳- اقلیم ساحه مدیترانه ای: اقلیمی است که تابستان آن گرم و خشک و زمستان آن ملایم و بارانی می‌باشد. پیدوار مهم آن را انگور، میوه‌های خاندان ستروس، خرما و نیشکر تشکیل می‌دهد.</p> <p>فعالیت خارج از صنف، طبق رهنمود اجرا گردد.</p>		

رابطه آب و هوا و نباتات:

مناطق طبیعی را با توجه به رشد نباتات یا پوشش گیاهی و آب و هوای آفریقا به چند منطقه تقسیم کرده است:

۱- اقلیم جنگل‌های بارانی استوایی: به طور کلی در آفریقای مرکزی و غربی بارنده گی بیش از نواحی دیگر است. در این نواحی رطوبت فراوان، حرارت‌های دائمی و نسبتاً زیاد، باعث نشو و نمای جنگل بارانی استوایی می‌شود.

۲- اقلیم علفزار استوایی و تحت استوایی سوانا: در آفریقا اقلیم علفزار استوایی و تحت استوایی سوانا از نواحی جنگلات بارانی بسیار وسیع‌تر است. مهمترین خصوصیات این اقلیم تناوب فصل مرطوب و خشک کاملاً مشخص است. معمول ترین نوع نباتات علف استوایی بلند است که در بعضی نقاط، به تنهایی پوشش زمین را تشکیل میدهد و لی در اغلب نواحی با درختان متفرق توأم است.

در مناطق سوانای مرطوب، زراعت نقش مهم دارد و محصولات همچون پنبه، بادام زمینی و تنباکو در این مناطق تولید می‌شود.

۳- اقلیم بوته‌های صحرایی: اقلیم‌های بیابانی در شمال و جنوب غربی علفزارهای استوایی و ستپ‌ها قرار گرفته اند. صحرای اعظم آفریقا که بزرگترین بیابان جهان است در سراسر شمال آفریقا از اقیانوس اطلس تا بحیره احمر گسترده شده است.

۴- اقلیم‌های نیمه حاره و مدیترانه ای: نواحی ساحلی مدیترانه در شمال غرب آفریقا واقع شده است. در سرزمین‌های مدیترانه ای، نباتات خود را با تابستان خشک و گرم جهت ادامه حیات وفق می‌دهند. بسیاری از این نباتات خاردار هستند و جهت از دست دادن آب کمتر، برگ‌های خاردار دارند.

پلان رهنمای تدریس درس (دهم)

وقت تدریس: (دو ساعت درسی)

شرح مطالب	عناوین مطالب
جغرافیای سیاسی	۱- موضوع درس
<p>از شاگردان انتظار میرود که در پایان تدریس به اهداف زیر دست یابند:</p> <p>هدف کلی:</p> <p>- آشنایی با جغرافیای سیاسی قاره آفریقا</p> <p>اهداف جزئی:</p> <ul style="list-style-type: none"> - با ممالک مستقل قاره آفریقا و مراکز آنها آشنا شوند. - با نتایج دوره استعمار و اهداف آن آشنا شوند. - با آپارتاید در قاره آفریقا آشنا شوند. - ممالک و مراکز قاره آفریقا را در نقشه نشان دهند. 	۲- اهداف آموزشی (دانشی، مهارتی، ذهنیتی).
توضیح درس، کار انفرادی و کار گروهی	۳- روش های تدریس
نقشه سیاسی قاره آفریقا، کتاب درسی، کتاب رهنمای معلم، تخته سیاه، تباشیر، کره جغرافیایی و در صورت امکان فلم های جغرافیایی ویدیویی و تلویزیونی، سی دی های کامپیوتر و اینترنت.	۴- سامان، لوازم و مواد ممد درسی
شفاهی، کتبی (سؤال های کوتاه جواب و فعالیت ها) و کار عملی	۵- شیوه ارزیابی
<p>۱۰ دقیقه</p> <p>فعالیت مقدماتی: ادای سلام و احوال پرسی، تأمین نظم در صنف، کنترل حاضری، ارزیابی درس گذشته و فعالیت خارج از صنف</p> <p>ایجاد انگیزه: جلب نمودن توجه شاگردان به نقشه سیاسی قاره آفریقا</p>	۶- فعالیت های تدریس و آموزش در صنف

وقت به دقیقه	فعالیت‌های یادگیری شاگردان	۷_ فعالیت‌های تدریس معلم محترم (آموزش مفاهیم و ارزیابی)
۳۵	<ul style="list-style-type: none"> - به توضیحات معلم گوش دهند. - به نقشه توجه کنند. - سؤال‌های داخل متن را جواب دهند. - فعالیت داخل صنف را اجرا نمایند. - سؤال‌های پایان درس را جواب گویند. - سؤال‌ها و مشکلات را مطرح نمایند. - وظیفه فعالیت خارج از صنف را بدانند و اجرا نمایند. 	<ul style="list-style-type: none"> - از درس گذشته یاد آوری کنید. - ممالک مستقل قاره آفریقا را با مراکز آن در نقشه نشان دهید. - درباره جغرافیای سیاسی قاره آفریقا توضیح دهید. - سؤال‌های داخل متن درس را مطرح کنید. - شاگردان را به خاطر اجرای فعالیت داخل صنف به گروه‌ها تقسیم نمایید. - سؤال‌های پایان درس را مطرح کند. - سؤال‌های شاگردان را حل کند. - وظیفه فعالیت خارج از صنف را به شاگردان مشخص کند.
<p>۸. جواب به سؤال‌ها و فعالیت‌های درس</p> <p>سؤال‌های داخل متن:</p> <p>- علت انکشاف نسبتاً کم قاره آفریقا در شرایط طبیعی و سیاسی آن قاره نهفته است و به طور خاص دوران استعمار مانع پیشرفت سریع این قاره گردیده است.</p> <p>سؤال‌های پایانی درس:</p> <p>۱- تبعیض نژادی در سال ۱۹۹۴ م در آفریقای جنوبی به پایان رسید.</p> <p>۲- دارای ۵۳ کشور مستقل است.</p> <p>۳- اصل حقیقت پیشرفت کم آفریقاییان استثمار آنها توسط بعضی از ممالک استعماری غربی بوده است.</p> <p>۴- در سال ۱۹۰۱ م آفریقا دارای چهار مملکت مستقل (حبشه، لایبیریا، مصر و آفریقای جنوبی) بود.</p>		

افریقای امروزی:

نقشه سیاسی امروزی افریقا نتیجه تقسیم این قاره در بین چند کشور استعماری اروپایی است. نقشه این قاره اکثراً از خطوط طبیعی پیروی نمی‌کند، بدین معنی که افریقاییان که به یک زبان صحبت می‌کنند در بعضی موارد در یک کشور زنده گی نمی‌کنند و در چند کشور پراکنده شده‌اند. در بعضی کشورهای این قاره مردمانی هستند که به چند زبان متفاوت تکلم می‌نمایند. علت آن این است که ممالک استعماری اروپایی بدون در نظر داشتن سرحدات طبیعی و ساختار قومی و زبانی مردم افریقا، خطوط سرحدات بین ممالک را ترسیم نموده که ترسیم این مرزهای استعماری سبب مشکلات زیادی برای کشورهای افریقایی از زمان استقلال به این طرف گشته است.

از زمان پایان یافتن سلطه ظاهری استعمار در این قاره تاکنون ده‌ها کودتا در کشورهای این قاره صورت گرفته است و به سبب مداخلات و تحریکات از بیرون است که بی ثباتی در حکومت‌های این قاره زیاد به چشم می‌خورد. اکثریت حکومت‌های ممالک افریقایی بدون پشتوانه مردم به قدرت رسیده‌اند.

پلان رهنمای تدریس درس (یازدهم)

وقت تدریس: (دو ساعت درسی)

شرح مطالب	عناوین مطالب
جغرافیای بشری	۱- موضوع درس
<p>از شاگردان انتظار میرود که در پایان تدریس به اهداف زیر دست یابند:</p> <p>هدف کلی:</p> <p>- آشنایی با جغرافیای بشری قاره آفریقا</p> <p>اهداف جزئی:</p> <ul style="list-style-type: none"> - با نفوس قاره آفریقا آشنا شوند. - با توزیع جغرافیایی نفوس قاره آفریقا آشنا شوند. - با ترکیب قومی و گروپ‌های نژادی قاره آفریقا آشنا شوند. - پراکنده گی قومی و نفوس آفریقا را به روی نقشه نشان دهند. 	<p>۲- اهداف آموزشی (دانشی، مهارتی، ذهنیتی).</p>
توضیح درس، کار انفرادی و کار گروهی	۳- روش‌های تدریس
نقشه بشری قاره آفریقا، کتاب درسی، کتاب رهنمای معلم، تخته سیاه، تباشیر، کره جغرافیایی و در صورت امکان فلم‌های جغرافیایی و ویدیویی و تلویزیونی، سی دی‌های کامپیوتر و اینترنت.	۴- سامان، لوازم و مواد ممد درسی
شفاهی، کتبی (سؤال‌های کوتاه جواب، استفاده از نقشه، ارزیابی فعالیت‌ها) و کار عملی	۵- شیوه ارزیابی
<p>فعالیت مقدماتی: ادای سلام و احوال پرسی، تأمین نظم در صنف، کنترل حاضری، ارزیابی درس گذشته و فعالیت خارج از صنف</p> <p>ایجاد انگیزه: به نقشه توزیع نفوس قاره آفریقا نگاه شود و سؤال در شروع متن مطرح گردد:</p> <p>- در کدام مناطق آفریقا تراکم نفوس زیاد است. چرا؟</p>	<p>۶- فعالیت‌های تدریس و آموزش در صنف</p>

وقت به دقیقه	فعالیت‌های یادگیری شاگردان	۷- فعالیت‌های تدریس معلم محترم (آموزش مفاهیم و ارزیابی)
۳۵	<ul style="list-style-type: none"> - به توضیحات معلم محترم گوش دهند. - نقشه‌ها را مطالعه کنند. - سؤال‌های داخل متن را جواب دهند. - فعالیت داخل صنف را اجرا نمایند. - مشکلات و سؤال‌های خویش را مطرح کنند. - سؤال‌های پایان درس را جواب گویند. - وظیفه فعالیت خارج از صنف را بدانند و اجرا نمایند. 	<ul style="list-style-type: none"> - از درس گذشته یاد آوری کند. - تراکم نفوس و گروپ‌های نژادی را به روی نقشه نشان دهند. - سؤال‌های داخل متن درس را مطرح کنید. - شاگردان را به خاطر اجرای فعالیت داخل صنف به گروپ‌ها تقسیم نمایید. - سؤال‌های پایان درس را مطرح کنید. - سؤال‌های شاگردان را حل کنید. - وظیفه فعالیت خارج از صنف را به شاگردان مشخص کنید.
<p>۸. جواب به سؤال‌ها و فعالیت‌های درس:</p> <p>فعالیت داخل صنف: عوامل مهاجرت مردم قاره آفریقا عبارت اند از: عوامل سیاسی، اقتصادی، مذهبی، طبیعی و غیره.</p> <p>سؤال‌ها:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱- در شمال آفریقا مردم عرب زنده گی می کنند که به زبان عربی صحبت می کنند. ۲- در شمال غرب آفریقا قبایل بربر زنده گی میکنند که دارای رنگ سفید و در شکل با مردم ایتالیا و هسپانیه شباهت دارند. ۳- در آفریقای مرکزی، جنوبی و صحرای اعظم مردم سیاه پوست زنده گی می کنند که از لحاظ قد، چهره، رنگ و پوست از هم فرق دارند و به دوبرخش سودانی و نگرهای بنتو تقسیم شده اند. ۴- مردمان اروپایی به خاطر تأمین منافع سیاسی و اقتصادی شان به آفریقا مهاجرت کرده اند. در ابتدا در آفریقای جنوبی و زمبابوی زنده گی می کردند و بعداً در کینیا، یوگندا و دیگر کشورهای آفریقا پراکنده شدند. 		

۹- دانستنی‌ها برای معلم محترم (معلومات و فعالیت‌های اضافی)

قارهٔ افریقا از لحاظ اقسام نژادی و تقسیمات سیاسی از اهمیت به خصوصی برخوردار است. مردم این قاره از نژادهای مختلفی از بوشمن‌ها گرفته تا بربرها، از عرب‌ها تا پیگمه‌ها و از سفید پوستان تا سیاه پوستان تشکیل یافته‌اند.

در مورد جمعیت نسبتاً کم قارهٔ بزرگ افریقا دلایل زیادی وجود دارد که بعضی از این دلایل طبیعی، بعضی اقتصادی و اجتماعی می‌باشد. موجودیت صحرای اعظم و نواحی بیابانی و نیمه بیابانی نمی‌تواند جاذب نفوس زیاد باشد. منطقهٔ استوایی به سبب رطوبت و حرارت زیاد باعث تشکیل جنگل شده، خاک‌های غیر حاصل خیز و سرایت بیماری‌ها همه و همه تسلط انسان بر محیط را کمتر ساخته و مانع ازدیاد نفوس گردیده است. مسألهٔ برده داری یکی از علل کم نفوس بودن افریقا می‌باشد که سبب مهاجرت ده‌ها میلیون نفر به سوی کشورهای امریکایی و اروپایی شده است.

سیاه پوستان بزرگ‌ترین گروه قومی در افریقا است که در حدود ۷۰ درصد نفوس افریقا را تشکیل داده و به چهار گروه اصلی بانتوها، نیلوت‌ها، پیگمه‌ها و بوشمن‌ها و هوتن‌ها تقسیم شده‌اند. همچنان اعراب و بربرها و اروپایی‌ها و آسیایی‌ها نیز در این قاره زنده گی دارند.

پلان رهنمای تدریس درس (دوازدهم)

وقت تدریس: (یک ساعت درسی)

شرح مطالب	عناوین مطالب
از دین و زبان افریقا چه می‌دانید؟	۱- موضوع درس
<p>از شاگردان انتظار می‌رود که در پایان تدریس به اهداف زیر دست یابند:</p> <p>هدف کلی:</p> <p>- آشنایی با دین و زبان افریقا</p> <p>اهداف جزئی:</p> <p>- با پیروان دین مقدس اسلام در قاره افریقا آشنا شوند.</p> <p>- با سایر ادیان مشهور قاره افریقا آشنا شوند.</p> <p>- با زبان‌های رسمی و محلی قاره افریقا آشنا شوند.</p> <p>- ممالک اسلامی قاره افریقا را روی نقشه نشان دهند.</p>	<p>۲- اهداف آموزشی (دانشی، مهارتی، ذهنیتی).</p>
توضیح درس، کار انفرادی و کار گروهی	۳- روش‌های تدریس
نقشه بشری قاره افریقا، کتاب درسی، کتاب رهنمای معلم، تخته سیاه، تباشیر، کره جغرافیایی و در صورت امکان فلم‌های جغرافیایی ویدیویی و تلویزیونی، سی دی‌های کامپیوتر و اینترنت.	۴- سامان، لوازم و مواد ممد درسی
شفاهی، کتبی (سؤال‌های کوتاه جواب، استفاده از نقشه، و ارزیابی فعالیت‌ها) و کار عملی	۵- شیوه ارزیابی
<p>فعالیت‌های تدریس و آموزش در</p> <p>صنف</p> <p>۱۰ دقیقه</p> <p>فعالیت‌های تدریس و آموزش در صنف</p> <p>۱۰ دقیقه</p> <p>ایجاد انگیزه: توجه شاگردان به نقشه ادیان جلب شود.</p>	۶- فعالیت‌های تدریس و آموزش در صنف

وقت به دقیقه	فعالیت‌های یادگیری شاگردان	۷- فعالیت‌های تدریس معلم محترم (آموزش مفاهیم و ارزیابی)
۳۵	<ul style="list-style-type: none"> - نتیجه فعالیت خارج از صنف را به معلم محترم نشان دهند. - به توضیحات معلم محترم گوش دهند. - سؤال‌های داخل متن را جواب گویند. - بخاطر اجرای فعالیت داخل صنف، در گروپ‌ها سهم فعال گیرند. - سؤال‌های پایان درس را جواب گویند. - سؤال‌ها و مشکلات را مطرح نمایند. - وظیفه فعالیت خارج از صنف را بدانند و اجرا نمایند. 	<ul style="list-style-type: none"> - در مورد ادیان و زبان‌های قاره آفریقا معلومات دهد. - ساحت ادیان مختلف را به روی نقشه نشان دهد. - سؤال‌های داخل متن را مطرح و جواب گوید. - شاگردان را به خاطر اجرای فعالیت صنفی به گروپ‌ها تقسیم نموده و وظایف آنها را مشخص کند. - سؤال‌های پایانی درس را مطرح کند. - سؤال‌های شاگردان را جواب گوید. - وظیفه فعالیت خارج از صنف را به شاگردان مشخص کند.
<p>۸- جواب به سؤال‌ها و فعالیت‌های درس:</p> <p>سؤال‌های داخل متن:</p> <p>۱- در آفریقا دین مقدس اسلام و عیسویت پیروان دارد.</p> <p>جواب سؤال‌های پایانی درس:</p> <p>۱- مسلمان‌ها در شمال آفریقا بیشتر سکونت دارند.</p> <p>۲- مردم ۲۳ کشور در براعظم آفریقا پیروان دین مقدس اسلام می‌باشند.</p> <p>۳- چون اکثریت ممالک آفریقا تحت استعمار اروپایی‌ها قرار داشتند بنابر همان زبان استعماری خارجی را زبان رسمی خود قرار داده بودند.</p> <p>۴- گروه زبان‌های سامی، ساحلی یا سواحلی و غیره از جمله زبان‌های محلی و زبان‌های انگلیسی، فرانسوی، پرتگالی و غیره زبان‌های اروپایی اند.</p>		

دین و زبان:

از لحاظ مذهبی قارهٔ آفریقا مکان مناسب برای توسعهٔ مذهب و ادیان مختلف است. در حال حاضر علاوه بر مذاهب مختلف ابتدایی (که مخصوص قبایل سیاه پوست است) دین مقدس اسلام در آفریقا پیروان زیاد دارد و تعدادی هم در آفریقا پیرو دین عیسوی می‌باشند که مذهب تسنن میان مسلمانان و مذاهب کاتولیک و پروتستانت، میان عیسویان توسعهٔ زیادیتری دارد. پیروان مذهب هندو و بودایی که در اقلیت هستند نیز وجود دارند. مسلمانان زیادتر در شمال آفریقا و عیسوی‌ها در آفریقای جنوبی، ایتوپیا (حبشه) و بعضی از کشورهای ساحل خلیج گینه می‌توان مشاهده کرد. در قارهٔ آفریقا به بیش از ۸۰۰ زبان محلی صحبت می‌شود. اکثر آفریقاییان به یک زبان محلی صحبت می‌کنند و زبان دومی را جهت ارتباط با مردم خارج از منطقهٔ خود به کار می‌برند، به طور مثال بسیاری از مردم آفریقای شرقی از زبان سواحلی به حیث زبان دوم استفاده می‌کنند، بعضی‌ها نیز زبان انگلیسی و یا فرانسوی را به کار می‌گیرند.

پلان رهنمای تدریس درس (سیزدهم)

وقت تدریس: (یک ساعت درسی)

شرح مطالب	عناوین مطالب
جغرافیای اقتصادی	۱- موضوع درس
<p>از شاگردان انتظار میرود که در پایان تدریس به اهداف زیر دست یابند:</p> <p>هدف کلی:</p> <p>- آشنایی با جغرافیای اقتصادی قاره آفریقا</p> <p>اهداف جزئی:</p> <p>- به زراعت قاره آفریقا آشنا شوند.</p> <p>- به مالداري قاره آفریقا آشنا شوند.</p> <p>- محتوای تصاویر زراعتی را بیان کنند.</p> <p>- محتوای تصاویر مالداري را بیان کنند.</p>	<p>۲- اهداف آموزشی (دانشی، مهارتی، ذهنیتی).</p>
توضیح درس، کار انفرادی و کار گروهی	۳- روش های تدریس
نقشه اقتصادی قاره آفریقا، کتاب درسی، کتاب رهنمای معلم، تخته سیاه، تباشیر، کره جغرافیایی و در صورت امکان فلم های جغرافیایی ویدیویی و تلویزیونی، سی دی های کمپیوتر و اینترنت.	۴- سامان، لوازم و مواد ممد درسی
شفاهی، کتبی (سؤال های کوتاه جواب، استفاده از نقشه، و ارزیابی فعالیت ها) و کار عملی	۵- شیوه ارزیابی
<p>۱۰ دقیقه</p> <p>فعالیت مقدماتی: ادای سلام و احوال پرسی، تأمین نظم در صنف، کنترل حاضری، ارزیابی درس گذشته و فعالیت خارج از صنف</p> <p>ایجاد انگیزه: توجه شاگردان به یک تصویر جالب اقتصادی جلب شود.</p>	۶- فعالیت های تدریس و آموزش در صنف

وقت به دقیقه	فعالیت‌های یادگیری شاگردان	۷ فعالیت‌های تدریس معلم محترم (آموزش مفاهیم و ارزیابی)
۳۵	<p>- به توضیحات معلم محترم گوش دهند.</p> <p>- درباره تصاویر مربوط به کتاب درسی مباحثه کنند.</p> <p>- به نقشه اقتصادی توجه کنند.</p> <p>- سؤال‌های داخل متن را جواب گویند.</p> <p>- در گروپ‌ها کار کنند.</p> <p>- سؤال‌ها و مشکلات خویش را مطرح کنند.</p> <p>وظیفه فعالیت خارج از صنف را یاد داشت کنند.</p>	<p>- جغرافیای اقتصادی را تعریف کند.</p> <p>- در مورد زراعت و مالداری در قاره آفریقا توضیح دهد و نظر شاگردان را در مورد تصاویر درس جویا شود.</p> <p>- از نقشه اقتصادی استفاده کند.</p> <p>- سؤال‌های داخل متن را مطرح و جواب آن‌ها را نیز بگوید.</p> <p>- شاگردان را به گروپ‌ها تقسیم نماید و وظایف آن‌ها را مشخص سازد.</p> <p>- سؤال‌های پایانی درس را مطرح کند.</p> <p>- سؤال‌های شاگردان را حل نماید.</p> <p>- وظیفه فعالیت خارج از صنف را به شاگردان تفهیم نماید.</p>
<p>۸. جواب سؤال‌های متن درس:</p> <p>فعالیت داخل صنف</p> <p>قاره آفریقا به صورت کل روبه انکشاف است اما علل انکشاف کم آن را می‌توان در شرایط نسبتاً نامناسب طبیعی و تاریخیچه استعمار ملاحظه کرد.</p> <p>جواب سؤال‌ها:</p> <p>۱- اوضاع اقتصادی قاره آفریقا رنگ‌ها و اشکال مختلف دارد و از ساده‌ترین پیشه اقتصادی تا مدرن‌ترین و عصری‌ترین فعالیت اقتصادی را میتوان در این قاره سراغ کرد.</p> <p>۲- گرچه اقلیم آفریقا به طور عموم برای تربیه حیوانات مساعد نیست با آنهم تربیه گوسفند و بز در این قاره پیشرفت خوب نموده. هم چنان صید ماهی در ممالک شمال غرب قاره آفریقا قابل یادآوری می‌باشد.</p> <p>۳- انواع حیوانات وحشی قاره آفریقا عبارت اند از:</p> <p>بزکوهی، کرگدن، اسب آبی، فیل، زرافه، گوره خر، حیوانات درنده مانند شیر، گرگ و پلنگ.</p> <p>جواب فعالیت خارج از صنف</p> <p>محصولات مدیترانه ای قاره آفریقا عبارت اند از: زیتون، لیمو، گندم، جو، جواری و انگور.</p> <p>بله! در افغانستان اقلیم مدیترانه ای وجود دارد. در ننگرهار</p>		

زراعت بر اساس تولید زراعتی معیشتی و تولید برای مصرف است. در تمام ممالک افریقا به استثنای جمهوری افریقای جنوبی اکثریت نفوس فعال هنوز در سکتور زراعت مشغول اند. زنده گی آنان به زمین و آب که از آن‌ها مواد غذایی تولید می‌شود بستگی دارد. زراعت در اکثر ممالک افریقایی هنوز به طریقهٔ عنعنوی صورت می‌گیرد، بنابر این با توجه به خاک نامناسب این قاره، دهقانان افریقایی باید زحمات زیادی را برای تهیهٔ غذا متحمل شوند. در بعضی مناطق نباتات کشت می‌شود که صرفاً جهت صادرات تولید می‌گردند. این نوع محصولات عبارت اند از: پنبه، بادام زمینی، کاکائو، قهوه و نخل روغنی میباشد.

به نسبت بومیان یا مردم اصلی قارهٔ افریقا زارعین اروپایی در بعضی ممالک مانند افریقای جنوبی امکانات و زمین‌های زیادی برای زراعت در اختیار دارند. زمین داران بزرگ علاوه بر مشکلات داخلی پیوسته برای تحصیل بازار فروش و رقابت با یک دیگر نیز گرفتار اند. بین محصولات زراعتی، غله مقام اول را حایز است. احداث باغ‌های میوه نیز به تدریج به وسیلهٔ اروپاییان و مهاجران آسیایی در افریقا جنوبی اهمیت به سزایی پیدا کرده است. تربیت حیوانات از منابع اولیهٔ اقتصاد این منطقه بوده است، چه در زمان استعمار و چه در حال حاضر اهمیت آن محفوظ مانده است. اهمیت مالداري از زراعت کم نیست و عایدات آن تقریباً معادل عایدات زراعتی می‌باشد. در افریقای جنوبی در اکثر مناطق تربیهٔ حیوانات ممکن است. در افریقای جنوبی تربیهٔ گوسفندان ممتاز از آن جمله مرینوس که دارای پشم عالی بوده و در جهان مقام اول دارد از اهمیت خاصی برخوردار است.

پلان رهنمای تدریس درس (چهاردهم)

وقت تدریس: (یک ساعت درسی)

شرح مطالب	عناوین مطالب
معادن و صنایع	۱- موضوع درس
<p>از شاگردان انتظار میرود که در پایان تدریس به اهداف زیر دست یابند:</p> <p>هدف کلی:</p> <p>- آشنایی با جغرافیای اقتصادی قاره آفریقا (بخش معادن و صنایع)</p> <p>اهداف جزئی:</p> <ul style="list-style-type: none"> - با انواع معادن در قاره آفریقا آشنا شوند. - با انواع صنایع در قاره آفریقا آشنا شوند. - مناطق دارای معادن مهم را به روی نقشه نشان دهند. - مناطق دارای صنایع مهم را به روی نقشه نشان دهند. 	<p>۲- اهداف آموزشی (دانشی، مهارتی، ذهنیتی).</p>
توضیح درس، کار انفرادی و کار گروهی	۳- روش های تدریس
نقشه اقتصادی قاره آفریقا یا جهان، کتاب درسی، کتاب رهنمای معلم، تخته سیاه، تباشیر، کره جغرافیایی و در صورت امکان فلم های جغرافیایی ویدیویی و تلویزیونی، سی دی های کمپیوتر و انترنت.	۴- سامان، لوازم و مواد ممد درسی
شفاهی، کتبی (سؤال های کوتاه جواب، استفاده از نقشه، و ارزیابی فعالیت ها) و کار عملی	۵- شیوه ارزیابی
<p>فعالیت مقدماتی: ادای سلام و احوال پرسی، تأمین نظم در صنف، کنترل حاضری، ارزیابی درس گذشته و فعالیت خارج از صنف</p> <p>۱۰ دقیقه</p> <p>ایجاد انگیزه: جلب توجه شاگردان به نقشه اقتصادی آفریقا و مطرح نمودن سؤال ذیل:</p> <p>کدام مواد معدنی و محصولات صنعتی در کدام مناطق آفریقا وجود دارد؟</p>	۶- فعالیت های تدریس و آموزش در صنف

وقت به دقیقه	فعالیت‌های یادگیری شاگردان	۷- فعالیت‌های تدریس معلم محترم (آموزش مفاهیم و ارزیابی)
۳۵	<p>- به توضیحات معلم محترم گوش دهند.</p> <p>- نقشهٔ آفریقا را مطالعه کنند.</p> <p>- دربارهٔ تصاویر درس نظر دهند.</p> <p>- در گروه‌ها کار صنفی را انجام دهند و باهم گروه‌ها همکاری کنند.</p> <p>- سؤال‌ها را جواب دهند.</p> <p>- سؤال‌ها و مشکلات درس را با معلم محترم مطرح کنند.</p> <p>فعالیت خارج از صنف را یادداشت کنند.</p>	<p>- با استفاده از نقشه در بارهٔ معادن و صنایع قارهٔ آفریقا معلومات لازم داده شود.</p> <p>- مناطق مهم صنعتی و معدنی بر روی نقشه نشان داد شود.</p> <p>- دربارهٔ تصاویر داخل درس از شاگردان نظر خواسته شود.</p> <p>- شاگردان به خاطر انجام فعالیت صنفی به گروه‌های مختلف تقسیم شوند.</p> <p>- سؤال‌های درس مطرح شود و مشکلات و سؤال‌های شاگردان حل شود.</p> <p>- به شاگردان وظیفهٔ فعالیت خارج از صنف داده شود.</p>
<p>۸. جواب سؤال‌های متن درس:</p> <p>۱- بندهای برق روی دریای نیل، زامبزی، ولتا و غیره ساخته شده است.</p> <p>۲- شمال آفریقا بیشتر دارای نفت و گاز است و آفریقای جنوبی دارای الماس، طلا، زغال سنگ، یورانیم، کروم و منگنز می‌باشند.</p> <p>۳- در زائر و زمبابوی مس بیشتر پیدا میشود.</p> <p>۴- معادن آهن در لایبریا، آفریقای جنوبی و موریטانیا موجود است.</p> <p>۵- معادن آفریقا عبارت اند از:</p> <p>یورانیم، زغال سنگ، نفت، گاز، آهن، مس، طلا، الماس، کروم</p> <p>جواب فعالیت خارج از صنف</p> <p>۱- یورانیم در نایجریا، نامیبیا، گابون و آفریقای جنوبی وجود دارد.</p> <p>۲- نفت به طور عموم در شمال قارهٔ آفریقا وجود دارد.</p> <p>۳- مناطق صنعتی قارهٔ آفریقا عبارت اند از: قاهره، الجزیره، کینشاسا، کپ تاون (شهر کاپ) و دوربان</p> <p>۴- ممالک توریستی آفریقا عبارت اند از:</p> <p>تونس، مراکش، کینیا و آفریقای جنوبی</p>		

۹- دانستنی‌ها برای معلم محترم (معلومات و فعالیت‌های اضافی)

منابع معدنی:

در سال‌های اخیر افریقا به منزله تولید کننده مواد معدنی اهمیت روز افزونی یافته است. قسمت اعظم تولیدات معدنی به خارج، مخصوصاً به اروپا و امریکا صادر می‌شود. افریقا مخصوصاً از لحاظ تولید فلزات، سنگ‌های قیمتی، مس، قلعی و فاسفیت حایز اهمیت است.

مناطق عمده تولیدات معدنی عبارت اند از: کانگو، رودیشیا، کشورهای افریقای جنوبی سواحل گینه، افریقای غربی، مراکش، الجزایر و تونس.

لیبیا و نیجریا از جمله تولید کننده گان عمده نفت جهان به حساب می‌آید. منطقه کانگو یکی از غنی ترین نواحی معدنی روی زمین را دارا است. منطقه کانگو در تولید الماس و کوبالت اهمیت خاصی دارد.

در افریقای غربی معادن طلا، الماس و منگنیز بیشتر وجود دارد. افریقای شرقی در تولید مواد معدنی اهمیت چندانی ندارد، به جز تانگانیکا که دارای معادن الماس می‌باشد.

پلان رهنمای تدریس درس (پانزدهم)

وقت تدریس: (یک ساعت درسی)

عناوین مطالب		شرح مطالب
۱- موضوع درس		جغرافیای مواصلاتی
۲- اهداف آموزشی (دانشی، مهارتی، ذهنیتی).		<p>از شاگردان انتظار میرود که در پایان تدریس به اهداف زیر دست یابند:</p> <p>هدف کلی:</p> <p>- آشنایی با راه‌های مواصلاتی قاره آفریقا</p> <p>اهداف جزئی:</p> <p>- با راه‌های خشکه و خطوط آهن قاره آفریقا آشنا شوند.</p> <p>- با اشکال ابتدایی حمل و نقل آشنا شوند.</p> <p>- با حمل و نقل هوایی قاره آفریقا آشنا شوند.</p>
۳- روش‌های تدریس		توضیح درس، کار انفرادی و کار گروهی
۴- سامان، لوازم و مواد ممد درسی		نقشه مواصلاتی قاره آفریقا یا جهان، کتاب درسی، کتاب رهنمای معلم، تخته سیاه، تباشیر، کره جغرافیایی و در صورت امکان فلم‌های جغرافیایی ویدیویی و تلویزیونی، سی دی‌های کمپیوتر و انترنت.
۵- شیوه ارزیابی		شفاهی، کتبی (سؤال‌های کوتاه جواب، استفاده از نقشه، و ارزیابی فعالیت‌ها) و کار عملی
۶- فعالیت‌های تدریس و آموزش در صنف	۱۰ دقیقه	<p>فعالیت مقدماتی: ادای سلام و احوال پرسی، تأمین نظم در صنف، کنترل حاضری، ارزیابی درس گذشته و فعالیت خارج از صنف</p> <p>ایجاد انگیزه: جلب توجه شاگردان به یک تصویر مربوط به درس.</p>

وقت به دقیقه	فعالیت‌های یادگیری شاگردان	۷_ فعالیت‌های تدریس معلم محترم (آموزش مفاهیم و ارزیابی)
۳۵	<p>- به توضیحات معلم محترم گوش دهند.</p> <p>- به نقشه توجه و آن را مطالعه می‌کنند.</p> <p>- در مورد تصاویر درس با معلم محترم بحث می‌کنند.</p> <p>- در کار گروهی سهیم می‌شوند.</p> <p>- سؤال‌های درسی را جواب می‌دهند و مشکلات و سؤال‌های خویش را با معلم محترم مطرح می‌کنند.</p> <p>- وظیفه فعالیت خارج از صنف را یاد داشت و اجرا می‌کند.</p>	<p>- تعریف کردن جغرافیای مواصلاتی</p> <p>- توضیح اشکال ابتدایی حمل و نقل، راه‌های خشکه، خطوط آهن و هوایی.</p> <p>- نشان دادن راه‌های مهم روی نقشه</p> <p>- بحث با شاگردان در مورد تصاویر مهم درس.</p> <p>- تقسیم کردن شاگردان به خاطر انجام فعالیت صنفی در گروپ‌ها.</p> <p>- سؤال‌های درس مطرح شود و جواب داده شود.</p> <p>- به شاگردان وظیفه ی فعالیت خارج از صنف داده شود.</p>
<p>۸. جواب سؤال‌های متن درس:</p> <p>جواب فعالیت داخل صنف:</p> <p>اشکال ابتدایی مواصلات و حمل و نقل: استفاده از شتر، مرکب و انسان به خاطر حمل و نقل مواد.</p> <p>شکل پیشرفته مواصلات و حمل و نقل: استفاده از سرک‌های موتر رو، خطوط آهن، خطوط هوایی و راه‌های بحری.</p> <p>جواب سؤال‌ها:</p> <p>۱- خطوط آهن در مراکش، الجزایر، تونس و مصر انکشاف نموده است.</p> <p>۲- شکل حمل و نقل ابتدایی: به خاطر حمل و نقل از شتر، مرکب و انسان استفاده کردن.</p> <p>جواب فعالیت خارج از صنف</p> <p>موجودیت جنگل‌های انبوه استوایی، بادهای تند صحرایی، باتلاق‌ها و صحراها موانع و مشکلات را برای مواصلات در قاره افریقا به وجود آورده است.</p>		

۹- دانستنی‌ها برای معلم محترم (معلومات و فعالیت‌های اضافی)

راه‌های آهن در قاره آفریقا:

راه‌های آهن در بعضی از کشورهای قاره آفریقا انکشاف خوبی نموده است. بخاطر اینکه در دوران استعمار بعضی از کشورهای استعماری مواد خام را برای صنعتی کردن به اروپا انتقال نمایند کوشش کردند که بعضی از شهرها را از طریق خطوط آهن به شهرهای بندری ساحلی وصل نمایند. به طور مثال در طول دهه ۱۸۰۰ تجار بریتانیا تجارت را با کشورهای ساحلی آغاز کردند. در سال ۱۹۸۳ م بریتانیا شعاع نفوذ خود را به داخل دره ی شکسته غربی گسترش داد. این منطقه شامل کینای جدید و اوگاندا می‌باشد و خیلی زود راه آهن از مومباسا به جهیل ویکتوریا کشیده شد. در سال ۱۹۰۰ میلادی این راه آهن به زمین‌های بلند نیز رسید. در اطراف مراکز تعمیر راه آهن شهر نایروبی به وجود آمد.

راه آهن مومباسا از طریق نایروبی به کامپالا پایتخت کشور اوگاندا مربوط می‌شود.

همچنان راه‌های آهن دیگری نیز در کشورهای آفریقایی اعمار گردیده از آنجمله خطوط آهن کشور ساحل عاج و کشور ولتامیان شهرهای آبیجان و اوآگادوگو نیز قابل یاد آوری می‌باشد. شهرهای بزرگ کشور نایجریا نیز توسط خطوط آهن باهم وصل گردیده و از طریق همین خطوط با شهرهای بندری ارتباط دارد.

پلان رهنمای تدریس درس (شانزدهم)

وقت تدریس: (یک ساعت درسی)

شرح مطالب	عناوین مطالب
حمل و نقل از طریق آب	۱- موضوع درس
<p>از شاگردان انتظار میرود که در پایان تدریس به اهداف زیر دست یابند:</p> <p>هدف کلی:</p> <p>- آشنایی با حمل و نقل قاره آفریقا از طریق آبها</p> <p>اهداف جزئی:</p> <p>- با آبناها و کانالهای قاره آفریقا آشنا شوند.</p> <p>- با ترانسپورت بحری آشنا شوند.</p> <p>- شهرهای مهم بندری قاره آفریقا را به روی نقشه نشان دهند.</p>	<p>۲- اهداف آموزشی (دانشی، مهارتی، ذهنیتی).</p>
توضیح درس، کار انفرادی و کار گروهی	۳- روشهای تدریس
<p>نقشه مواصلاتی قاره آفریقا یا جهان، کتاب درسی، کتاب رهنمای معلم، تخته سیاه، تباشیر، کره جغرافیایی و در صورت امکان فلمهای جغرافیایی ویدیویی و تلویزیونی، سی دیهای کمپیوتر و انترنت.</p>	۴- سامان، لوازم و مواد ممد درسی
شفاهی، کتبی (سؤالهای کوتاه جواب، استفاده از نقشه، و ارزیابی فعالیتها) و کار عملی	۵- شیوه ارزیابی
<p>۱۰ دقیقه</p> <p>فعالیت مقدماتی: ادای سلام و احوال پرسی، تأمین نظم در صنف، کنترل حاضری، ارزیابی درس گذشته و فعالیت خارج از صنف</p> <p>ایجاد انگیزه: طرح نمودن سؤال ذیل:</p> <p>به نظر شما آفریقا از طریق کدام آبناها و کانالها به بحر وصل می شود؟</p>	<p>۶- فعالیت های تدریس و آموزش در صنف</p>

وقت به دقیقه	فعالیت‌های یادگیری شاگردان	۷- فعالیت‌های تدریس معلم محترم (آموزش مفاهیم و ارزیابی)
۳۵	<ul style="list-style-type: none"> - به توضیحات معلم محترم گوش دهند. - به نقشه نگاه می‌کنند و به سؤالات پاسخ می‌دهند. - در مورد تصاویر درس با معلم محترم خویش صحبت می‌کنند. - در گروپ‌ها به خاطر انجام فعالیت داخل صنف سهم فعال می‌گیرند. - سؤال‌های درس را جواب می‌دهند. - وظیفه فعالیت خارج از صنف را یادداشت می‌کنند. 	<ul style="list-style-type: none"> - تأمین ارتباط درس نو با درس قبلی - توضیح حمل و نقل بحری و دریایی قاره آفریقا - نشان دادن راه‌های آبی و بنادر بحری به روی نقشه - بحث در مورد تصاویر درس با شاگردان - تنظیم کردن شاگردان به خاطر انجام فعالیت داخل صنف در گروپ‌ها. - نظارت از کار گروپی و رهنمایی شاگردان. - سؤال‌های درس را مطرح کند. - سؤال‌های شاگردان را حل کند. - به شاگردان وظیفه فعالیت خارج از صنف را می‌دهد و درباره آن توضیح می‌دهد.
<p>۸. جواب سؤال‌های متن درس:</p> <p>جواب فعالیت داخل صنف از آبنای باب المندب، کانال سویز و آبنای جبل الطارق می‌گذریم.</p> <p>جواب سؤال‌ها:</p> <p>۱- کانال سویز.</p> <p>۲- بین بحر اتلانتیک و بحیره مدیترانه</p> <p>۳- در سابق شکل ابتدایی حمل و نقل استفاده از حیوانات و انسان زیاد رواج داشت، اکنون شکل پیشرفته ترانسپورت، یعنی سرک‌ها، خطوط آهن، ترانسپورت آبی و هوایی زیاد رواج دارد.</p>		

بنادر مهم بحری و دریایی قارهٔ افریقا:

بعضی از ممالک ساحلی قارهٔ افریقا توانستند بخاطر حمل و نقل از طریق آب‌ها بنادر مناسب را ایجاد نمایند. این بنادر بحری در بعضی ممالک شهرهای مهم صنعتی و تجارتی نیز می‌باشند، به طور مثال از چند شهر مهم بندری که در تجارت و انکشاف ممالک مربوط با ارزش هستند و با سرک‌های موتر و خطوط آهن وصل هستند، به ترتیب از جنوب شرق قارهٔ افریقا تا شمال غرب و شمال نام می‌بریم:

شهرهای دوربان و کپ تاون در افریقای جنوبی، شهرهای نامیبی و لوندرا در انگولا، شهر بومادرزایر، گینه در گابون، دوواکا در کامیرون، پورت‌هار کورت و لاگوس در نایجریا، پورت نوو در بنین، اکرا در گانا، مونرویا در لایبیریا، پریتون در سیرالیون، داکار در سنیگال، نواکچوت در موریتانیا، کازابلانکا در مراکش، الجزیره در الجزایر، تونس در تونس، تریپولی در لیبیا و قاهره در مصر.

پلان رهنمای تدریس درس (هفدهم)

وقت تدریس: (دو ساعت درسی)

شرح مطالب	عناوین مطالب
موقعیت آسترالیا (حدود اربعه و کشف آسترالیا)	۱- موضوع درس
<p>از شاگردان انتظار میرود که در پایان تدریس به اهداف زیر دست یابند:</p> <p>هدف کلی:</p> <p>- آشنایی با موقعیت قاره آسترالیا.</p> <p>اهداف جزئی:</p> <p>- با موقعیت قاره آسترالیا به اساس خطوط طول البلد و عرض البلد آشنا شوند.</p> <p>- با حدود جغرافیایی قاره آسترالیا به اساس آب‌ها و خشکی‌های همجوار آشنا شوند.</p> <p>- با کشف آسترالیا آشنا شوند.</p> <p>- موقعیت قاره آسترالیا را روی نقشه نشان دهند.</p>	<p>۲- اهداف آموزشی (دانشی، مهارتی، ذهنیتی).</p>
شیوه توضیحی، کار انفرادی و گروهی	۳- روش‌های تدریس
نقشه قاره آسترالیا، کتاب درسی، کتاب رهنمای معلم، تخته سیاه و تباشیر و در صورت امکان فلم‌های جغرافیایی ویدیویی و تلویزیونی، سی دی‌های کمپیوتر و انترنت.	۴- سامان، لوازم و مواد ممد درسی
شفاهی، کتبی (سؤال‌های کوتاه جواب، صحیح و غلط، ارزیابی فعالیت‌ها) و کار عملی	۵- شیوه ارزیابی
<p>۱۰ دقیقه</p> <p>فعالیت مقدماتی: ادای سلام و احوال پرسى با شاگردان، تأمین نظم در صنف، کنترل حاضری، ارزیابی درس گذشته و فعالیت خارج از صنف</p> <p>ایجاد انگیزه: سؤال مطرح گردد:</p> <p>آسترالیا در کدام بخش کره زمین موقعیت دارد؟</p>	<p>۶- فعالیت‌های تدریس و آموزش در صنف</p>

وقت به دقیقه	فعالیت‌های یادگیری شاگردان	۷- فعالیت‌های تدریس معلم (آموزش مفاهیم و ارزیابی)
۳۵	<ul style="list-style-type: none"> - به توضیحات معلم محترم گوش می‌دهند. - نقشه را مطالعه می‌کنند. - در مورد تصاویر بحث می‌کنند. - در گروپ‌ها فعالیت داخل صنف را اجرا می‌کنند. - سؤال‌ها را جواب می‌دهند. - سؤال‌ها را مطرح می‌کنند. - وظیفه فعالیت خارج از صنف را یاد داشت می‌گیرند. 	<ul style="list-style-type: none"> - محتوای فصل دوم را معرفی می‌کند. - موقعیت و کشف استرالیا را توضیح می‌کند. - قاره استرالیا را به روی نقشه نشان می‌دهد. - در مورد تصاویر درس با شاگردان صحبت می‌کند. - شاگردان را به خاطر انجام فعالیت داخل صنف در گروپ‌ها تنظیم می‌کند. - از کار گروپی نظارت می‌کند. - سؤال‌های درس را مطرح می‌کند. - سؤال‌های شاگردان را حل می‌کند. - وظیفه فعالیت خارج از صنف را توصیه می‌کند.
<p>۸. جواب به سؤال‌های متن درس:</p> <p>جواب سؤال‌ها</p> <p>۱ ص</p> <p>۲ ص</p> <p>۳ ص</p> <p>۴ ص</p>		

۹- دانستنی‌ها برای معلم (معلومات و فعالیت‌های اضافی)

قارهٔ استرالیا به مساحت بیش از هفت و نیم میلیون کیلومتر مربع در آبهای اقیانوس آرام (بحر الکاهل) و بحر هند قرار گرفته است. تا پنجاه سال پیش از استرالیا به عنوان یک جزیره نام برده می‌شد اما در کتب جغرافیای امروز آنرا یک قاره (براعظم) می‌دانند. بدین ترتیب استرالیا تنها کشور جهان است که در عین حال یک قاره محسوب می‌گردد. استرالیا از لحاظ وسعت ششمین کشور جهان بعد از فدراسیون روسیه، کانادا، چین، ایالات متحده آمریکا و برازیل است.

براعظم استرالیا پست ترین قاره‌ها است و کمترین ناهمواریها را نسبت به سایر براعظم‌ها دارد. خصوصیات بارز این سرزمین وجود نواحی وسیع خشکه و نیمه خشکه میباشد.

پلان رهنمای تدریس درس (هژدهم)

وقت تدریس: (یک ساعت درسی)

شرح مطالب	عناوین مطالب
جغرافیای طبیعی براعظم آسترالیا	۱- موضوع درس
<p>از شاگردان انتظار میرود که در پایان تدریس به اهداف زیر دست یابند:</p> <p>هدف کلی:</p> <p>آشنایی با جغرافیای طبیعی آسترالیا.</p> <p>اهداف جزئی:</p> <ul style="list-style-type: none"> - آشنایی با تقسیمات جغرافیای طبیعی آسترالیا. - آشنایی با موقعیت کوه‌های آسترالیا. - شاگردان نقشه طبیعی گنگ آسترالیا (نقشه سفید) را نام گذاری کرده بتوانند. 	<p>۲- اهداف آموزشی (دانشی، مهارتی، ذهنیتی).</p>
توضیحی، کار انفرادی، سؤال و جواب، کار گروهی	۳- روش‌های تدریس
نقشه طبیعی قاره آسترالیا، کتاب درسی، رهنمای معلم، تخته، تباشیر و در صورت امکان فلم‌های جغرافیایی ویدیویی و تلویزیونی، سی دی‌های کمپیوتر و انترنت.	۴- سامان، لوازم و مواد ممد درسی
شفاهی، کتبی (ارزیابی فعالیت‌ها، سؤال‌های کوتاه جواب) و کار عملی	۵- شیوه ارزیابی
<p>فعالیت مقدماتی: ادای سلام و احوال پرسی، تنظیم صنف، گرفتن حاضری،</p> <p>ارزیابی درس گذشته، فعالیت‌ها.</p> <p>ایجاد انگیزه:</p> <p>کوه‌های آسترالیا بیشتر در کدام بخش وجود دارد؟</p>	<p>۶- فعالیت‌های تدریس و آموزش در صنف</p>

۱۰ دقیقه

وقت به دقیقه	فعالیت‌های یادگیری شاگردان	۷_ فعالیت‌های تدریس معلم (آموزش مفاهیم و ارزیابی)
۳۵	<ul style="list-style-type: none"> - ارتباط درس گذشته را با درس جدید می‌یابند. - به توضیحات معلم محترم گوش می‌دهند. - نقشه را مطالعه می‌کنند. - در مورد تصاویر بحث می‌کنند. - در گروپ‌ها فعالیت داخل صنف را اجرا می‌کنند. - سؤال‌ها را جواب می‌دهند. - مشکلات خود را می‌گویند. - وظیفه فعالیت خارج از صنف را یاد داشت می‌گیرند. 	<ul style="list-style-type: none"> - تامین ارتباط درس گذشته به درس جدید. - محتوای درس هژدهم را معرفی می‌کند. - تقسیمات منطقه‌ی قاره استرالیا را توضیح می‌کند. - کوه‌های استرالیا را روی نقشه نشان می‌دهد. - در مورد تصاویر درس با شاگردان صحبت می‌کند. - شاگردان را به گروپ‌ها تقسیم می‌کند و وظایف فعالیت صنفی آنها را روشن می‌سازد. - سؤال‌های درس را مطرح می‌کند. - سؤال‌های شاگردان را حل می‌کند. - وظیفه فعالیت خارج از صنف را توصیه می‌کند.

۸. جواب به سؤال‌های متن درس:

- ۱- به چهار مناطق، دشت‌های مرکزی که از آب زیر زمینی فراوانی برخوردار است، فلات غربی که عمدتاً بیابان است، جلگه ساحلی شرقی که در حقیقت دامنه‌های شرقی کوه‌های گریت دیوای دینگ است، ارتفاعات یا کوه‌های شرقی که به گریت دیوای دینگ معروف است.
- ۲- باغ ملی یا پارک ملی (National Park) عبارت از ساحه ارزشمند طبیعی بسته است که حد اقل ده هزار هکتار باشد و توسط دولت محافظت و نگهداری گردد.
- ۳- کوه‌های استرالیا از لحاظ اقتصادی منبع خوبی آبی را تشکیل می‌دهند و همچنان درین منطقه پارک‌های ملی وجود دارد که برای سپورت زمستانی و بازی‌های سکی یک منطقه خوب توریستی و عایداتی بشمار میرود. کوه‌های استرالیا از لحاظ اجتماعی برای سیاحت و تفریح و غیره مسایل مساعد می‌باشد.
- ۴- کوه‌های استرالیا در بعضی موارد مانع عبور و مرور و مشکل ترانسپورتی میشود. این کوه‌ها مناطق خوب برای تفریح و استراحت دارند. همچنان دارای پارک‌های ملی است که برای سپورت زمستانی (بازیهای سکی) یگانه منطقه در استرالیا محسوب میشود.

۹- دانستنی‌ها برای معلم (معلومات و فعالیت‌های اضافی)

قارهٔ استرالیا پست‌ترین و هموارترین سرزمین جهان است. تقریباً ۷۵ درصد این قاره را فلات وسیع و کهن سال‌درب‌گرفته است. جغرافیه‌دانان این کشور را به سه منطقهٔ جغرافیای تقسیم مینمایند:

مناطق مرتفع شرقی، جلگه مرکزی، فلات غربی

آسترالیا بیشتر از دشت‌های وسیع و فلات‌های برآمده تشکیل شده است. مناظر تپه‌ای در شرق آسترالیا قابل توجه است. بلندترین قلهٔ این کوه‌ها در جنوب شرق آسترالیا به نام کوسیسکو است. در اطراف این کوه و همچنان در کوه‌های تاسمانیا، حوضه‌های یخ‌چالی دیده می‌شود که محل تفریح سکی بازان است. فقط دو جهیل آسترالیا، ویکتوریا و تاسمانیا در زمستان یخ می‌بندد که برای سکی بازان جای مناسب می‌باشد.

قسمت شرقی آسترالیا از سرزمین‌های مرتفع تشکیل شده که از کیپ یورک شروع و تا ویکتوریا و تا سمانیا ادامه دارد. کوه‌های این منطقه بنام گریت دیوای دینگ می‌باشد. و مرتفع‌ترین قله آن کوسیسکو نامیده میشود.

فلات غربی تمام مغرب آسترالیا را در بر گرفته ارتفاع متوسط این فلات در حدود ۳۰۰ متر است در برخی نواحی آن قله کوه‌های به چشم می‌خورد مانند کوه بروس در جنوب قاره آسترالیا زمین پست بصورت عمومی از سپر غربی با رشته کوه فلیندرز جدا می‌شود که در حدود ۱۰۰۰ متر ارتفاع دارد.

پلان رهنمای تدریس درس (نزدهم)

وقت تدریس: (دو ساعت درسی)

شرح مطالب	عناوین مطالب
دریاهای استرالیا	۱- موضوع درس
<p>از شاگردان انتظار میرود که در پایان تدریس به اهداف زیر دست یابند:</p> <p>هدف کلی:</p> <p>- آشنایی با دریاهای استرالیا.</p> <p>اهداف جزئی:</p> <p>— آشنایی با اهمیت اقتصادی دریاهای استرالیا ؟</p> <p>— آشنایی با خصوصیات جغرافیایی دریاهای استرالیا.</p> <p>— موقعیت دریاهای استرالیا را بدانند و روی نقشه نشان دهند.</p>	<p>۲- اهداف آموزشی (دانشی، مهارتی، ذهنیتی).</p>
شیوه توضیحی، سؤال و جواب، کار گروهی	۳- روش های تدریس
نقشه طبیعی استرالیا، کتاب درسی، کتاب رهنمای معلم، تخته، تباشیر. در صورت امکان فیلم های جغرافیایی ویدیویی و تلویزیونی، سی دی های کمپیوتری و اینترنت.	۴- سامان، لوازم و مواد ممد درسی
شفاهی، کتبی (سؤالهای کوتاه جواب) ارزیابی فعالیت ها و کار عملی	۵- شیوه ارزیابی
<p>۱۰ دقیقه</p> <p>فعالیت مقدماتی: ادای سلام و احوال پرسى، تنظیم صنف، گرفتن حاضری،</p> <p>ارزیابی درس گذشته، کنترل فعالیت خارج از صنف.</p> <p>ایجاد انگیزه:</p> <p>به نقشه نگاه کنید. در کدام مناطق استرالیا دریاهای زیاد وجود دارد؟</p>	<p>۶- فعالیت های تدریس و آموزش در صنف</p>

وقت به دقیقه	فعالیت‌های یادگیری شاگردان	۷- فعالیت‌های تدریس معلم (آموزش مفاهیم و ارزیابی)
۳۵	<ul style="list-style-type: none"> - به توضیحات معلم گوش می‌دهند. - موقعیت دریاها را روی نقشه تثبیت می‌کنند. - در مورد تصاویر بحث می‌کنند. - در گروپ‌ها فعالیت داخل صنف را اجرا می‌کنند. - سؤال‌ها را جواب می‌دهند. - مشکلات خود را می‌گویند. - وظیفه فعالیت خارج از صنف را یاد داشت می‌گیرند. 	<ul style="list-style-type: none"> - محتوای درس نهم را معرفی می‌کند. - دریاها را استرالیا را معرفی و توضیح می‌کند. - دریاها را استرالیا را روی نقشه نشان می‌دهد. - در مورد تصاویر درس با شاگردان صحبت می‌کند. - شاگردان را بخاطر انجام فعالیت داخل صنف در گروپ‌ها تنظیم می‌کند. - از کار گروپی نظارت می‌کند. - سؤال‌های درس را مطرح می‌کند. - سؤال‌های شاگردان را حل می‌کند. - وظیفه فعالیت خارج صنف را توصیه می‌کند.

۸. جواب به سؤال‌های متن درس:

- ۱- تا حدودی زیادی آبهای زیر زمینی مشکلات مردم را مرفوع می‌سازد. بزرگترین حوزه آب‌های زیر زمینی در جهان حوزه بزرگی است در استرالیا که از خلیج کارپنتاریا تا حوزه دارلینگ گسترش یافته است.
- ۲- دریاها شمال و شمال شرق استرالیا عبارت اند از میشل و فلیندرز و همچنان در شمال استرالیا دریاها مانند ویکتوریا، دلی و اورد.
- ۳- جریان اعظمی آب دریای استرالیا در تابستان می‌باشد.
- ۴- زیرا که آب دریاها استرالیا اکثراً در اثر باران‌ها و تا حدودی در اثر ذوب برف‌های آلپ بوجود می‌آید. به همین علت دبت آبی اعظمی در تابستان می‌باشد یعنی زمانی که سطح آب در دریاها موری و دارلینگ بالا رفته به دشت هموار سرازیر شده و گاهی باعث تخریبات نیز می‌گردد.
- ۵- از آب دریاها موری و دارلینگ در آبیاری زمین‌ها استفاده به عمل می‌آید.

دریاها:

موقعیت جغرافیایی خاص قاره اقیانوسیه سبب شده است که درین منطقه جهان دریاهاى متعددى جریان یابند، زیرا به لحاظ محصور بودن در میان آب ابحار و نیز بهره گیری از رطوبت زیاد آب ابحار و بحیره‌ها، باران در مناطق و جزایر مختلف این قاره زیاد می‌بارد. منطقه آبگیر این دریاها اغلب ارتفاعاتی است که در جزایر وجود دارد. نباید فراموش کرد که در جزیره استرالیا به سبب وسعت زیاد این جزیره دریاهاى نسبتاً طولانی تر وجود دارند، در سایر جزایر به سبب کمی وسعت، طول دریاها کوتاه است. مهم ترین دریاهاى استرالیا عبارت اند از:

دارلینگ (Darling) که به خلیج استرالیا می‌ریزد.

دریای لاچ لن (Lachlan) که به رود دارلینگ می‌پیوندد.

دریای فلیندرز (Flinders) که به خلیج کارپنتاریا می‌ریزد.

رود فورس کو (Fortes cue) که به اوقیانوس هند می‌ریزد.

دریای مور چی سون (Murchison) که به اقیانوس هند می‌ریزد.

پلان رهنمای تدریس درس (بیستم)

وقت تدریس: (یک ساعت درسی)

شرح مطالب	عناوین مطالب
جهیل های آسترالیا	۱- موضوع درس
<p>از شاگردان انتظار میرود که در پایان تدریس به اهداف زیر دست یابند:</p> <p>هدف کلی:</p> <p>- آشنایی با جهیل های قاره آسترالیا.</p> <p>اهداف جزئی:</p> <p>- آشنایی به مهمترین و بزرگترین جهیل نمک دار آسترالیا.</p> <p>- موقعیت جهیل های آسترالیا را بدانند و روی نقشه نشان دهند.</p>	<p>۲- اهداف آموزشی (دانشی، مهارتی، ذهنیتی).</p>
شیوه توضیحی، سؤال و جواب، فعالیت انفرادی و گروهی	۳- روش های تدریس
نقشه طبیعی آسترالیا، کتاب درسی، رهنمای معلم، تخته، تباشیر و در صورت امکان فلم های جغرافیایی ویدیویی و تلویزیونی، سی دی های کمپیوتر و انترنت.	۴- سامان، لوازم و مواد ممد درسی
شفاهی، کتبی (سؤالهای کوتاه جواب)، ارزیابی فعالیت ها	۵- شیوه ارزیابی
<p>۱۰ دقیقه</p> <p>فعالیت مقدماتی: ادای سلام و احوال پرسی، تنظیم صنف، گرفتن حاضری،</p> <p>ارزیابی درس گذشته، کنترل نتیجه فعالیت خارج از صنف.</p> <p>ایجاد انگیزه:</p> <p>جهیل ها در کدام بخش آسترالیا موقعیت دارند؟</p>	<p>۶- فعالیت های تدریس و آموزش در صنف</p>

وقت به دقیقه	فعالیت‌های یادگیری شاگردان	۷- فعالیت‌های تدریس معلم (آموزش مفاهیم و ارزیابی)
۳۵	<ul style="list-style-type: none"> - به توضیحات معلم گوش می‌دهند. - جهیل‌ها را روی نقشه تثبیت می‌کنند. - در مورد تصاویر بحث می‌کنند. - در گروپ‌ها فعالیت داخل صنف را اجرا می‌کنند. - سؤال‌ها را جواب می‌دهند. - سؤال‌ها را مطرح می‌کنند. - وظیفه فعالیت خارج از صنف را یادداشت می‌گیرند. 	<ul style="list-style-type: none"> - محتوای درس بیستم را معرفی می‌کند. - جهیل‌های استرالیا را معرفی و توضیح می‌کند. - جهیل‌های استرالیا را روی نقشه نشان می‌دهد. - در مورد تصاویر درس با شاگردان صحبت می‌کند. - شاگردان را بخاطر انجام فعالیت داخل صنف در گروپ‌ها تنظیم می‌کند. - از کار گروپی نظارت می‌کند. - سؤال‌های درس را مطرح می‌کند. - سؤال‌های شاگردان را حل می‌کند. - وظیفه فعالیت خارج صنف را توصیه می‌کند.

۸. جواب به سؤال‌های متن درس:

- ۱- پایین‌ترین نقطه استرالیا در جهیل ایر موقعیت دارد.
- ۲- جهیل‌های استرالیا ایر، تورنس، گایردنر، کارنگی، بارلی، مور و غیره می‌باشد.
- ۳- بعضاً به علت گرمای شدید آب این جهیل‌ها تبخیر شده و خشک می‌گردند و جهیل‌ها به جهیل‌های نمکسار تبدیل می‌شوند.

جهیل‌ها: در جزیرهٔ بزرگ استرالیا جهیل‌های زیادی وجود دارد که این چنین جهیل‌ها در سایر جزایر اقیانوسیه وجود ندارد که تعداد زیادی آنها پس از باریدن باران‌ها پر از آب می‌شوند.

این جهیل‌ها بیشتر در قسمت‌های جنوب و جنوب غرب استرالیا وجود دارند. جهیل مهم استرالیا ایرنام دارد، که در جنوب غرب منطقه ارتزین (آبهای زیر زمینی) قرار گرفته و جمعیت کمی در اطراف آن سکونت دارند زیرا این جهیل اغلب خشک و سطح آن پوشیده از قشر نمک است. علاوه از جهیل‌های فوق‌الذکر جهیل‌های دیگری. مانند: کارنگی، بارلی، مور، ایر، فروم، گریگوری، کاری و غیره نیز در استرالیا وجود دارد.

پلان رهنمای تدریس درس (بیست و یکم)

وقت تدریس: (یک ساعت درسی)

شرح مطالب	عناوین مطالب
اقلیم آسترالیا	۱- موضوع درس
<p>از شاگردان انتظار میرود که در پایان تدریس به اهداف زیر دست یابند:</p> <p>هدف کلی:</p> <p>آشنایی با اقلیم قاره آسترالیا.</p> <p>اهداف جزئی:</p> <ul style="list-style-type: none"> - آشنایی با فصول مختلف سال در قاره آسترالیا. - آشنایی با مشخصات اقلیمی آسترالیا. - آشنایی با تقسیم بندی مناطق اقلیمی آسترالیا. - مناطق مهم اقلیمی را روی نقشه تثبیت و نشان دهند. 	۲- اهداف آموزشی (دانشی، مهارتی، ذهنیتی).
شیوه توضیحی، کار انفرادی، سؤال و جواب، فعالیت گروهی.	۳- روش های تدریس
نقشه طبیعی و مناطق اقلیمی آسترالیا، کتاب درسی، رهنمای معلم، تخته، تباشیر و در صورت امکان فلم های جغرافیایی و ویدیویی و تلویزیونی، سی دی های کمپیوتر و انترنت.	۴- سامان، لوازم و مواد ممد درسی
شفاهی، کتبی (سؤالهای کوتاه جواب)، ارزیابی فعالیت ها	۵- شیوه ارزیابی
<p>فعالیت مقدماتی: ادای سلام و احوال پرسى، تنظیم صنف، گرفتن حاضری،</p> <p>ارزیابی درس گذشته، کنترل نتیجه فعالیت خارج از صنف</p> <p>ایجاد انگیزه:</p> <p>کدام مناطق آسترالیا اقلیم استوایی و تحت استوایی دارد؟</p>	۶- فعالیت های تدریس و آموزش در صنف

وقت به دقیقه	فعالیت‌های یادگیری شاگردان	۷- فعالیت‌های تدریس معلم (آموزش مفاهیم و ارزیابی)
۳۵	<ul style="list-style-type: none"> - به توضیحات معلم محترم گوش میدهند. - مناطق اقلیمی را روی نقشه تثبیت میکنند. - در گروه‌ها فعالیت داخل صنف را انجام میدهند. - سؤال‌ها را مطرح می‌کنند. - سؤال‌ها را جواب می‌دهند. - وظیفه فعالیت خارج از صنف را یاد داشت می‌گیرند. 	<ul style="list-style-type: none"> - محتوای درس بیست و یکم را معرفی میکند. - خصوصیات اقلیمی هر منطقه استرالیا را توضیح میکند. - مناطق اقلیمی استرالیا را به روی نقشه نشان میدهد. - شاگردان را بخاطر انجام فعالیت داخل صنف در گروه‌ها تنظیم می‌کند. - از کار گروهی نظارت می‌کند. - سؤال‌های درس را مطرح میکند. - سؤال‌های شاگردان را حل می‌کند. - وظیفه فعالیت خارج صنف را توصیه می‌کند.
<p>۸. جواب به سؤال‌های متن درس:</p> <p>۱- ساحات زیادی از مناطق مرکزی و غربی استرالیا اقلیم صحرایی دارد.</p> <p>۲- مناطق کوهستانی استرالیا سالانه به طور اوسط بارنده گی زیاد دارد.</p> <p>۳- خط جدی از میان آن می‌گذرد و دارای تابستان‌های گرم و زمستان‌های معتدل می‌باشد.</p>		

۹- دانستنی‌ها برای معلم (معلومات و فعالیت‌های اضافی)

آسترالیا آب و هوای متنوع و گوناگون دارد. ولی این گوناگونی به علت وجود اقیانوسها و نبودن کوه‌های مرتفع همگون تعدیل می‌شود. رویهم رفته آسترالیا کشوری گرم محسوب می‌شود. مدار خط جدی از میان آن عبور میکند و فصول آن عکس نیمکره شمالی است. در جنوب مدار خط جدی تابستان‌ها گرم و زمستان‌ها معتدل است. حدود $\frac{2}{3}$ مساحت آسترالیا آنچنان خشک است که بدرد فعالیت زراعت نمی‌خورد. در شمال آسترالیا در تابستانها بارانهای موسمی می‌بارد، ولی بادهای باران آور در جنوب این کشور بادهای غربی هستند که در طول زمستان می‌وزد. در برخی نواحی آسترالیا مقدار بارنده گی بسیار کم است و ممکن است باعث بوجود آمدن خشکسالی شود.

پلان رهنمای تدریس درس (بیست و دوم)

وقت تدریس: (یک ساعت درسی)

عناوین مطالب	شرح مطالب
۱- موضوع درس	جغرافیای سیاسی استرالیا
۲- اهداف آموزشی (دانشی، مهارتی، ذهنیتی).	<p>- از شاگردان انتظار میرود که در پایان تدریس به اهداف زیر دست یابند:</p> <p>هدف کلی:</p> <p>- آشنایی با جغرافیای سیاسی استرالیا.</p> <p>اهداف جزئی:</p> <p>- با دولت فدرالی، شاهی مشروطه یا شاهی پارلمانی آشنا شوند.</p> <p>- با تقسیمات سیاسی قاره استرالیا آشنا شوند.</p> <p>- ایالات استرالیا را روی نقشه نشان دهد.</p>
۳- روش های تدریس	شیوه توضیحی، کار انفرادی، سؤال و جواب، فعالیت گروهی.
۴- سامان، لوازم و مواد ممد درسی	نقشه سیاسی براعظم استرالیا، کتاب درسی، کتاب رهنمای معلم، تخته و تباشیر و در صورت امکان فلم های جغرافیایی ویدیویی و تلویزیونی، سی دی های کمپیوتر و انترنت.
۵- شیوه ارزیابی	شفاهی، کتبی (سؤالهای کوتاه جواب، ارزیابی فعالیت ها) کار عملی
۶- فعالیت های تدریس و آموزش در صنف	<p>۱۰ دقیقه</p> <p>فعالیت مقدماتی: ادای سلام و احوال پرسى، تنظیم صنف، گرفتن حاضری،</p> <p>ارزیابی درس گذشته، کنترل نتیجه فعالیت خارج از صنف.</p>
	<p>ایجاد انگیزه:</p> <p>طرز حکومت استرالیا چگونه است؟</p>

وقت به دقیقه	فعالیت‌های یادگیری شاگردان	۷_ فعالیت‌های تدریس معلم (آموزش مفاهیم و ارزیابی)
۳۵	<ul style="list-style-type: none"> - ارتباط درس گذشته و درس جدید را میدانند. - به توضیحات معلم گوش می‌دهند. - ایالات مختلف را روی نقشه تثبیت و تشخیص مینمایند. - در مورد تصاویر بحث می‌کنند. - در گروپ‌ها فعالیت‌های داخل صنف را عملی می‌کنند. - سؤال‌ها را جواب می‌دهند. - مشکلات خود را با معلم محترم مطرح می‌نمایند. - وظیفه فعالیت خارج از صنف را یاد داشت می‌گیرند. 	<ul style="list-style-type: none"> - ارتباط درس گذشته را با درس جدید تأمین کند. - محتوای درس بیست و دوم را معرفی کند. - طرز حکومت و تقسیمات سیاسی استرالیا را توضیح کند. - شهرها و پایتخت آن را معرفی کند. - ایالات مختلف استرالیا را روی نقشه نشان دهد. - در مورد تصاویر درس با شاگردان صحبت کند. - شاگردان را بخاطر فعالیت داخل صنف در گروپ‌ها تنظیم کند. - از کار گروپی نظارت کند. - سؤال‌های درس را مطرح کند. - سؤال‌های شاگردان را حل کند. - وظیفه فعالیت خارج از صنف را توصیه کند.
<p style="text-align: right;">۸. جواب به سؤال‌های متن درس:</p> <p>۱- به شش ایالت، ولز جدید جنوبی، ایالت ویکتوریا، کوینزلند، استرالیای جنوبی، استرالیای غربی، تسمانیا و دو منطقه مستقل پایتخت کانبرا و منطقه شمالی تقسیم گردیده است.</p> <p>۲- استرالیا در سال ۱۹۰۱ م استقلال خود را از انگلستان کسب نموده است.</p> <p>۳- طرز حکومت استرالیا شاهی مشروطه و یا شاهی پارلمانی میباشد.</p> <p>۴- پایتخت استرالیا در قسمت جنوب شرق در ایالت نیوساوت ولز موقعیت دارد.</p>		

۹- دانستنی‌ها برای معلم (معلومات و فعالیت‌های اضافی)

در ۲۸ جنوری سال ۱۷۸۸ م برای اولین بار در استرالیا، یک ((کالونی)) انگلیسی، یعنی اجتماع از اتباع انگلیسی در استرالیا تشکیل شد و این مقدمه ای برای توسعه نفوذ سیاسی و اقتصادی دولت بریتانیای کبیر در سایر نقاط این جزیره بود. این ((کالونی)) در سواحل جنوب شرقی استرالیا که بعدها به یاد بود ملکه ویکتوریا، فرمانروای مقتدر انگلیسی (ویکتوریا) نام گرفته، تأسیس شد و افراد آن عده ای از ماجراجویان، تبعیدیها و محکومین به اعمال شاقه بودند و ۱۱۳ سال بعد، کشور مشترک المنافع استرالیا در حالی که فرمانروای آن را پادشاه یا ملکه انگلیس انتخاب می‌کرد، رسماً تأسیس شد و این تاریخ، روز اول جنوری سال ۱۹۰۱ م بود (اولین روز از اولین سال قرن بیستم) استرالیا، هفت پارلمان دارد که در هر کدام از ایالات، مسایل مربوط به آن ایالت را رسیده گی می‌کند و یک پارلمان عمومی و مشترک در کانبرا واقع شده است که مسایل مربوط به تمام مملکت را رسیده گی می‌کند با این توضیح حکومت استرالیا را میتوان نوع حکومت فدرالی نامید که شبیه امریکا و کانادا می‌باشد.

هر ایالت پاسخگوی تعلیم و تربیت، صحت، امنیت، راه سازی و جاده سازی خود این ایالت است و حکومت مرکزی به اردو (نیروی هوایی، بحری، زمینی)، پست، تلفن و تعیین سیاست در رابطه با کشورهای دیگر، و مسایل نظیر تعیین گمرکات و مالیات بر واردات و غیره می‌پردازد.

بسیاری از مسایل مربوط به زراعت، تجارت، صنعت خدمات را طور مشترک پارلمان هر ایالت و پارلمان عمومی انجام می‌دهند. هنگامی که در ۱۹۰۱ م پارلمان مشترک تأسیس شد بر اثر موافقت همه، کانبرا به پایتخت یا مرکز آن انتخاب گردید.

پلان رهنمای تدریس درس (بیست و سوم)

وقت تدریس: (یک ساعت درسی)

شرح مطالب	عناوین مطالب
جغرافیای بشری آسترالیا	۱- موضوع درس
<p>از شاگردان انتظار میرود که در پایان تدریس به اهداف زیر دست یابند:</p> <p>هدف کلی:</p> <p>- آشنایی با جغرافیای بشری آسترالیا.</p> <p>اهداف جزئی:</p> <p>- با نفوس و نژاد مردم آسترالیا آشنا شوند.</p> <p>- با تراکم نفوس در مناطق مختلف آسترالیا آشنا شوند.</p> <p>- با مهاجرین جدید و فیصدی نژادهای مختلف در آسترالیا آشنا شوند.</p> <p>- تراکم نفوس را در مناطق مختلف آسترالیا روی نقشه نشان دهند.</p>	<p>۲- اهداف آموزشی (دانشی، مهارتی، ذهنیتی).</p>
شیوه توضیحی، کار انفرادی، سؤال و جواب، فعالیت گروهی.	۳- روش های تدریس
نقشه تراکم نفوس آسترالیا، کتاب درسی، کتاب رهنمای معلم، تخته و تباشیر و در صورت امکان فلم های جغرافیایی ویدیویی و تلویزیونی، سی دی های کمپیوتر و انترنت.	۴- سامان، لوازم و مواد ممد درسی
شفاهی، کتبی (سؤالهای کوتاه جواب، ارزیابی فعالیت ها) و کار عملی	۵- شیوه ارزیابی
<p>۱۰ دقیقه</p> <p>فعالیت مقدماتی: ادای سلام و احوال پرسی، تنظیم صنف، گرفتن حاضری،</p> <p>ارزیابی درس گذشته، کنترل نتیجه فعالیت خارج از صنف</p> <p>ایجاد انگیزه:</p> <p>در کدام مناطق آسترالیا تراکم نفوس بیشتر است؟</p>	<p>۶- فعالیت های تدریس و آموزش در صنف</p>

وقت به دقیقه	فعالیت‌های یادگیری شاگردان	۷_ فعالیت‌های تدریس معلم (آموزش مفاهیم و ارزیابی)
۳۵	<ul style="list-style-type: none"> - به توضیحات معلم گوش دهند. - تراکم نفوس را روی نقشه تثبیت و تشخیص نمایند. - در مورد تصاویر بحث کنند. - در گروپ‌ها فعالیت‌های داخل صنف را عملی کنند. - سؤال‌ها را مطرح کنند. - سؤال‌ها را جواب دهند. - وظیفه فعالیت خارج از صنف را یاد داشت می‌گیرند. 	<ul style="list-style-type: none"> - محتوای درس بیست و سوم را معرفی کند. - تراکم نفوس را در مناطق مختلف استرالیا توضیح دهد. - مراکزی را که تراکم نفوس در آن بیشتر است روی نقشه نشان دهد. - در مورد تصاویر درس با شاگردان صحبت کند. - شاگردان را بخاطر فعالیت داخل صنف در گروپ‌ها تنظیم کند. - از کار گروپی نظارت کند. - سؤال‌های درس را مطرح کند. - سؤال‌های شاگردان را حل کند. - وظیفه فعالیت خارج صنف را توصیه کند.
<p>۸. جواب به سؤال‌های متن درس:</p> <p>۱- از جنوب شرق آسیا به استرالیا مهاجرت کرده اند تعداد آنها به (۶۰۰۰۰) نفر می‌رسد.</p> <p>۲- اکثریت نفوس فعلی استرالیا را سفید پوستان اروپایی به خصوص انگلیسها تشکیل میدهند.</p> <p>۳- نفوس افغانستان در سال ۲۰۰۵ میلادی بیش از ۲۵ میلیون و مساحت آن به ۶۵۲ هزار کیلومتر مربع - نفوس استرالیا در سال ۲۰۰۵ میلادی بیش از ۲۰ میلیون نفر و مساحت آن بیش از ۷ میلیون کیلومترمربع میباشد. افغانستان کشوری محاط به خشکه، استرالیا یک قاره یا یک جزیره بزرگ است که نسبت به نفوس آن مساحت آن زیاد می‌باشد.</p>		

۹- دانستنی‌ها برای معلم (معلومات و فعالیت‌های اضافی)

بومیان استرالیا:

نخستین ساکنان استرالیا را بومیان تشکیل می‌دهند که از جنوب شرق آسیا بدانجا مهاجرت کرده‌اند. جزیره تاسمانی پراکنده شده بودند. و به ویژه در مناطق مرکزی استرالیا که کاملاً خشک است حیات بسر می‌بردند.

گمان می‌رود که بومیان استرالیایی سی هزار سال قبل به این سرزمین وارد شده باشند در سال‌های ۱۷۰۰ م حدودی دو هزار تن از بومیان در جزیره تاسمانی بسر می‌بردند. با شروع اکتشافات سفید پوستان در دو صد سال قبل و وقوع جنگ بین آنان و بومیان استرالیا، تعداد جمعیت بومیان روبه کاهش گذاشت در آن زمان جمعیت بومیان استرالیا به ۳۰۰ هزار نفر می‌رسید که به ۵۵۰ قبیله تقسیم شده بودند و هر قبیله از چندین طایفه تشکیل می‌شد که بین هر طایفه نیز. بین ۳۰ تا ۶۰ نفر جمعیت داشت با افزایش تعداد اروپاییان در استرالیا، بومیان مناطق شکار خود را از دست دادند و امروز بسیاری از آنان به سبک سنتی خویش به زنده گی در ۳۵۰ محدوده بومی ادامه می‌دهند برخی دیگر نیز در مراکز پرورش گوسفند و گاو مشغول شده‌اند و برخی روانه شهرها شده‌اند.

نژاد انگلوساکسون (شاخه از نژاد سفید) سیاه پوست (بومیان) و تعدادی از نژادها و دسته‌های دیگر نیز در استرالیا زنده گی می‌کنند.

قرار احصائیه سال ۲۰۰۱ م نژاد سفید پوست در استرالیا ۹۲٪، آسیایی ۶٪ و بومیان استرالیایی ۲٪ نفوس استرالیا را تشکیل می‌دهد.

پلان رهنمای تدریس درس (بیست و چهارم)

وقت تدریس: (یک ساعت درسی)

شرح مطالب	عناوین مطالب
دین و زبان آسترالیا	۱- موضوع درس
<p>از شاگردان انتظار می‌رود که در پایان تدریس به اهداف زیر دست یابند:</p> <p>هدف کلی:</p> <p>آشنایی با دین و زبان مردمان آسترالیا.</p> <p>اهداف جزئی:</p> <ul style="list-style-type: none"> - با ادیان مختلف در براعظم آسترالیا آشنا شوند. - با زبان‌های متنوع در براعظم آسترالیا آشنا شوند. - ساحه سکونت پیروان ادیان مختلف را در آسترالیا روی نقشه نشان دهند. 	۲- اهداف آموزشی (دانشی، مهارتی، ذهنیتی).
شیوه توضیحی، کار انفرادی، سؤال و جواب، فعالیت گروهی.	۳- روش‌های تدریس
نقشه ادیان آسترالیا، کتاب درسی، کتاب رهنمای معلم، تخته و تباشیر و در صورت امکان فلم‌های جغرافیایی ویدیویی و تلویزیونی، سی دی‌های کمپیوتر و انترنت.	۴- سامان، لوازم و مواد ممد درسی
شفاهی، کتبی (سؤالهای کوتاه جواب، ارزیابی فعالیت‌ها) کار عملی	۵- شیوه ارزیابی
<p>فعالیت مقدماتی: ادای سلام و احوال پرسى، تنظیم صنف، گرفتن حاضری،</p> <p>ارزیابی درس گذشته، کنترل نتیجه فعالیت خارج از صنف.</p> <p>ایجاد انگیزه:</p> <p>کدام دین در آسترالیا پیروان بیشتری دارد؟</p>	۶- فعالیت‌های تدریس و آموزش در صنف

۱۰ دقیقه

وقت به دقیقه	فعالیت‌های یادگیری شاگردان	۷ فعالیت‌های تدریس معلم (آموزش مفاهیم و ارزیابی)
۳۵	<ul style="list-style-type: none"> - ارتباط درس گذشته و جدید را می‌یابند. - به توضیحات معلم گوش می‌دهند. - ساحه سکونت پیروان ادیان مختلف را روی نقشه می‌بینند. - در مورد تصاویر بحث می‌کنند. - در گروپ‌ها فعالیت‌های داخل صنف را اجرا می‌کنند. - سؤال‌ها را جواب می‌دهند. - وظیفه فعالیت خارج از صنف را یاد داشت می‌گیرند. 	<ul style="list-style-type: none"> - ارتباط درس گذشته را با درس جدید تأمین مینماید. - محتوای درس بیست و چهارم را معرفی میکند. - درباره ادیان و زبان‌های استرالیایی توضیحات میدهد. - ساحه سکونت پیروان ادیان مختلف را روی نقشه نشان میدهد. - مراکزی که در آن پیروان ادیان مختلف پراکنده شده اند روی نقشه نشان میدهد. - شاگردان را بخاطر فعالیت داخل صنف در گروپ‌ها تنظیم می‌کند. - از کار گروپی نظارت می‌کند. - سؤال‌های درس را مطرح می‌کند. - سؤال‌های شاگردان را حل می‌کند. - وظیفه فعالیت خارج صنف را توصیه می‌کند.
<p>۸. جواب به سؤال‌های متن درس:</p> <p>۱- لسان رسمی آسترالیا لسان انگلیسی است، آسترالیا قبلاً مستعمره انگلستان بود و امروز بصورت یک دولت مستقل میباشد و از جمله کا منولت انگستان است. تعداد کسانی که به لسان انگلیسی تکلم میکنند بیشتر است.</p> <p>۲- در آسترالیا دین عیسوی پیروان بیشتر دارد.</p> <p>۳- از مناطق مختلف اسلامی به آسترالیا مهاجرت کرده اند مانند کشورهای اندونیزیا، مالیزیا، پاکستان، ایران، افغانستان و ممالک عربی.</p>		

۹- دانستنی‌ها برای معلم (معلومات و فعالیت‌های اضافی)

دین و زبان:

دین عیسوی در قسمت‌های مختلف قاره استرالیا پیروان زیاد دارد، سکنه بیشتر استرالیا رامهاجرین تشکیل می‌دهند که از بسیاری نقاط جهان به آنجا مهاجرت نموده و مقیم شده‌اند زیرا پیروان هر سه مذهب دین عیسوی مانند: (کاتولیک، پروتستان و ارتودوکس) در میان سکنه آن جزیره یافت می‌شود. منتها پیروان مذهب پروتستان بیشتر و پیروان مذهب ارتودوکس کمتر است و علت آن اینست که قاره استرالیا مدت طولانی متعلق به دولت انگلستان بوده و چون مذهب رسمی انگلیس‌ها (انگلیکان) که نوعی از (پروتستان) است، پیروان مذهب انگلیکان (یا مذهب انگلیس) بیشتر از سایر پیروان مذاهب است.

هم‌چنان در استرالیا زبان‌های مختلفی وجود دارد که گاهی این زبانها از یک ریشه و گاهی بکلی از هم متمایز اند در میان همه زبانها انگلیسی گوینده گان بیشتر دارد در قسمت از جزایر غربی به زبان اندونیزیایی صحبت می‌شود علت آن اینست که اندونیزیا به قدری به اقیانوسیه نزدیک است که حتی یکی از جزایر آن بنام گینه جدید میان استرالیا و اندونیزیا مشترک است در میان همه زبان‌های بومی اقیانوسیه زبان (پولی نزی) صحبت کننده گان بیشتر دارد.

قرار احصائیه‌های سال ۲۰۰۱م تعداد مسیحی در استرالیا ۶۸٪، مسلمان ۱٫۵٪، بودائی ۱٫۹٪، هندو ۰٫۵٪ و بقیه ۲۸٫۱ فیصد می‌باشد.

پلان رهنمای تدریس درس (بیست و پنجم)

وقت تدریس: (دو ساعت درسی)

شرح مطالب	عناوین مطالب
جغرافیای اقتصادی	۱- موضوع درس
<p>از شاگردان انتظار میرود که در پایان تدریس به اهداف زیر دست یابند:</p> <p>هدف کلی:</p> <p>- آشنایی با جغرافیای اقتصادی استرالیا.</p> <p>اهداف جزئی:</p> <ul style="list-style-type: none"> - با بخش‌های مختلف اقتصاد استرالیا آشنا شوند. - با زراعت و مالداری استرالیا آشنا شوند. - با محصولات زراعتی و مالداري استرالیا آشنا شوند. - ساحات رشد نباتات مختلف استرالیا را به روی نقشه نشان داده بتوانند. 	۲- اهداف آموزشی (دانشی، مهارتی، ذهنیتی).
توضیحی، کار گروهی، مباحثه و سؤال و جواب.	۳- روش‌های تدریس
کتاب درسی، کتاب رهنمای معلم، نقشه نباتات استرالیا، تخته و تباشیر و در صورت امکان فلم‌های جغرافیایی و ویدیویی، سی دی‌های کمپیوتری و انترنت.	۴- سامان، لوازم و مواد ممد درسی
شفاهی، کتبی، سؤالهای کوتاه جواب، ارزیابی فعالیت‌ها) و کار عملی	۵- شیوه ارزیابی
<p>فعالیت مقدماتی: ادای سلام و احوال پرسى، تنظیم صنف، گرفتن حاضری،</p> <p>ارزیابی درس گذشته، کنترل فعالیت خارج از صنف.</p> <p>ایجاد انگیزه:</p> <p>اشاره به نقشه اقتصادی استرالیا و یا نشان دادن کدام تصویر و یا مطرح کردن سؤال زیر:</p> <p>علایم پیشرفت اقتصادی استرالیا را در چه می‌بینید؟</p>	۶- فعالیت‌های تدریس و آموزش در صنف

وقت به دقیقه	فعالیت‌های یادگیری شاگردان	۷ فعالیت‌های تدریس معلم (آموزش مفاهیم و ارزیابی)
۳۵	<ul style="list-style-type: none"> - درس جدید را خاموشانه مطالعه میکنند و لغات مشکل را یادداشت میکنند. - به توضیحات معلم گوش میدهند. - نقشه را می‌بینند و مطالعه میکنند. - شاگردان در گروه‌ها فعالیت داخل صنف را اجرا میکنند و باهم مشوره کرده نتیجه بحث خود را پیش روی صنف ارائه می‌کند. - شاگردان وظیفه فعالیت خارج از صنف را یاد داشت میگیرند. 	<ul style="list-style-type: none"> - نوشتن عنوان درس جدید روی تخته. - مطالعه خاموشانه درس جدید. - بخش‌های مهم درس جدید را روی تخته می‌نویسد. - محتوای جغرافیای اقتصادی، پیشرفت اقتصادی استرالیا و زراعت و مالداري را توضیح می‌کند. - ساحات نباتات مختلف را روی نقشه نشان میدهد. - در مورد تصاویر درس با شاگردان صحبت می‌کند. - شاگردان را بخاطر انجام فعالیت داخل صنف در گروه‌ها تنظیم می‌کند. - از کار گروهی نظارت می‌کند. - وظیفه فعالیت خارج از صنف را توصیه می‌کند.
<p align="center">۸. جواب به سؤال‌های متن درس:</p> <p>۱: وجود علفچرها و چمنزارهای وسیع طبیعی که در حدود ۳۴ فیصد کل مساحت استرالیا را پوشانیده اند سبب توسعه و رواج کامل مالداري در این جزیره بزرگ شده است.</p> <p>۲: محصولات زراعتی نواحی معتدل عبارت انداز: جواری، شفتالو، سیب و ناک که از سواحل جنوب شرق جزیره تسمانیا به دست می‌آید.</p> <p>۳: مهمترین محصولات زراعتی و مالداري استرالیا عبارت از پشم، گوشت، و گندم میباشد.</p>		

۹- دانستنی‌ها برای معلم (معلومات و فعالیت‌های اضافی)

اقتصاد استرالیا پیشرفت زیادی در عرصه‌های مختلف مانند زراعت، مالداری، معادن، صنعت و تجارت نموده است. در قسمت زراعت سیستم آبیاری و مکانیزه رشد زیادی نموده است که از جمله کشورهای مهم تولید کننده گندم بشمار میرود.

استرالیا دارای معادن طلا، زغال سنگ، سرب، یورانیوم، مس، بوکسیت و غیره میباشد.

استرالیا برای سالیان متمادی بر مالداری استوار بود مناطق حوالی دریا‌های موری و دارلینگ در جنوب شرقی، سرزمین علفزاری مناسب پرورش مالداری بود. این مناطق بعدها به مرکز پرورش گوسفند توسعه یافت و حالا حدود ۱۷۵ میلیون گوسفند در نیوساوت ویلز یافت میشود.

امروز مراکز پرورش رمه‌ها از این مناطق به نواحی کوینزلند انتقال یافته است که بر علاوه گوسفند پرورش گاو نیز در قسمت‌های جنوبی کوینزلند که بازارهای محلی وسیع دارد توسعه یافته است. موقعیت استرالیا و احتیاج انگلستان به پشم گوسفند بخصوص از هنگامی که کارخانه‌های پشمینه بافی در انگلستان شروع به کار کرد و از طرفی نیاز به گوشت گوسفند که همیشه برای انگلستان مهم بوده است، باعث پیشرفت مالداری استرالیا گردیده است.

پلان رهنمای تدریس درس (بیست و ششم)

وقت تدریس: (دو ساعت درسی)

شرح مطالب	عناوین مطالب
معادن و صنایع آسترالیا	۱- موضوع درس
<p>از شاگردان انتظار میرود که در پایان تدریس به اهداف زیر دست یابند:</p> <p>هدف کلی:</p> <p>آشنایی با معادن و صنایع آسترالیا.</p> <p>اهداف جزئی:</p> <ul style="list-style-type: none"> - با انواع معادن آسترالیا آشنا شوند. - انواع صنایع آسترالیا را نام گرفته بتوانند. - با پیشرفت صنایع آسترالیا آشنا شوند. - در نقشه معادن و راه‌های آسترالیا، مناطقی که در آن معادن مختلف وجود دارند تثبیت و نشان داده بتوانند. 	<p>۲- اهداف آموزشی (دانشی، مهارتی، ذهنیتی).</p>
توضیحی، کار گروهی و انفرادی، مباحثه، سؤال و جواب.	۳- روش‌های تدریس
<p>کتاب درسی، کتاب رهنمای معلم، نقشه معادن و صنایع آسترالیا، تخته و تباشیر و در صورت امکان فلم‌های جغرافیایی ویدیویی و تلویزیونی، سی دی‌های کمپیوتر و اینترنت.</p>	۴- سامان، لوازم و مواد مورد درسی
شفاهی، کتبی (سؤالات کوتاه جواب، ارزیابی فعالیت‌ها) و کار عملی	۵- شیوه ارزیابی
<p>۱۰ دقیقه</p> <p>فعالیت مقدماتی: ادای سلام و احوال پرسى، تنظیم صنف، گرفتن حاضری،</p> <p>ارزیابی درس گذشته، کنترل نتیجه فعالیت خارج از صنف.</p> <p>ایجاد انگیزه:</p> <p>وضع معادن و صنایع در آسترالیا چگونه است ؟</p>	<p>۶- فعالیت‌های تدریس و آموزش در صنف</p>

وقت به دقیقه	فعالیت‌های یادگیری شاگردان	۷_ فعالیت‌های تدریس معلم (آموزش مفاهیم و ارزیابی)
۳۵	<ul style="list-style-type: none"> - تأمین ارتباط درس جدید را با درس گذشته می‌یابند. - درس جدید را خاموشانه مطالعه میکنند و لغات مشکل را یادداشت میکنند. - به توضیحات معلم محترم گوش میدهند. - نقشه را می‌بینند و مطالعه میکنند. - در گروپ‌ها فعالیت داخل صنف را اجرا میکنند و باهم مشوره کرده نتیجه بحث خود را پیش روی صنف ارائه می‌کنند. - به سؤال‌های درس جواب میدهند. - سؤال‌ها و مشکلات خویش را مطرح میکنند. - وظیفه فعالیت خارج از صنف را یاد داشت میگیرند. 	<ul style="list-style-type: none"> - تأمین ارتباط درس جدید با درس گذشته. - عنوان درس جدید را روی تخته مینویسد. - مطالعه خاموشانه درس جدید را توصیه میکند. - بخش‌های مهم درس جدید را روی تخته می‌نویسد. - محتوای معادن و صنایع را توضیح می‌کند. - مناطق معدنی استرالیا را در نقشه نشان میدهد. - در مورد تصاویر درس با شاگردان صحبت می‌کند. - شاگردان را بخاطر انجام فعالیت داخل صنف در گروپ‌ها تنظیم می‌کند. - از کار گروپی نظارت می‌کند. - سؤال‌های درس را مطرح می‌کند. - وظیفه فعالیت خارج صنف را توصیه می‌کند.

۸. جواب به سؤال‌های متن درس:

- ۱- یوآرنیوم در ایالات نیو ساوت ویلز و منطقه شمالی وجود دارد.
- ۲- معادن آهن در ایالات استرالیای غربی و استرالیای جنوبی قرار دارند.
- ۳- صنایع استرالیا بیشتر در نواحی متمرکز هستند که امکانات اولیه برای ایجاد صنایع موجود بوده و به خصوص در نواحی که بازارهای وسیع خرید و مصرف در آن جاها وجود دارد؛ مانند: ایالت نیوساوت ولز و غیره.

۹- دانستنی‌ها برای معلم (معلومات و فعالیت‌های اضافی)

از دهه ۱۹۵۰م به بعد زمین‌شناسان به اکتشافات مواد معدنی استرالیا پرداخته‌اند و اکتشافات و استخراج معادن روز به روز وسعت بیشتری پیدا میکند امروز استرالیا یکی از کشورهای عمده تولید کننده و صادر کننده مواد معدنی محسوب میگردد. این کشور دومین تولید کننده سنگ آهن؛ همچنین بزرگترین تولید کننده بوکسیت جهان است که برای تولید المونیم مورد استفاده قرار می‌گیرد. سایر مواد معدنی که در استرالیا استخراج میشوند، عبارت‌اند از طلا، نکل، مس، سرب، تیتانیم و اخیراً منابع یورانیوم در شمال این کشور کشف شده است و این کشور پس از آمریکا دومین ذخایر بزرگ یورانیوم جهان را در اختیار دارد. مهمترین منطقه نفتی استرالیا در تنگه باس قرار دارد.

از جنگ جهانی دوم به بعد صنایع استرالیا به پیشرفت‌های بزرگی نایل شده‌اند. صنایع قدیمی این کشور برپایه محصولات حیوانی بنا شده بود ولی در حال حاضر افزایش سریعی در صنایع کالاهای مصرفی و صنایع سنگین دیده میشود. طور مثال در ظرف سی سال اخیر تولید فولاد کشور به شش برابر افزایش یافته است. صنایع آهن و فولاد استرالیا عمدتاً در نیوساوت ویلز مستقر شده‌اند. علاوه بر فولاد صنایع مهندسی و کاغذ سازی، صنایع عمده شامل مواد غذایی، کیمیاوی و منسوجات است.

صنایع کیمیاوی از منابع محلی مانند زغال سنگ و شیرۀ قند و نمک و گوگرد، مواد اصلی کیمیاوی لازم را برای مواد منفجره، پلاستیک و کود کیمیاوی فراهم می‌نمایند و صنایع تکه بافی قادر است به منابع محلی متکی باشد.

پلان رهنمای تدریس درس (بیست و هفتم)

وقت تدریس: (یک ساعت درسی)

عناوین مطالب	شرح مطالب
۱- موضوع درس	جغرافیای مواصلاتی
۲- اهداف آموزشی (دانشی، مهارتی، ذهنیتی).	<p>از شاگردان انتظار میرود که در پایان تدریس به اهداف زیر دست یابند:</p> <p>هدف کلی:</p> <p>آشنایی با جغرافیای مواصلاتی استرالیا.</p> <p>اهداف جزئی:</p> <ul style="list-style-type: none"> - به مواصلات استرالیا آشنا شوند. - درباره ترانسپورت هوایی، زمینی و آبی استرالیا معلومات حاصل نمایند. - راه‌های ترانسپورتی استرالیا را روی نقشه نشان داده بتوانند.
۳- روش‌های تدریس	تشریح، کار گروهی، مباحثه و سؤال و جواب.
۴- سامان، لوازم و مواد ممد درسی	کتاب درسی، کتاب رهنمای معلم، نقشه مواصلاتی استرالیا، تخته و تباشیر و در صورت امکان فلم‌های جغرافیایی ویدیویی و تلویزیونی، سی دی‌های کمپیوتر و انترنت.
۵- شیوه ارزیابی	شفاهی، کتبی، (سؤالهای کوتاه جواب، ارزیابی فعالیت‌ها) و کار عملی
۶- فعالیت‌های تدریس و آموزش در صنف	<p>فعالیت مقدماتی: ادای سلام و احوال پرسى، تنظیم صنف، کنترل حاضری و فعالیت خارج از صنف ارزیابی درس گذشته.</p>
	<p>ایجاد انگیزه:</p> <p>نشان دادن یک تصویر درس و نظر خواستن درباره آن و یا مطرح کردن سؤال زیر:</p> <p>ترانسپورت زمینی، آبی و هوایی استرالیا در کدام سطح است؟</p>

وقت به دقیقه	فعالیت‌های یادگیری شاگردان	۷_ فعالیت‌های تدریس معلم (آموزش مفاهیم و ارزیابی)
۳۵	<ul style="list-style-type: none"> - درس جدید را خاموشانه مطالعه میکنند و تفاوت اصطلاحات مشکل را یادداشت میکنند. - به توضیحات معلم محترم گوش میدهند. - نقشه را می‌بینند و مطالعه میکنند. - در گروپ‌ها فعالیت داخل صنف را اجرا میکنند و باهم مشوره کرده نتیجه بحث خود را پیش روی صنف ارائه می‌کنند. - وظیفه فعالیت خارج از صنف را یاد داشت میگیرند. 	<ul style="list-style-type: none"> - عنوان درس جدید را روی تخته می‌نویسد. - مطالعه خاموشانه درس جدید را توصیه می‌کند. - بخش‌های مهم درس جدید را روی تخته می‌نویسد. - لغات و اصطلاحات مشکل را حل می‌کند. - محتوای مواصلات را توضیح می‌کند. - خطوط مهم مواصلاتی را روی نقشه مواصلات استرالیا نشان میدهد. - در مورد تصاویر درس با شاگردان صحبت می‌کند. - شاگردان را بخاطر انجام فعالیت داخل صنف در گروپ‌ها تنظیم می‌کند. - وظیفه فعالیت خارج صنف را توصیه می‌کند.
<p align="right">۸. جواب به سؤال‌های متن درس:</p> <p>۱- استرالیا دارای راه‌های مواصلاتی ذیل مانند : آبی، هوایی و زمینی (راه آهن و موتررو) میباشد.</p> <p>۲- تمام انواع ترانسپورت در استرالیا از پیشرفت خوب برخوردار است اما بطور نسبی راه‌های آهن و آبی برای حمل و نقل در استرالیا اهمیت زیاد دارد.</p> <p>۳- ترانسپورت هوایی در استرالیا میان شهرهای ازهم دور افتاده قابل اهمیت زیاد بوده و پیشرفت خوب کرده است.</p>		

۹- دانستنی‌ها برای معلم (معلومات و فعالیت‌های اضافی)

در استرالیا انواع مختلف ترانسپورت مانند ترانسپورت هوایی، آبی و زمینی (خطوط ریل و سرک‌ها) وجود دارد.

در استرالیا پنج شهر بزرگ بنادر بحری هستند و هر یک از آنها مرکز یکی از ایالات استرالیا است.

یکی از علل مدنیت شگفت انگیز استرالیا و تمرکز نفوس مدنی آن در شهرهای بندری کیفیت فوق العاده تجارتي

اقتصاد استرالیا است. مقدار زیادی از محصولات نواحی روستایی استرالیا از طریق بحر صادر می‌شود و بخش

مهمی از اجناس مربوط به تجارت داخلی آن کشور توسط کشتی‌های ساحلی از بندری به بندر دیگر ارسال می

گردد. البته درانتقال اموال تجارتي باید تذکر داد که ارزان ترین و نازلترین قیمت در بخش انتقال اموال تجارتي از

طریق ترانسپورت آبی میباشد.

پلان رهنمای تدریس درس (بیست و هشتم)

وقت تدریس: (دو ساعت درسی)

شرح مطالب	عناوین مطالب
اقیانوسیه	۱- موضوع درس
<p>از شاگردان انتظار میرود که در پایان تدریس به اهداف زیر دست یابند:</p> <p>هدف کلی:</p> <p>آشنایی با اقیانوسیه و جزایر آن.</p> <p>اهداف جزئی:</p> <ul style="list-style-type: none"> - با وضع طبیعی جزایر اقیانوسیه آشنا شوند. - با وضع بشری جزایر اقیانوسیه آشنا شوند. - جزایر مهم اقیانوسیه را روی نقشه نشان داده بتوانند. 	<p>۲- اهداف آموزشی (دانشی، مهارتی، ذهنیتی).</p>
توضیحی، کار گروهی و انفرادی، مباحثه و سؤال و جواب.	۳- روش های تدریس
کتاب درسی، کتاب رهنمای معلم، نقشه اقیانوسیه، تخته و تباشیر و در صورت امکان فلم های جغرافیایی ویدیویی و تلویزیونی، سی دی های کمپیوتر و انترنت.	۴- سامان، لوازم و مواد ممد درسی
شفاهی، کتبی (سؤالهای کوتاه جواب، ارزیابی فعالیت ها) و کار عملی	۵- شیوه ارزیابی
<p>۱۰ دقیقه</p> <p>فعالیت مقدماتی: ادای سلام و احوال پرسى، تنظیم صنف، گرفتن حاضری،</p> <p>ارزیابی درس گذشته، کنترل نتیجه فعالیت خارج از صنف.</p> <p>ایجاد انگیزه:</p> <p>نصب نقشه اقیانوسیه پیش روی صنف.</p> <p>جزایر اقیانوسیه در کدام بحر موقعیت دارند؟</p>	<p>۶- فعالیت های تدریس و آموزش در صنف</p>

وقت به دقیقه	فعالیت‌های یادگیری شاگردان	۷_ فعالیت‌های تدریس معلم (آموزش مفاهیم و ارزیابی)
۳۵	<ul style="list-style-type: none"> - درس جدید را خاموشانه مطالعه میکنند و لغات مشکل را یادداشت میکنند. - به توضیحات معلم محترم گوش میدهند. - نقشه را می‌بینند و مطالعه میکنند. - شاگردان در گروپ‌ها فعالیت داخل صنف را اجرا میکنند و باهم مشوره کرده نتیجه بحث خود را پیش روی صنف ارائه می‌کند. - شاگردان وظیفه فعالیت خارج از صنف را یاد داشت میگیرند. 	<ul style="list-style-type: none"> - عنوان درس جدید را روی تخته می‌نویسد. - مطالعه خاموشانه درس جدید را توصیه میکند. - نقاط مهم درس جدید را روی تخته می‌نویسد. - لغات و اصطلاحات مشکل را توضیح می‌کند. - محتوای درس اقیانوسیه را توضیح می‌کند. - موقعیت جزایر اقیانوسیه را روی نقشه نشان میدهد. - شاگردان را بخاطر انجام فعالیت داخل صنف در گروپ‌ها تنظیم می‌کند. - وظیفه فعالیت خارج صنف را توصیه می‌کند.
<p align="center">۸. جواب به سؤال‌های متن درس:</p> <p>۱- جزیره‌های بزرگ اقیانوسیه عبارت از جزایر گینه جدید، نیوزیلاند، سلیمان و فیجی میباشد.</p> <p>۲- مردمان جزایر اقیانوسیه بصورت عموم از لحاظ نژادی به سه گروپ تقسیم شده اند که عبارت اند از: ملانزیها، میکرونزیها و پلی نزیها.</p>		

۹- دانستی‌ها برای معلم (معلومات و فعالیت‌های اضافی)

جزایر اقیانوسیه را به دو گروپ عمده قاره‌یی و اقیانوسی می‌توان تقسیم نمود.

جزایر قاره‌یی: چین خورده گی‌ها و کوهستان‌های که در امتداد جبهیل‌های عمیق اقیانوسی موازی با خشکی‌ها قرار گرفته اند جزایر وسیعی را در حاشیه غربی اقیانوس آرام بوجود آورده که اغلب دارای رسوبات دگرگون شده ناشی از آتشفشانهای نفوذی هستند در این جزایر سنگها دارای مقداری سیلیم و المونیم هستند. جزایر قاره‌یی عمدتاً وسیعتر و تعداد آنها زیاده‌تر و دارای خاک‌های غنی‌تر و پوشش گیاهی متراکم‌تر نسبت به جزایر اقیانوسی میباشد. جزایر اقیانوسی: از نواحی عمیق که شکستگی‌های در آن پدید آمده گدازه‌ بزالتی به بیرون نفوذ کرده و آتشفشانهای بحری را بوجود آورده است. در جاهایی که قله آتشفشان‌های مذکور از آب سربر آورده است، جزایر تشکیل شده که از جمله میتوان از جزایر تشکیل شده ملانزی و میکرونیزیا نام برد. مساحت جزایری که بدینگونه تشکیل شده اند از کوچک تا متوسط است. جزایرهاوایی نمونه ای از جزایر اقیانوسی هستند که بر اثر فعالیت آتشفشانها ایجاد شده است. ارتفاع قله پوشیده از برف‌هاوایی به ۴۲۰۰ متر میرسد. جزایر آتشفشانی دارای ذخایر غنی از سنگ آهن و اکسیدهای مگنیزیم بوده و پوشیده از جنگل اند.

برخی از جزایر اقیانوسی دارای منشأ مرجانی هستند اگرچه این مرجان‌ها روی مواد آتشفشانی مستقر شده اند ولی قسمت خارج از آب این جزایر توسط مرجان‌ها بوجود آمده است.

در آب‌های کم عمق نواحی گرمسیر مرجان‌ها به فعالیت خود ادامه داده و هم بر روی مواد آتشفشانی و هم بر روی جزایر قاره‌یی مستقر میشوند و جزایر مرجانی را که قسمت اعظم مواد آن از سنگ آهک است بوجود می‌آورند.

پلان رهنمای تدریس درس (بیست و نهم)

وقت تدریس: (یک ساعت درسی)

شرح مطالب	عناوین مطالب
وضع اقتصادی جزایر اقیانوسیه	۱- موضوع درس
<p>از شاگردان انتظار می‌رود که در پایان تدریس به اهداف زیر دست یابند:</p> <p>هدف کلی:</p> <p>آشنایی با جغرافیای اقتصادی اقیانوسیه.</p> <p>اهداف جزئی:</p> <ul style="list-style-type: none"> - وضعیت اقتصادی جزایر اقیانوسیه را تفسیر و بیان کرده بتواند. - با محصولات زراعتی جزایر اقیانوسیه آشنا شوند. - با مواد معدنی جزایر اقیانوسیه آشنا شوند. - با انواع صنایع اقیانوسیه آشنا شوند. - با سیستم حمل و نقل اقیانوسیه آشنا شوند. 	<p>۲- اهداف آموزشی (دانشی، مهارتی، ذهنیتی).</p>
توضیحی، کارگروپی و انفرادی، مباحثه و سؤال و جواب.	۳- روش‌های تدریس
کتاب درسی، کتاب رهنمای معلم، نقشه اقیانوسیه، تخته و تباشیر و در صورت امکان فلم‌های جغرافیایی ویدیویی و تلویزیونی، سی‌دی‌های کمپیوتر و انترنت.	۴- سامان، لوازم و مواد ممد درسی
شفاهی، کتبی (سؤال‌های کوتاه جواب، ارزیابی فعالیت‌ها) و کار عملی	۵- شیوه ارزیابی
<p>۱۰ دقیقه</p> <p>فعالیت مقدماتی: ادای سلام و احوال پرسى، تنظیم صنف، گرفتن حاضری،</p> <p>ارزیابی درس گذشته، کنترل فعالیت خارج از صنف.</p> <p>ایجاد انگیزه:</p> <p>در تصاویر چی را می‌بینید؟</p>	۶- فعالیت‌های تدریس و آموزش در صنف

وقت به دقیقه	فعالیت‌های یادگیری شاگردان	۷- فعالیت‌های تدریس معلم (آموزش مفاهیم و ارزیابی)
۳۵	<ul style="list-style-type: none"> - درس جدید را خاموشانه مطالعه میکنند و لغات اصطلاحات مشکل را یادداشت میکنند. - به توضیحات معلم محترم گوش میدهند. - در گروپ‌ها فعالیت داخل صنف را اجرا میکنند و باهم مشوره کرده نتیجه بحث خود را پیش روی صنف ارائه می کنند. - وظیفه فعالیت خارج از صنف را یاد داشت میگیرند و اجرا میکنند. 	<ul style="list-style-type: none"> - عنوان درس جدید را روی تخته می نویسد. - مطالعه خاموشانه درس جدید را توصیه میکند. - نقاط مهم درس جدید را روی تخته می نویسد. - لغات و اصطلاحات مشکل را توضیح می کند. - دربارهٔ زراعت، معادن، صنایع، تجارت و مواصلات جزایر اقیانوسیه توضیحات میدهد. - شاگردان را بخاطر انجام فعالیت داخل صنف در گروپ‌ها تنظیم می کند. - وظیفه فعالیت خارج صنف را توصیه می کند.
<p style="text-align: center;">۸. جواب به سؤال‌های متن درس:</p> <p>۱- تولیدات عمده زراعتی جزایر اقیانوسیه عبارت از ناریال، کیله، میوه درختان، کاکاؤ، مرچ و قهوه میباشد.</p> <p>۲- مهمترین مواد معدنی جزایر اقیانوسیه عبارت از فاسفیت، نکل، کروم، آهن، کوبالت، منگیز، طلا و مس میباشد.</p> <p>۳- اساس صنایع جزایر اقیانوسیه را محصولات زراعتی تشکیل میدهد. صنایع تهیه روغن ناریال، صابون، شکر و کنسرو سازی از این جمله میباشد.</p>		

۹- دانستنی‌ها برای معلم (معلومات و فعالیت‌های اضافی)

جزایر اقیانوسیه در تمام عرصه‌ها خصوصاً زراعت، معادن و صنعت، جهان‌گردی و حمل و نقل پیشرفت زیاد نموده است. چنانچه در قسمت زراعت مهمترین محصولات زراعتی آنرا ناریال، کیله و میوه درختان که از جمله محصولات درختی اند تشکیل میدهد و در همه جا زنده گی مردم از طریق کشاورزی اداره میشود. مهمترین محصول ریشه ای سیب زمینی شیرین است.

محصولات سرزمین‌های آتشفشانی بیش از جزایر مرجانی تنوع دارد در همه جای اقیانوسیه کشاورزی سنتی رواج دارد. خانواده‌ها در مناطق خود حق ماهیگیری را دارند.

یگانه محصول صادراتی همه جزایر کوپرا (مغز ناریال) است از روغن ناریال نیز برای تهیه روغن نباتی و صابون استفاده میشود. روغن ناریال و کیله به کشورهای مختلف صادر میشود. کشت کاکائو، مرچ سیاه و قهوه هم به عنوان منبع در آمدی رواج یافته است. در جزایر اقیانوسیه ذخایر فاسفیت، نکل، کروم، آهن، کبالت، منگنیز، طلا و بزرگترین معدن مس جهان وجود دارد.

مهمترین صنایع جزایر اقیانوسیه بر پایه محصولات کشاورزی مانند تهیه روغن ناریال، صابون، شکر و کمپوت سازی و کارخانجات اهره کشی احداث شده است.

جهانگردی در آغاز سالهای ۱۹۵۰ که پرواز طیارات جت‌های عظیم مسافر بری آغاز شد صنعت توریسم در اقیانوسیه رشد نمود و با ورود جهان گردان احداث میدان‌های هوایی، مغازه‌ها و رستوران‌ها توسعه یافت در حال حاضر مردم اقیانوسیه برای ارتباط خود با یکدیگر و یا سایر ملل جهان وابستگی زیادی به کشتی و طیاره دارند. کشتی‌های با ظرفیت و ابعاد متفاوت بنادر بزرگ و کوچک را به هم می‌پیوندند و طیاره‌ها در جابجایی مسافر و بار، نقش بسزای دارند.

پلان رهنمای تدریس درس (سی ام)

وقت تدریس: (دو ساعت درسی)

شرح مطالب	عناوین مطالب
نیوزیلاند	۱- موضوع درس
<p>از شاگردان انتظار میرود که در پایان تدریس به اهداف زیر دست یابند:</p> <p>هدف کلی:</p> <p>آشنایی با کشور نیوزیلاند.</p> <p>اهداف جزئی:</p> <ul style="list-style-type: none"> با موقعیت جغرافیایی نیوزیلاند آشنا شوند. با وضعیت طبیعی، بشری و اقتصادی نیوزیلاند آشنا شوند. کوه‌ها و دریا‌های مشهور کشور نیوزیلاند را در نقشه‌ها نشان داده بتوانند. 	<p>۲- اهداف آموزشی (دانشی، مهارتی، ذهنیتی).</p>
توضیحی، کار گروهی، مباحثه و سؤال و جواب.	۳- روش‌های تدریس
<p>کتاب درسی، کتاب رهنمای معلم، نقشه اقیانوسیه و نیوزیلاند، تخته و تباشیر و در صورت امکان نمایش فلم‌های جغرافیایی ویدیویی و تلویزیونی، سی دی‌های کمپیوتر و اینترنت.</p>	۴- سامان، لوازم و مواد ممد درسی
شفاهی، کتبی (سؤالهای کوتاه جواب، ارزیابی فعالیت‌ها) و کار عملی	۵- شیوه ارزیابی
<p>۱۰ دقیقه</p> <p>فعالیت مقدماتی: ادای سلام و احوال پرسی، تنظیم صنف، گرفتن حاضری،</p> <p>ارزیابی درس گذشته، کنترل نتیجه فعالیت خارج از صنف.</p> <p>ایجاد انگیزه:</p> <p>نصب نقشه نیوزیلاند پیش روی صنف و مطرح کردن سؤال زیر.</p> <p>نیوزیلاند در کدام قسمت کره زمین موقعیت دارد؟</p>	<p>۶- فعالیت‌های تدریس و آموزش در صنف</p>

وقت به دقیقه	فعالیت‌های یادگیری شاگردان	۷_ فعالیت‌های تدریس معلم (آموزش مفاهیم و ارزیابی)
۳۵	<ul style="list-style-type: none"> - درس جدید را خاموشانه مطالعه میکنند و لغات مشکل را یادداشت میکنند. - به توضیحات معلم محترم گوش میدهند. - نقشه را می‌بینند و مطالعه میکنند. - سؤال‌ها را جواب میگویند و مشکلات و سؤال‌های خویش را مطرح میکنند. - شاگردان در گروه‌ها فعالیت داخل صنف را اجرا میکنند و باهم مشوره کرده نتیجه بحث خود را پیش روی صنف ارائه می‌کند. - شاگردان وظیفه فعالیت خارج از صنف را یاد داشت میگیرند. 	<ul style="list-style-type: none"> - نوشتن عنوان درس جدید روی تخته. - مطالعه خاموشانه درس جدید. - موقعیت نیوزیلاند، کوه‌ها و دریا‌های مهم آنرا در نقشه تثبیت میکنند. - وضعیت طبیعی، بشری و اقتصادی کشور نیو زیلاند را توضیح میکند. - سؤال‌های درس را مطرح میکند. - سؤال‌های شاگردان را جواب میدهد. - شاگردان را بخاطر انجام فعالیت داخل صنف در گروه‌ها تنظیم می‌کند. - وظیفه فعالیت خارج صنف را توصیه می‌کند.

۸. جواب به سؤال‌های متن درس:

- ۱- نیوزیلاند از دو جزیره بزرگ تشکیل گردیده است که بنام‌های جزیره شمالی و جزیره جنوبی یاد میشود.
- ۲- تعداد زیاد نفوس نیوزیلاند در جزیره شمالی سکونت دارند.
- ۳- پیداوار عمده زراعتی نیوزیلاند گندم، جو، جودرو و علوفه برای حیوانات میباشد.

۹- دانستنی‌ها برای معلم (معلومات و فعالیت‌های اضافی)

نیوزیلاند کشور کوهستانی است بعضی از قله‌ها در جزیره جنوبی دو برابر کوهستان‌های استرالیا ارتفاع دارند.

جزیره شمالی یک جزیره آتشفشانی است، بلندترین قله آن کوک در حدود ۳۷۰۰ متر ارتفاع دارد بعضی از قله آن

هنوز فعال هستند بیشتر منطقه از شیب‌های آتشفشانی پوشیده شده و چشمه‌های آب گرم فراوانی در سراسر منطقه به

چشم می‌خورد. آب بعضی از چشمه‌ها به نقطه جوش میرسد و به علت وجود املاح فراوان آب آنها سنگین است.

برخلاف استرالیا نیوزیلاند سرزمین پر باران است در تمام مناطق در جزیره شمالی بارنده گی بین ۷۰۰ تا ۱۵۰۰ میلی

متر در سال است. جزیره جنوبی با کوهستانی که از شمال به جنوب کشیده شده وضع متفاوتی دارد. دامنه غربی این

منطقه نسبتاً پر باران بوده و تنها منطقه مرکزی کانتربوری و اتاگو باران حدود ۵۰۰ تا ۷۰۰ میلی متر در سال دریافت

می‌کند که نسبت به بقیه مناطق تقریباً کم است.

پلان رهنمای تدریس درس (سی و یکم)

وقت تدریس: (دو ساعت درسی)

شرح مطالب	عناوین مطالب
انتارکتیکا (قطب جنوب)	۱- موضوع درس
<p>از شاگردان انتظار میرود که در پایان تدریس به اهداف زیر دست یابند:</p> <p>هدف کلی:</p> <p>آشنایی با انتارکتیکا (قطب جنوب).</p> <p>اهداف جزئی:</p> <ul style="list-style-type: none"> - با موقعیت جغرافیایی انتارکتیکا آشنا شوند. - با اکتشافات جغرافیایی قاره انتارکتیکا آشنا شوند. - با وضعیت طبیعی قاره انتارکتیکا آشنا شوند. - در نقشه انتارکتیکا (قطب جنوب) را نشان داده بتوانند. 	۲- اهداف آموزشی (دانشی، مهارتی، ذهنیتی).
توضیحی، کار گروهی و انفرادی، مباحثه، سؤال و جواب.	۳- روش های تدریس
کتاب درسی، کتاب رهنمای معلم، نقشه انتارکتیکا، تخته و تباشیر و در صورت امکان فلم های جغرافیایی ویدیویی و تلویزیونی، سی دی های کمپیوتر و انترنت.	۴- سامان، لوازم و مواد ممد درسی
شفاهی، کتبی، سؤالهای کوتاه جواب، ارزیابی فعالیت ها) و کار عملی	۵- شیوه ارزیابی
<div> <div>۱۰ دقیقه</div> <div> <p>فعالیت مقدماتی: ادای سلام و احوال پرسی، تنظیم صنف، گرفتن حاضری،</p> <p>ارزیابی درس گذشته، کنترل فعالیت خارج از صنف.</p> <p>ایجاد انگیزه:</p> <p>نصب نقشه انتارکتیکا (قطب جنوب) پیش روی صنف و مطرح کردن سؤال زیر:</p> <p>انتارکتیکا چه گونه کشف شد؟</p> </div> </div>	۶- فعالیت های تدریس و آموزش در صنف

وقت به دقیقه	فعالیت‌های یادگیری شاگردان	۷_ فعالیت‌های تدریس معلم (آموزش مفاهیم و ارزیابی)
۳۵	<ul style="list-style-type: none"> - درس جدید را خاموشانه مطالعه میکنند لغات و اصطلاحات مشکل را یادداشت میکنند. - به توضیحات معلم گوش میدهند. - نقشه را می‌بینند و مطالعه میکنند. - سؤال‌ها را جواب می‌گویند و مشکلات و سؤال‌های خویش را مطرح میکنند. - شاگردان در گروپ‌ها فعالیت داخل صنف را اجرا میکنند و باهم مشوره کرده نتیجه بحث خود را پیش روی صنف ارائه می‌کند. - شاگردان وظیفه فعالیت خارج از صنف را یاد داشت میگیرند. 	<ul style="list-style-type: none"> - نوشتن عنوان درس جدید روی تخته. - مطالعه خاموشانه درس جدید. - بخش‌های مهم درس جدید را روی تخته می‌نویسد. - لغات و اصطلاحات مشکل را توضیح می‌کند. - محتوای درس انتارکتیکا (قطب جنوب) را توضیح می‌کند. - در نقشه انتارکتیکا را نشان میدهد. - سؤال‌های درس را مطرح میکند. - سؤال‌های شاگردان را جواب میدهد. - شاگردان را بخاطر انجام فعالیت داخل صنف در گروپ‌ها تنظیم می‌کند. - وظیفه فعالیت خارج صنف را توصیه می‌کند.

۸. جواب به سؤال‌های متن درس:

- ۱- انتارکتیکا در قطب جنوب موقعیت دارد و توسط سه بحر یعنی بحر آرام، بحر اتلانتیک و بحر هند احاطه شده است.
- ۲- کاشفین انتارکتیکا: یک افسر نیروی بحری انگلیس به نام جیمز کوک توانست به زحمت زیاد خود را به انتارکتیکا برساند و گزارش داد که حتی هیچ حیوانی نیز در این یخبندان قادر به ادامه زنده گی نیست پنجاه سال بعد در سال ۱۸۱۸ میلادی یک بحر پیمای امریکایی به نام ناتانیل پالمر از امریکای جنوبی (ارجنتاین) موفق شد خود را به نزدیک ترین نقطه قطب جنوب انتارکتیکا برساند. بعداً روبرت فالکن سکات انگلیسی و یک بحر پیمای نارویژی بنام روالد آموندسن در این کشفیات شرکت کردند.
- ۳- قطب جنوب آب و هوای بسیار سرد دارد که در زمستان درجه حرارت هوا تا منفی ۸۹ درجه سانتیگراد میرسد هیچ گیاهی در این قاره قادر به رشد و نمو نیست فقط در بعضی بخش‌های این قاره نباتات از نوع گل سنگ می‌روید و در آب‌های حاشیه قطب جنوب انواع از حیوانات بحری نیز زنده گی می‌کنند.
- ۴- تحقیقاتی که برای کشف معادن انتارکتیکا صورت گرفته نشان میدهند که در انتارکتیکا ذخایر قابل ملاحظه آهن، زغال سنگ، نفت، گاز و سایر مواد معدنی وجود دارد که برای استخراج آن به سبب مصارف گزاف و سنگین فعلاً دلچسپی وجود ندارد.

۹- دانستنی‌ها برای معلم (معلومات و فعالیت‌های اضافی)

انتارکتیکا عبارت از ساحه قطب جنوب کره زمین میباشد. این ساحه از نگاه شرایط طبیعی خود سردترین قسمت کره زمین به شمار می‌آید این ساحه به استثنای بعضی از جزایر آن عاری از نفوس دایمی میباشد.

انتارکتیکا خیلی بعدتر از قاره‌های دیگر جهان کشف گردید، اگرچه درباره موجودیت آن جغرافیادانان و بحر پیمایان حتی در سده‌های میانی فرضیه‌های ارائه کرده بودند. برای نخستین بار سواحل این قاره و جزایر متعدد متعلق به انتارکتیکا را بحرپیمایان روسی در هنگام یک مسافرت تحقیقاتی در سال‌های ۱۸۱۹-۱۸۲۱ میلادی به رهبری ف.ن. بیلینسکا و زین و.م. پ لازاروف مشاهده کردند.

در دهه‌های بعدی انتارکتیکا توجه خاص پژوهشگران و بحر پیمایان کشورهای مختلف را هم به مثابه پرابلم‌های علمی نازل و هم از حیث ثروت‌های بزرگ حوضه‌های آبی خود جلب کرد.